UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ

Ťažké chvíle slovenských učiteľov v odboji a SNP str. 14. - 15.

Je piatok 12. júna, hodinky ukazujú pár minút pred jednou hodinou poobede. Lepšie

Podľa ministra Draxlera učiteľ nie je úradník, má v prvom rade učiť. str. 6.- 9.

Verejné výdavky na vzdelávanie ostávajú vo všeobecnosti pod priemerom EÚ a majú klesajúci trend. Napriek nedávnemu nárastu

A. Jakubčo si na svoju životnú cestu obliekol „učiteľské montérky str. 12. - 13.

Ako učiteľ začínal v Škole pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave. Jeho kroky viedli nakoniec až pod Tatry. Tu je triednym učiteľom, mentorom detí, ich vzorom a v neposlednom rade aj ich priateľom. Deťom sa snaží byť

Výročná správa Európskej komisie o vzdelávaní na Slovensku str. 5.

Verejné výdavky na vzdelávanie ostávajú vo všeobecnosti pod priemerom EÚ a majú klesajúci trend. Napriek nedávnemu nárastu platov učiteľov a záväzku zvýšiť ich na 120 % priemernej mzdy prostriedky na vzdelávacie

1/2015, 22. jún 2015 Rozširované bezplatne, Ročník LXII.

Potreba komunikácie

Legendárny prvý profesor talianskeho jazyka a literatúry na Slovensku , nositeľ najvyššieho talianskeho vyznamenania Commendatore udeľovaného prezidentom Talianskej republiky pán profesor Mikuláš Pažítka zvykol pri pohári vínka prednieť svoj povestný povzdych – „Jaj, v tom školstve nám je celkom dobre, len keby tých študentov nebolo, čo nás stále niečím obťažujú“. Pravdaže bol to vtipný bonmot, ktorí mnohí poznáme aj z úst iných autorov. Školstvo je nemysliteľné bez žiakov tak, ako je nemysliteľné bez učiteľov. A nemôže jestvovať bez dobrej komunikácie, rozhovorov, dialógov, diskusií. To sa nám v posledných rokoch akosi zo školstva, žiaľ, vytratilo. Ak sa nekonfrontujete so susedom, či iným učiteľom niekde na druhom konci republiky, strácate istotu svojej práce, svojej pozície, neviete sa porovnávať, neviete sa konfrontovať vo svojom pedagogickom myslení, názoroch, metodikách, postupoch, myšlienkach vo všetkých rovinách. Hádam žiadna iná profesia nepotrebuje tak odborný dialóg, ako profesia učiteľa. Keď sa pozrieme na sociálne siete, uvedomíte si, že učitelia sa konfrontujú neraz aj s ľuďmi, ktorí nie sú ich mentálnymi partnermi. Ktosi rozdelil učiteľov na: večných rebelov, večných sťažovateľov, plačkov, tvrdých profesionálov a ignorantov, ktorých nič nezaujíma, dokonca ani učenie samotné. No pravdou je, že sme rôzni, ale v tejto rôznorodosti potrebujeme dialóg.

Nedávno sa na istej školskej komisii diskutovalo o tom, ako je to možné, že jedna zo základných škôl nie je schopná prilákať svojou prácou a programom dostatok žiakov a je permanentne v strate a každoročne potrebuje viac ako 40 tisíc eur na dofinancovanie. Inak by

Pokračovanie na 2. strane

Kvalita školstva bude rásť, počet žiakov sa zníži

Výchova a vzdelávanie v inštitucionálnej podobe mala, má a vždy bude mať dvoch základných partnerov – žiakov a učiteľov. Počet škôl sa vždy odvíjal od počtu žiakov a následne aj počtu tried a množstva učiteľov, ktorí zabezpečovali a zabezpečujú výchovno-vyučovací proces.

V slovenskom školskom systéme sa pohybuje každoročne okolo 600 – 900 tisíc žiakov základných a stredných škôl. Ich počet sa samozrejme mení podľa populačnej krivky novonarodených detí, ktoré sa v šiestich rokoch dostávajú do základných škôl. V minulosti bola populačná krivka o dosť vyššia. Napríklad v školskom roku 1989/90 navštevovalo naše základné školy 725 000 žiakov a stredné školy viac ako 276 tisíc po vedomostiach a profesii túžiacich mladých ľudí. Tento počet detí a mládeže navštevoval 2312 základných škôl, 128 gymnázií a 154 stredných odborných škôl a 320 stredných odborných učilíšť.

V školskom roku 2014/15 máme v sieti 2133 základných škôl, ktoré navštevuje 425 700 detí (pokles o takmer 300 tisíc žiakov).

V sústave stredných škôl je 242 gymnázií a 448 stredných odborných škôl a v ich laviciach sedí 74 800 gymnazistov a 142 800 žiakov stredných odborných škôl. Počet škôl narástol a počet žiakov klesol.

V nasledujúcich 20 rokoch by počet narodených detí mal klesnúť zo súčasných viac ako 60-tisíc na približne 40-tisíc ročne. Ako hlavný dôvod odborníci z Prognostického ústavu vidia vo výraznom poklese počtu žien v reprodukčnom veku, ku ktorému došlo v posledných desaťročiach. Tento trend bude naďalej trvať, v roku 2035 klesne podiel počtu žien v reprodukčnom veku v mnohých regiónoch Slovenska pod jednu tretinu. Súvisiaci faktor je pokles plodnosti a jej stabilizácia na veľmi nízkej úrovni, rovnako ako fakt, že stále viac detí sa rodí ženám vo vyššom veku, uvádzajú odborníci. Kým v 70. rokoch minulého storočia sa dalo hovoriť o tom, že na ženu v reprodukčnom veku pripadali

Pokračovanie na 3. strane

Subjektívne alebo objektívne o národných testovaniach?

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ VZDELÁVANIA

V poslednom čase rezonovala vo verejnosti téma externého testovania – či už išlo o testy externej časti maturitnej skúšky (EČ MS) alebo o Testovanie 9 (T9). Náš článok vysvetľuje, ako sú koncipované testy národných meraní, a ako treba interpretovať ich výsledky. Venuje sa tiež podnetom a názorom, ktoré sa objavujú na verejnosti v súvislosti s národným testovaním. Poďme sa postupne pozrieť veci na koreň v snahe objektivizovať subjektívne. Národné testovania potvrdzujú to, čo je v školskej praxi známe – žiak, ktorý je v jednej triede či škole hodnotený známkou výborný, inde môže byť ohodnotený horšie – a platí to i naopak, nech už sú príčiny a dôvody akékoľvek. Národné testy, ktoré pripravuje NÚCEM, sú tzv. rozlišovacie testy (Norm-Referenced = NR-testy), ktorých cieľom nie je overenie miery osvojenia testovaných

Pokračovanie na 2. strane

Subjektívne alebo objektívne o národných testovaniach?

Pokračovanie zo strany 1.

poznatkov a zručností žiakmi, ale porovnanie miery osvojenia poznatkov medzi žiakmi navzájom – teda vytvorenie poradia testovaných žiakov podľa miery úspešnosti v danom teste priradením percentilu každému žiakovi (percentil určuje percento žiakov, ktorí dosiahli horší alebo rovnaký výsledok ako daný žiak). Celková priemerná úspešnosť žiakov v takto zostavenom teste by sa mala pohybovať od 40 % do 60 %, čo je podľa teórie testovania hodnota všeobecne akceptovaná ako optimálna.

„Test bol zlý, lebo ani naši najlepší žiaci v ňom nedosiahli plný počet bodov!“

Test by mal obsahovať široké rozpätie úloh z hľadiska náročnosti, len tak je možné dostatočne rozlíšiť žiakov jednotlivých výkonnostných skupín. Na záver treba zdôrazniť, že ani reálne najlepší žiak školy nemusí v národnom teste dosiahnuť úspešnosť 100 %, a v žiadnom prípade to netreba od neho očakávať – ani zo strany školy či rodičov, ani zo strany žiaka samotného.

Tabuľka 1 ponúka prepojenie úspešnosti a percentilu v teste z anglického jazyka úrovne B1 z maturitnej skúšky v roku 2014, z ktorého je jasné, že iba jediný žiak dosiahol v teste maximálny počet bodov, pričom však aj napr. výsledky s priemernou úspešnosťou 78,3 % sa dajú považovať za vynikajúce vzhľadom na to, že percentil týchto žiakov je 91.

„Žiakova úspešnosť 48 % v teste je slabá!“

Podľa toho, čo sme vyššie uviedli je zrejmé, že takýto výsledok v niektorom z testov národných testovaní je v súlade s očakávaniami a priemerom úspešnosti v NR-teste. V tomto prípade si treba všímať hodnotu percentilu. Ak by napríklad tento žiak mal v danom teste percentil 80,0, znamená to, že 80 % ostatných žiakov dosiahlo v tom istom teste horší alebo rovnaký výsledok. Z toho vyplýva, že daný test bol zrejme pre testovanú populáciu náročný, a žiak, s hoci zdanlivo nižšou priemernou úspešnosťou 48 %, patril k žiakom s celkovo najlepšími nameranými výsledkami.

Pri pohľade na obrázok 1 vidíme, že rozloženie žiackej úspešnosti v teste z nemeckého jazyka úrovne B1 na maturitnej skúške v roku 2014 svedčí práve o takto interpretovanom vzťahu percentilu a celkovej náročnosti testu. Celý histogram je posunutý doľava od stredu, čo znamená, že test bol pre testovaných pomerne náročný.

Opačný prípad by bol, keby sme mali žiaka s priemernou úspešnosťou v teste 80 %, ale jeho percentil by bol napr. 55. Toto by znamenalo, že v danom teste bolo až 45 % žiakov ešte lepších než sledovaný žiak. Vzhľadom na koncepciu NR-testov by sa dal takýto test pokladať za veľmi ľahký pre daný testovaný súbor. Ideálne je, keď

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
3,3	,0	1
5,0	,0	2
6,7	,0	9
8,3	,1	11
10,0	,1	20
11,7	,2	43
13,3	,4	67
15,0	,7	97
16,7	1,1	191
18,3	1,9	205
20,0	2,8	263
21,7	3,9	293
23,3	5,2	336
25,0	6,6	411
26,7	8,4	438
28,3	10,3	514
30,0	12,5	533
31,7	14,8	594
32,5	17,4	1
33,3	17,4	593
35,0	19,9	589
36,7	22,5	675
38,3	25,4	649
40,0	28,2	662
41,7	31,0	765
42,5	34,3	1
43,3	34,3	760
45,0	37,6	770
46,7	40,9	753
47,5	44,2	1
48,3	44,2	784
50,0	47,6	737
51,7	50,7	786
53,3	54,1	716
55,0	57,2	744
56,7	60,4	704
58,3	63,5	651
60,0	66,3	648
61,7	69,1	642
63,3	71,8	649
65,0	74,6	599
66,7	77,2	559
68,3	79,6	523
70,0	81,9	494
71,7	84,0	418
73,3	85,8	455
75,0	87,8	416
76,7	89,5	347
78,3	91,0	329
80,0	92,5	307
81,7	93,8	276
83,3	95,0	227
85,0	96,0	212
86,7	96,9	201
88,3	97,7	149
90,0	98,4	121
91,7	98,9	104
93,3	99,3	77
95,0	99,7	42
96,7	99,9	20
98,3	99,9	11
100,0	100,0	1

Tab. 1 – Prepojenie úspešnosti a percentilu v teste EČ MS z AJB1 (MS 2014)

vrchol histogramu je v oblasti medzi 40 – 60 % úspešnosti.

„Naša škola má najhoršie výsledky v regióne v porovnaní s inými školami!“

V záverečných správach k jednotlivým testovaniam, ktoré NÚCEM vydáva každý rok, sa okrem iného spomína aj tzv. štatistická významnosť. V našom článku sa jej nebudeme podrobnejšie venovať, podstatné však je chápať rozdiely medzi výsledkami škôl na pozadí štatisticky podložených výstupov a interpretácií. Prezentovať svojvoľne na základe rozdielov medzi úspešnosťami určité poradie škôl – či už v rámci regiónu, alebo v rámci celej krajiny – je neobjektívne a nesprávne.

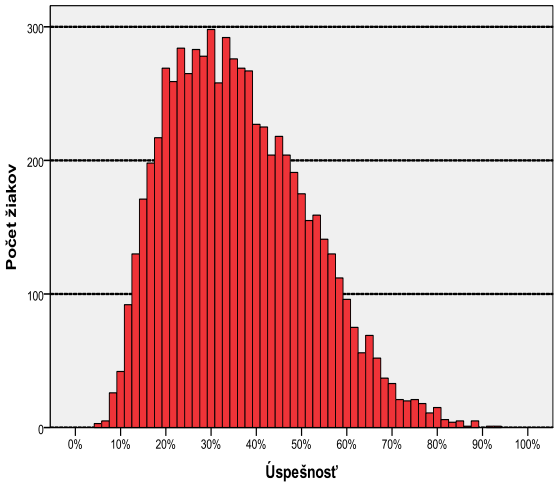

Obr. 1 – Histogram úspešnosti v teste NJB1 (MS 2014)

Sečovské gymnázium sa zapojilo do niekoľkých medzinárodných projektov

Sečovské gymnázium sa zapojilo do niekoľkých medzinárodných projektov Možnosť aktívne sa zúčastňovať na tvorbe medzinárodných projektov, ktoré realizuje Gymnázium v Sečovciach, okres Trebišov, by mu mohli iné školy na Slovensku skutočne závidieť. „História školy siaha do polovice 50. rokov, kedy vzniká stredná všeobecnovzdelávacia škola. V roku 1982 sa triedy museli presťahovať do Trebišova a do Sečoviec sa gymnázium vracia začiatkom 90. rokov. Dnes je gymnázium súčasťou Spojenej školy v Sečovciach a v triedach má 120 žiakov,“vysvetlila zástupkyňa riaditeľa školy Katarína Ihnátová. Táto škola je známa aj svojimi významnými medzinárodnými aktivitami. Dnes spolupracuje s partnermi z mnohých krajín, pretože od roku 2003 sa nepretržite zapája do rôznych celosvetových školských projektov. Vďaka nim mohli vybraní študenti navštíviť 14 krajín sveta.

Zdroj: TASR

Potreba komunikácie

Pokračovanie z 1. strany

ju muselo mesto zatvoriť. Pri otázke, či učitelia z tejto školy chodia na nejaké metodické podujatia na iné školy v meste, na vzorové hodiny, na predmetové komisie, na „náčuvy“ svojim kolegom na iné školy, sa zistilo, že dnes nič také nejestvuje. A tak jeden učiteľ na sebe tvrdo profesionálne pracuje a iný, možno len pre chýbajúce informácie nenapreduje. Ukazuje sa, že dialóg je v našej profesii na všetkých úrovniach veľmi dôležitý. Spýtajte sa najlepších učiteľov, potvrdia vám to.

To bol kľúčový dôvod, prečo sme sa rozhodli s malým tímom udržiavať jeden z priestorov na kultivovanú výmenu názorov a informácií medzi učiteľmi. Po ukončení projektu Vzdelávanie učiteľov pre tvorbu školských vzdelávacích programov v rámci ktorého sme pripravovali najskôr printovú a neskôr elektronickú verziu Učiteľských novín, sme po malej odmlke založili občianske združenie a spustili portál www.ucn. Dnes prichádzame znova s „papierovým“ vydaním Učiteľských novín. V inom formáte, ale s rovnakým cieľom – podporiť komunikáciu v našom rezorte, odstraňovať informačnú nerovnosť a pomáhať viesť dialóg o všetkom, čo môže pomôcť našmu školstvu.
Držte nám palce, aby sme sa Vám prihovorili aj v septembri a prizývame Vás k spolupráci.

Ľubomír Pajtinka, šéfredaktor

UČITEĽSKÉ NOVINY
Periodikum o školstve a vzdelávaní
Vydáva Učiteľské noviny o.z.
Adresa a sídlo redakcie:
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava

Šéfredaktor: PhDr. Ľubomír Pajtinka, PhD.
Mobil: 0904 700 570
Email: pajtinka@ucn.sk
Štatutárny zástupca :
Mgr. Martina Miksová
Mobil: 0948 038 354
E-mail: miksova@ucn.sk
Facebook: www.facebook.com/ucitelskenoviny

Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie.
Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch.
Majiteľmi ochrannej známy Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR.
Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami.

Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo
Zadané do tlače: 15. 6. 2015
Registračné číslo MK EV 5217/15
ISSN 0139-5769.

Kvalita školstva bude rásť, počet žiakov sa zníži

Pokračovanie z 1. strany

viac ako dve deti, v súčasnosti je tento podiel približne na úrovni 1,4 dieťaťa na ženu, pričom k výraznej zmene by v ďalších rokoch nemalo prísť.

Podiel detí do troch rokov by mal do roku 2035 klesnúť na úroveň dvoch až troch percent celkového podielu detí až v 45 regiónoch Slovenska, najmä v západnej a strednej časti územia. Podľa prognóz klesne počet detí v predškolskom veku zo súčasných 175-tisíc detí na približne 130-tisíc detí v roku 2035, čo je pokles o 26 percent.

Do roku 2025 síce príde k miernemu nárastu v 12 okresoch v regiónoch, ako je Orava, Kysuce či Spiš, ktoré sú už tradične vnímané ako prorodinné, a takisto v aglomeráciách Bratislavy a Košíc, ktoré najrýchlejšie rastú, no do roku 2035 príde aj v porovnaní s rokom 2025 k poklesu vo všetkých okresoch.

Podobne sa bude vyvíjať situácia aj v prípade žiakov základných škôl. Zo súčasného počtu 489-tisíc očakávajú prognostici do roku 2025 nárast na približne 525-tisíc. "Toto je práve tá súčasná predprimárna generácia, pre ktorú sa v súčasnosti zvyšujú kapacity materských škôl. Do roku 2035 však počet klesne na 442-tisíc detí vo veku základnej školskej dochádzky.

Pri budovaní škôl a školských zariadení je preto potrebné zohľadňovať budovanie flexibilných kapacít tak aby sa školské zariadenia dali transformovať napríklad aj na denné centrá či zariadenia pre seniorov, pretože slovenskú populáciu čaká v nasledujúcich desaťročiach intenzívne starnutie a zvyšujúci sa podiel seniorov.

S poklesom počtu žiakov v základných a stredných školách sa očakáva rast jeho kvality, lebo ich absolventi budú musieť dokázať zabezpečiť fungovanie a chod ekonomiky a celého života spoločnosti pri menších počtoch s väčším výkonom.

Autorka: Daniela Václavová
Foto: TASR/Tomáš Halász

Subjektívne alebo objektívne o národných testovaniach?

Pokračovanie z 2. strany

Pre ilustráciu na nasledujúcom obrázku znázorňujeme úspešnosť v teste z matematiky (Testovanie 9 2014) podľa krajov, na ktorom vidíme medzi krajmi minimálne rozdiely priemerných úspešností, ktoré nie sú zo štatistického hľadiska významné. Tvrdiť, že žiaci Banskobystrického kraja boli v teste „horší" než žiaci Trenčianskeho kraja, by bolo nepresné, neprofesionálne a v konečnom dôsledku neférové a subjektívne.

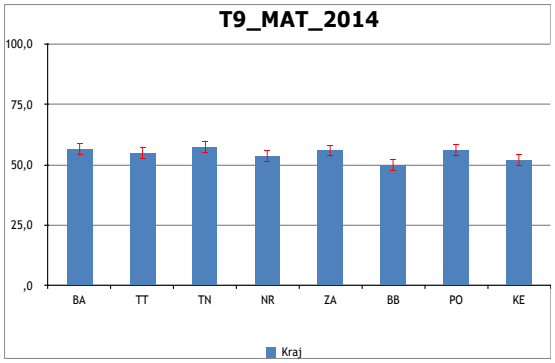

Obr. 2 – Porovnanie priemernej úspešnosti podľa krajov v teste T9 z MAT (Testovanie 9-2014)

Veľmi dobre rozumieme ohlasom vyučujúcich jednotlivých predmetov, ktorí môžu mať pocit „nátlaku" napr. zo strany vedenia školy, ktoré sa – úplne pochopiteľne – snaží prezentovať čo najlepšie výsledky testovania. Práve z tohto dôvodu predmetoví koordinátori NÚCEM-u na každom školení i v záverečných správach za jednotlivé testované predmety zdôrazňujú charakter testovania, ako aj jeho zmysel, čo však, zdá sa, ešte nie je úplne vžité do pedagogickej praxe a zmýšľania – či už vedenia školy, alebo aj samotných vyučujúcich.

„V teste neboli podchytené všetky oblasti predmetu."

Ako sme spomenuli vyššie, testy národných meraní (podobne ako napr. testy PISA či PIRLS) patria k tzv. NR-testom a ich cieľom nie je pokrytie všetkého preberaného učiva predmetu. To je skôr zmyslom tzv. kriteriálnych testov (Criterion-Referenced = CR-testy). Zastúpenie jednotlivých oblastí predmetu v externom teste je dané špecifikáciou testu, ktorá je vždy v predstihu zverejnená, a ktorá, prirodzene, rešpektuje jednak záväzné pedagogické dokumenty, a jednak samotnú koncepciu NR-testu. Ak by sme mali pripravovať národné CR-testy, ktoré by overovali celý rozsah učiva na výstupe z jednotlivých stupňov vzdelania, takéto testy by museli obsahovať oveľa väčší počet úloh a ich časová dotácia by bola oveľa väčšia, ako je to pri NR-testoch. Kým teraz napr. test z matematiky pre Testovanie 9 trvá 60 minút, pri CR testoch by to bolo 150 minút, prípadne aj viac.

„Testy ani zadania PFIČ MS nereflektovali aktuálne udalosti a dianie na Slovensku/vo svete."

Príprava testu externej časti maturitnej skúšky alebo testu Testovania 9 je dlhodobým procesom, pri ktorom sa neprihliada napr. na to, aké kultúrne udalosti budú mať možno vplyv na reálne testovanie v danom čase. Naopak, pri výbere tém PFIČ MS z vyučovacích a cudzích jazykov sa zámerne nevyberajú témy reflektujúce aktuálnu situáciu, ktoré by bolo možné ľahko predpovedať a študenti pripravujúci sa na maturitnú skúšku by mohli byť oproti predchádzajúcim či budúcim ročníkom vo výhode.

„Vyžrebované maturitné témy neobsahovali konkrétny žáner."

Vo vyučovacích i cudzích jazykoch je presne v cieľových požiadavkách stanovené, ktoré žánre musia maturanti zvládať. V jednotlivých obálkach, z ktorých sa žrebuje pri výbere tém písomnej formy internej časti maturitnej skúšky napr. zo slovenského jazyka a literatúry, sú zastúpené všetky povinné žánre, určenie konkrétneho je už vecou náhody, závisí od žrebovania.

„Tvorcovia testov sú odtrhnutí od školskej reality."

Autormi testov zo všetkých testovaných predmetov pre Testovanie 5, Testovanie 9 a maturitnú skúšku sú učitelia základných, resp. stredných škôl z praxe, ktorí majú skúsenosti s tvorbou testov, metodikou či s autorstvom učebníc. Okrem autorov testových položiek sa na procese prípravy testovania podieľajú aj ďalší odborníci – recenzenti testov z radov pedagógov škôl rozličného zamerania. V neposlednom rade sa na tvorbe testov do istej miery podieľajú aj samotní žiaci a študenti, ktorí absolvujú pilotné testovanie, pričom sa ich pripomienkam a podnetom venuje patričná pozornosť.

„Test bol ťažší/ľahší než minulý rok."

Porovnávať náročnosť testov medziročne nie je v našich podmienkach možné. Keďže NÚCEM na rozdiel od iných krajín zverejňuje testy pre potreby žiakov a učiteľov, nemôžu sa v nasledujúcich ročníkoch testovania objaviť v testoch rovnaké, tzv. kotviace položky, na základe analýzy ktorých by sa dalo porovnávať medzi dvoma rozdielnymi testovanými populáciami a priniesť relevantné výsledky. Takto zostávajú všetky úvahy o zvýšenej/zníženej náročnosti testov iba v rovine dojmov.

Pravdou zostáva, že napr. do tohtoročného testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry bolo aj na základe požiadaviek vyučujúcich SJL zaradených menej úloh na čítanie s porozumením v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, čo, pochopiteľne, spôsobilo, že v teste pribudlo viac úloh z jazyka a literatúry. A keďže čítanie s porozumením bolo tou zložkou, ktorá v minulosti zvyšovala priemernú percentuálnu úspešnosť testu EČ MS zo SJL (a zároveň do istej miery znižovala jeho rozlišovaciu schopnosť), tento rok priemerná úspešnosť testu očakávane poklesla. V teste EČ MS z anglického jazyka úroveň B2 je zase žiacka úspešnosť vyššia, keďže vzhľadom na zrušenie uznávania náhrad maturitnej skúšky z cudzieho jazyka test riešili aj maturanti, ktorí majú certifikáty z jazykových škôl, a preto sa môže na prvý pohľad zdať, že test bol oproti minulým rokom ľahší.

„Niektoré úlohy v testoch boli veľmi ťažké až nezvládnuteľné."

Zloženie testových úloh predpisuje už spomínaná špecifikácia testu.

NR-test musí obsahovať aj veľmi náročné položky, pri ktorých je predpoklad, že kvalitne rozlíšia práve žiakov najlepších výkonnostných skupín. Všetky úlohy prechádzajú pilotným testovaním na relevantnej vzorke žiakov, a ak sa po analýze výsledkov pilotného testovania ukáže, že je úloha extrémne náročná (max. 10 % žiakov odpovedalo správne), resp. extrémne ľahká (aspoň 90 % žiakov odpovedalo správne), je zo súboru úloh vylúčená.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Autor: NUCEM

Hodnota obťažnosti v %	Obťažnosť položky
á0; 20ň	veľmi obťažná
(20; 40ň	obťažná
(40; 60ň	stredne obťažná
(60; 80ň	ľahká
(80; 100ň	veľmi ľahká

Tab. 2 – Obťažnosť testových položiek

Žiacka súťaž ZVOLEN CITY SI TY pozná víťazov

Zdroj: TASR

Vo Zvolene vyhodnotili v júni premiérovú súťaž krátkych videí určenú pre žiakov zvolenských základných a stredných škôl - ZVOLEN CITY SI TY. Talentované deti a tínedžeri mali kamerou alebo mobilným telefónom s možnosťou videa zachyť miesta a momenty, ktoré pre nich predstavujú mesto, v ktorom žijú. "Cenu v kategórii druhý stupeň základných škôl získal Michael Mottl s videom Zvolen v kolobehu života," uviedla pre TASR referentka pre styk s verejnosťou na Mestskom úrade vo Zvolene Eva Ježovičová. Cenu v kategórii stredných škôl dostala Nikola Regecová s videom Zvolen spot, pričom najviac hlasov získala aj od verejnosti. Mesto sa rozhodlo ešte udeliť špeciálnu cenu štvrtákom z 5. ZŠ Hrnčiarska, ktorí síce nesplnili parametre (kategória prvý stupeň ZŠ nebola), ale ich animovaný film s názvom Rozprávka o Zvolene bol vydarený a originálny. Jeho autormi sú Jakub Barjak, Samuel Krnáč a Marek Schaller. Súťaž vyhlásila vlani na jeseň mestská samospráva na tému Zvolen - to je moje mesto. Z desiatich prihlásených klipov porota vylúčila štyri, ktoré nespĺňali podmienky súťaže. Zvyšných šesť bolo zverejnených na webovej stránke mesta a verejnosť z nich vyberala víťazov.

Po stopách života Ľudovíta Štúra

ĽUDOVIT ŠTÚR

Tak ako veľa žiakov a stredoškolských študentov vo všetkých kútoch našej vlasti i my na Základnej škole Nevädzová 2 v Bratislave, venujeme v súčasnosti pozornosť jednému z našich významných dejinných velikánov, kodifikátorovi spisovnej slovenčiny – Ľudovítovi Štúrovi.

„Vyučovanie má srdce ušľachtiť, myseľ osvietiť, človeka do života a sveta pripraviť“

Ľudovít Štúr

27. mája 2015 sa kolektívy žiakov 6.A a 7.A so svojimi triednymi učiteľkami vybrali po stopách života Ľudovíta Štúra. Našou prvou zastávkou bola Modra, mesto jeho posledného pôsobiska. Cieľom exkurzie bolo nielen osobne získať poznatky, ale i zozbierať autentické podklady pre následné spracovanie vlastného filmového dokumentu o Ľudovítovi Štúrovi.

V Modre sme sa rozhodli prejsť miestami, po ktorých osobne národovec kráčal, kde tvoril a napokon, kde po nešťastnej udalosti bola jeho životná púť ukončená. Naše prvé kroky viedli na miestny evanjelický cintorín, aby sme sa poklonili jeho pamiatke. Potom sme navštívili Múzeum Ľudovíta Štúra, ktoré sa zaoberá prezentáciou jeho osobnosti a diela. V pamätnej izbe kodifikátora spisovnej slovenčiny sme mali možnosť vidieť dokumentárny a obrazový materiál, viažuci sa k jeho osobnému a profesionálnemu životu. Zaujal nás dobový písací stôl, pri ktorom sme si predstavovali ako pracoval. Zosmutneli sme, keď sme hľadeli na posteľ, v ktorej mladý zanietený národovec zomrel. Fundovaný výklad sprievodkyne v múzeu i v jeho pamätnej izbe, sprevádzaný prehliadkou autentických dobových predmetov, nás veľmi upútal. Zároveň nás priviedol k uvedomeniu si skutočnosti, aké veľké množstvo práce v rôznych oblastiach za pomerne krátky život Ľudovít Štúr vykonal.

Pred odchodom z mesta Modra sme sa spoločne odfotili pred krásnym súsoším v centre námestia, ktoré symbolizuje zanietenie Ľudovíta Štúra v boji za národné práva a slobodu.

Prvá naša zastávka na ceste poznávania búrlivého života, práce, diela, víťazstiev i sklamaní významnej osobnosti našich dejín – Ľudovíta Štúra v nás zanechala veľa zážitkov a podnetov k premýšľaniu. Získané poznatky, ako i vzácnu faktografickú dokumentáciu budeme dopĺňať v nasledovnom období. Ďalšie kroky po stopách života Ľudovíta Štúra budú pokračovať v Bratislave a na Devíne. Tu študoval, zúčastnil sa výletu štúrovcov na Devíne, pracoval na Evanjelickom lýceu a ako poslanec uhorského snemu bojoval za práva národa na slobodu.

Záverečným krokom nášho putovania po stopách života Ľudovíta Štúra bude spracovanie získaných podkladov vo filmovom dokumente, ktorý odprezentujeme v októbri na slávnostnej akadémii pri príležitosti vyvrcholenia osláv 200.výročia jeho narodenia. Týmto malým ohnivkom v obrovskej reťazi akcií v Roku Ľudovíta Štúra chceme vyjadriť náš hold a poďakovanie jeho entuziazmu a nasadeniu v boji v prospech nášho národa.

Autor: PhDr. Dagmar Zlatošová, PhD.
Zdroj: TASR

Na konferencii KomPrax boli ocenené tri slovenské gymnáziá

Za aktívnu podporu pri rozvoji kompetencií mladého človeka bolo udelené ocenenie v rámci Konferencie KomPrax pre tri slovenské školy: Gymnázium V. B. Nedožerského v Prievidzi, Gymnázium Ľudovíta Štúra vo Zvolene a Gymnázium dukliankych hrdinov vo Svidníku. Ocenenie bolo udelené v rámci projektu Oceňovanie stredných škôl.

Konferencia KomPrax sa konala pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Juraja Draxlera v termíne 28. mája 2015 v Kongres Hoteli Dixon v Banskej Bystrici a bola vyvrcholením aktivít v rámci Národného projektu KomPrax – Kompetencie pre prax (2011 – 2015).

Vzdelávanie cez KomPrax absolvovalo na Slovensku takmer 12 000 mladých ľudí, ktorí nadobudli praktické zručnosti využiteľné v ich ďalšom kariérnom raste. Od roku 2011 ho realizovala organizácia IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Projekt KomPrax ponúkol mladým ľuďom od 15 rokov najskôr možnosť absolvovať bezplatné víkendové vzdelávanie, kde sa naučili ako správne komunikovať, ako si premyslieť a pripraviť projekt či ako pracovať v tíme. Nadobudnuté vedomosti si mohli overiť v praxi realizáciou vlastného malého projektu, na ktorý bolo možné dostať dotáciu do výšky 200 eur. Celkovo tak mladí ľudia zrealizovali viac ako 10 000 malých projektov v rôznych regiónoch Slovenska, kde napríklad pomohli opraviť detské ihrisko, školskú knižnicu alebo zorganizovali regionálny športový deň či festival tradičných jedál.

Cieľom bolo rozvíjať praktické zručnosti u mladých ľudí, aby boli neskôr lepšie pripravení pre trh práce. Pri výbere, plánovaní, ako aj samotnej realizácii projektu bol každému účastníkovi školenia nápomocný regionálny odborný riešiteľ, ktorý sa mu metodicky venoval až do ukončenia projektu. Projekt bol spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Vzdelávanie a na jeho realizáciu sa vyčerpalo takmer 6 miliónov eur.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
iuventa
Európska únia
Európska únia
Operačný program VZDELÁVANIE
KomPrax
Kompetencie pre prax

Internetový projekt Národnej encyklopédie športu Slovenska - NEŠS

Poznať minulosť, riadiť súčasnosť a plánovať budúcnosť je predpokladom zmysluplnej ľudskej činnosti v akejkoľvek oblasti života.

Príspevkom k naplneniu tejto postupnosti v oblasti športu je vytvorenie dynamickej multimediálnej internetovej publikácie s názvom Národná encyklopédia športu Slovenska. Publikácia bola pôvodne vytváraná ako súčasť projektu budovania dokumentačného centra pre potreby športu v Slovenskej republike, ktorý realizovalo Národné športové centrum.

Cieľom publikácie je faktograficky dokumentovať a propagovať históriu a súčasnosť športu na území Slovenska v reálnom čase, približovať ich odbornej i laickej verejnosti a zachovávať ich pre budúce generácie.

Ambíciou publikácie je poskytovať zaujímavé informácie a dokumentáciu, ktoré je možné využiť i vo vzdelávacom procese v rámci tvorby školských vzdelávacích programov škôl, ktorým bude ponúknutá aktívna spoluúčasť na vytváraní ďalšieho obsahu publikácie.

Internetový odkaz na NEŠS: http://www.sportency.sk

Doc. PhDr. Anton Gajdoš, DrSc. - vedúci autorského kolektívu NEŠS

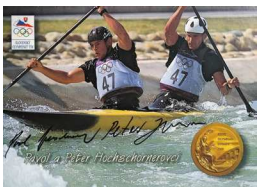

Strojári z TU prešli na svojom úspornom vozidle 355 km s litrom paliva

Študenti Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) by na svojom úspornom vozidle prešli na jeden liter paliva z Košíc až do Trnavy. Bežné vozidlo pritom spotrebuje aspoň 15 litrov paliva. Košičania tento výsledok dokázali v súťaži Shell Eco-marathon Europe, v ktorej prešli na jeden liter paliva až 355 kilometrov. V jubilejnom 30. ročníku súťaže sa na pretekoch prvýkrát zúčastnili až dva slovenské tímy. “Sme veľmi radi, že po niekoľkoročnej prestávke sme opäť postavili tím a úspešne sa zúčastnili na pretekoch. Veríme, že v tejto tradícií budeme pokračovať aj v budúcnosti a košický tím bude ich stálym účastníkom,”konštatoval člen košického tímu Branislav Konečný. Členovia tímu, ktorí sa zúčastnili na pretekoch, boli zo Strojníckej fakulty a Fakulty elektrotechniky a informatiky TUKE. Druhému slovenskému zástupcovi, bratislavskému FME Racing Teamu zo Slovenskej technickej univerzity sa pre technické problémy nepodarilo zaznamenať hodnotenú jazdu. Takmer 200 tímov z 26 krajín Európy sa v dňoch 21. až 24. mája snažili o jediné – prejsť čo najväčšiu vzdialenosť na jeden liter benzínu či jeho energetického ekvivalentu. Počas troch

Pokračovanie na 5. strane

Stredné školy odlíši farebný semafor

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) prichádza s novinkou. Po prvý raz predstavuje pridanú hodnotu vo vzdelávaní, a to z povinného maturitného predmetu slovenský jazyk a literatúra. Metodiku na jej výpočet vyvinula skupina pre výskum v národnom projekte Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania, pričom využila štandardnú metódu hierarchického lineárneho modelovania. Informovala o tom hovorkyňa pre priamo riadené organizácie Monika Hucáková.

Pridaná hodnota predstavuje príspevok školy ku vzdelaniu svojich žiakov. Veľkosť pridanej hodnoty vo vzdelávaní je, zjednodušene povedané, rozdiel medzi reálnou a očakávanou priemernou úspešnosťou školy v externej časti maturity. Očakávaná úspešnosť zodpovedá priemernej úspešnosti v externej časti maturitnej skúšky tých škôl, ktorých žiaci mali rovnakú priemernú úspešnosť v Testovaní 9 pred štyrmi rokmi.

V rámci vizualizácie je pre lepšiu prehľadnosť škola v každom roku zaradená do farebného políčka – zelená ju priradí do kategórie výsledkov nad očakávania, oranžová bude značiť súlad s očakávaniami a červená bude signalizovať podpriemerný progres žiakov. „Pri vyhodnocovaní boli odlíšené štvorročné gymnáziá od ostatných stredných škôl so študijnými odbormi. Výskumníci mohli pracovať pri výpočte s archívnymi dátami za tri populačné vlny žiakov, ktorí ukončili strednú školu v rokoch 2013, 2014 a 2015, “ povedala zastupujúca riaditeľka NÚCEM-u Ivana Pichaničová.

Unikátnu metodiku konzultoval NÚCEM aj na medzinárodných konferenciách. Zavedením pridanej hodnoty vo vzdelávaní sa Slovensko pridáva k progresívnym štátom v Európe a USA v oblasti školského výskumu. Aj v susedných krajinách, napríklad v Poľsku, už tri roky informujú školy o pridanej hodnote vo vzdelávaní, v Maďarsku dostávajú školy správy o pridanej hodnote z gramotností.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Výročná správa Európskej komisie o vzdelávaní na Slovensku

ODBOROVÝ ZVÄZ
pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

Verejné výdavky na vzdelávanie ostávajú vo všeobecnosti pod priemerom EÚ a majú klesajúci trend. Napriek nedávnemu nárastu platov učiteľov a záväzku zvýšiť ich na 120 % priemernej mzdy prostriedky na vzdelávacie činnosti zostávajú v medzinárodnom porovnaní nízke. Nedostatok kvalifikovaných učiteľov má negatívny vplyv na výsledky vzdelávania. Podľa prieskumu OECD pod názvom TALIS učitelia vnímajú svoje postavenie ako veľmi nízke a podiel učiteľov venujúcich sa činnostiam profesijného rozvoja je najnižší v EÚ (73 %). Medzi oblasti, v ktorých najvyšší podiel učiteľov hlási silnú potrebu profesijného rozvoja, patrí výučba študentov s osobitnými potrebami a rozvíjanie vyučovacích zručností prostredníctvom IKT. Zo štúdie OECD z roku 2012 týkajúcej sa Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) vyplynulo výrazné zhoršenie znalostí 15-ročných žiakov v oblastiach čítania, matematiky a prírodných vied. Záškoláctvo a opakovanie ročníka sú na vzostupe.

Kvalita výučby a výsledky v oblasti vzdelávania sú naďalej slabé.

Zvýšenie miezd je naďalej nedostatočné na to, aby prilákalo a udržalo si talentovaných mladých ľudí, pričom najmä nástupné platy sú nízke. Ministerstvo školstva sa usiluje zlepšiť počiatočnú odbornú prípravu učiteľov prostredníctvom projektu financovaného z prostriedkov EÚ. Výsledky tohto projektu, ktoré sa majú uverejniť začiatkom roka 2015, budú obsahovať odporúčania pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, ktoré pripravujú budúcich učiteľov. Odborné štandardy pre učiteľov boli vyvinuté, ale ešte neboli uverejnené ani implementované. Kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov si vyžaduje zlepšenia založené na hĺbkovej analýze potrieb učiteľov. Novela zákona o výchove a vzdelávaní, ktorá bola prijatá v decembri, stanovuje určité prostriedky na priamy nákup učebníc školami. Stratégia digitalizácie školstva do roku 2020, prijatá v septembri 2014, má za cieľ zlepšiť využívanie IKT v triedach, ako aj zručnosti učiteľov v tomto ohľade. V roku 2014 vláda predložila opatrenia na reformu učebných osnov, ktoré nadobudnú účinnosť v septembri 2015. Opatrenia, ako napríklad posilnenie vedeckého a polytechnického vzdelávania, by mohli priniesť pozitívne výsledky. Implementácia reformy učebných osnov si však vyžaduje podporu učiteľov a zrušenie povinného druhého cudzieho jazyka na základných školách je v rozpore s odporúčaniami na úrovni EÚ (35). Vnútroštátny elektronický systém testovania výsledkov vzdelávania žiakov 9. ročníka a na konci strednej školy bol pilotne vyskúšaný v roku 2014 a koncom roka 2014 sa uskutočnilo nové všeobecné preskúšanie žiakov 5. ročníka. Ak by sa toto testovanie mohlo oprieť o primerané vzdelávacie materiály a ak by ho sprevádzali primerané opatrenia na podporu škôl/učiteľov/žiakov s nedostatočnými výsledkami, toto testovanie by mohlo byť užitočným nástrojom na podporu lepších výsledkov. Budúci učitelia matematiky, prírodovedných predmetov a informačných technológií dostávajú „motivačné štipendium“.

Prechod zo školy do zamestnania je naďalej náročný pre absolventov odborného vzdelávania a prípravy, ako aj pre absolventov vysokých škôl.

Odborné vzdelávanie a odborná príprava relevantná pre trh práce sú nevyhovujúce a sťažujú regionálny rozvoj. Relevantnosť vysokoškolského vzdelávania pre trh práce a jeho kvalita je takisto problematická. Predvídanie požadovaných zručností je nevyhovujúce, čo prispieva k nesúladu medzi požadovanými a ponúkanými kvalifikáciami a zručnosťami. Posledná správa Akademickej rankingovej a ratingovej agentúry poukazuje na rastúci počet slovenských študentov, ktorí uprednostňujú štúdium v Českej republike pred štúdiom na Slovensku, ako aj na stúpajúci počet nevyužitých kapacít slovenských univerzít.

V oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP) boli prijaté určité opatrenia na zlepšenie poskytovania praktickej výučby priamo v podnikoch.

Návrh nového zákona schválila vláda v januári 2015, pričom plánovaným dátumom nadobudnutia účinnosti je september 2015. Rozpočet na rok 2015 obsahuje potvrdenie daňových stimulov pre zamestnávateľov, na základe ktorých sa majú viac angažovať v oblasti OVP. Počas prípravy zákona zamestnávatelia vyjadrili obavy, že plánovaná finančná podpora nemusí byť dostatočná na podnietenie spoločností k účasti na tejto aktivite. Vplyv nového zákona bude inak vo veľkej miere závisieť od podpory pri budovaní kapacít spoločností a profesionálnych organizácií, aby náležite školili študentov priamo na pracovisku. Projekty s rakúskymi, nemeckými alebo švajčiarskymi zamestnávateľmi, ako napríklad veľmi úspešný projekt mladých hviezd, podporujú túto reformu. Zavádza sa revidovaný systém financovania škôl, ktorý je zameraný na prechod na taký spôsob hodnotenia škôl, v rámci ktorého sa budú do úvahy brať kvalitatívne kritériá, ako napríklad zamestnateľnosť absolventov. Nové pravidlá budú umožňovať revidovaný spôsob financovania už od septembra 2015. Ministerstvo školstva v spolupráci s ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny pripravuje nový dátový systém, ktorým sa má zlepšiť informovanosť ministerstiev, ktoré tvoria relevantné politiky, o pracovnom trhu.

Podiel bakalárskych študijných programov orientovaných na povolanie je naďalej veľmi nízky a pre takéto programy neexistujú osobitné akreditačné kritériá.

Vysoký podiel absolventov vysokých škôl je na pracovných miestach, ktoré si nevyžadujú vysokoškolské vzdelanie. Systém financovania založený na počte študentov nepraje technickým univerzitám, pričom práve absolventov technických a vedeckých odborov je nedostatok. Výhoda, ktorú majú pri zamestnávaní absolventi vysokých škôl pred ľuďmi s nižším vzdelaním, je menšia než priemer EÚ a ďalej sa zmenšuje.

Na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na povolanie neboli prijaté žiadne opatrenia.

Nový zákon o vysokoškolskom vzdelávaní sa pravdepodobne oneskorí, a bude tak prijatý až po ďalších parlamentných voľbách v roku 2016. Pokrok pri zavádzaní kritérií financovania verejných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré by boli viac zamerané na kvalitu, a pri podpore vytvárania bakalárskych programov orientovaných na povolanie inštitúciami je nejasný. Momentálne sa uvažuje o systematickom využívaní inovačného nástroja HE a o metodike na podporu inštitucionálnych zmien priaznivo naklonených tomuto zámeru. Práve prebieha projekt financovaný z prostriedkov EÚ, zameraný na preskúmanie inovačných foriem učenia sa a spôsobov zvyšovania miery spolupráce so zamestnávateľmi.

Zdroj: Európska Komisia
Spracoval: Juraj Stodolovský, vedúci úradu OZ PŠaV na Slovensku Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Strojári z TU prešli na svojom úspornom vozidle 355 km s litrom paliva

Pokračovanie zo 4. strany

dní pretekov padli tri traťové rekordy. Za tridsať rokov súťaže najlepšie tímy dokázali znížiť spotrebu približne na jednu štvrtinu paliva. Kým v roku 1985 by víťazné vozidlo prešlo na jeden liter paliva z Rotterdamu do Londýna (680 km), dnešný francúzsky víťazný tím, Microjoule-La Joliverie by mohol prejsť až do Moskvy (2552 km). Budúci rok sa preteky presúvajú do ďalšej európskej krajiny. Po Rotterdame bude novým hostiteľským miestom Londýn. Shell Eco-marathon je jednou z najnáročnejších a najinovatívnejších študentských súťaží na svete. Každoročne sa uskutočňuje v Európe, Severnej Amerike a Ázii. Súťaž spája súčasných a budúcich novátorov spolu so širokou verejnosťou zaujímajúcou sa o energetické otázky. Rozvíja diskusiu o udržateľných riešeniach narastajúceho globálneho dopytu po energiách. Súťaží budúca generácia inžinierov a vedcov vo veku 16-25 rokov z 30 krajín Európy a Afriky.vlastnoručne navrhnutých a vyrobených vozidlách. Hodnotenie tímu sa vyjadruje prejdenou vzdialenosťou na liter paliva alebo kilowatthodinu.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Zdroj: TASR

Podľa ministra Draxlera učiteľ nie je úradník, má v prvom rade učiť

Prinášame vám exkluzívny rozhovor s ministrom školstva Jurajom Draxlerom, v ktorom hovorí nielen o zmenách v školskom roku 2015/2016, ale spomína i byrokraciu, inovované štátne vzdelávacie programy a testovanie piatakov. Juraj Draxler je vo funkcii necelý rok a podelil sa s nami o svoje úspechy, prezradil tiež plány a úlohy na najbližšie obdobie.

Aké zmeny čakajú na učiteľov a pedagógov v školskom roku 2015/2016?

Predovšetkým menej byrokracie. Akoby sme v minulosti zabudli, že učiteľ nie je úradník, že má v prvom rade učiť. Takže rušíme niektoré tlačivá, pri iných tlačivách bude možné viesť ich v oveľa jednoduchšie v elektronickej forme. Typickým príkladom je triedna kniha. Tú už teraz na školách niekedy síce vedú elektronicky, zákon však túto možnosť plne neumožňoval. To však mení nová právna úprava. Ďalšou novinkou budú aj štátne vzdelávacie programy, ktoré sú inovované. Zmena sa asi najviac prejaví v materských školách, kde nám učiteľky hovorili, že potrebujú dokument, s ktorým sa im bude jednoduchšie pracovať. A nakoniec možno najdôležitejšia zmena. Dúfam, že sa nám na konci tohto kalendárneho roka podarí presadiť vyššie platy pre ľudí, ktorí v školstve pracujú. Plne podporujem to, že našich pedagogických aj nepedagogických pracovníkov musíme aj finančne lepšie ohodnotiť.

Vráťte sa k byrokracii. Prečo jej doteraz nebolo menej?

Nie je celkom jednoduchý krok. Je potrebné poriadne upratať v predpisoch, ktoré naozaj boli džungľou. Zriadili sme pracovne tzv. antibyrokratickú jednotku, ktorá sa touto džungľou predpisov prestrihala. Prišla s návrhmi, čo treba zmeniť v zákonoch či v predpisoch, ktoré gestoruje ministerstvo. Toto je jedna časť zmien. Druhou časťou je zmena, ktorá sa bude týkať škôl ako takých. Treba si uvedomiť, že papierovanie je od školy ku škole iné. Niekde je riaditeľ, ktorý si vie veľmi efektívne administráciu zariadiť, inde riaditeľ žiada pomerne veľa vypĺňania tlačív aj od učiteľov. Niekde majú administratívne efektívneho zriaďovateľa, inde nie. Takže na jeseň rozbehneme opäť prácu akejsi antibyrokratickej jednotky, ktorá sa tentokrát pozrie na to, ako usmerňovať zriaďovateľov aj školy, tak aby naozaj čo najmenej papierovania hádzali na učiteľov.

Spomínali ste inovované štátne vzdelávacie programy. V čom vy vidíte najväčšie pozitívum platnosti týchto inovovaných programov?

Predovšetkým treba povedať, že sme vychádzali z toho, čo nám signalizovali ľudia z praxe. Týka sa to napríklad hodinových dotácií, definovania jednotlivých štandardov, alebo napríklad aj znovuzavedenia, poviem to po starom, pracovného vyučovania. Všetko to žiadala priamo školská verejnosť. Išlo o to, aby sme to vedeli technicky všetko zosúladiť a od septembra dať k dispozícii školám. Zaujímavou bola otázka jazykov. Osobne som bol proti tomu, aby sme na úrovni základných škôl vyžadovali dva cudzie jazyky. Jednoducho veľké skupiny detí na to nie sú pripravené, zvlášť tie, ktoré rozprávajú doma iným jazykom ako slovenským, takže by v škole boli nútené narábať až s troma nematerinskými jazykmi. Na druhej strane sme zvolili formuláciu, ktorá školy núti, aby druhý jazyk predsa len ponúkli, takže každý, kto má záujem, sa k druhému jazyku dostane. Tieto inovované štátne vzdelávacie programy budeme veľmi podrobne vyhodnocovať. Chceme vedieť, čo presne urobia v praxi. Vyhodnocovanie bude najmä na bedrách Štátneho pedagogického ústavu a čiastočne Štátnej školskej inšpekcie. Na základe aj týchto podnetov nevylučujem, že v relatívne blízkej budúcnosti dôjde aj k ďalšej inovácii.

Je niečo, čo z vášho pohľadu v inovovaných vzdelávacích programoch chýba, alebo by bolo v budúcnosti dobré zlepšiť?

Predovšetkým samotná kurikulárna politika je obrovská výzva na ďalšie obdobie. Myslím si, že v ďalšom volebnom období sa bude najviac pracovať na tom, ako sa vlastne má tvoriť kurikulárna politika, ako sa majú tvoriť učebnice, ako má prebiehať odborná príprava obsahovej náplne učebníc. No a samozrejme bude potrebné sa preskúmať ako pracujú priamo riadené organizácie ministerstva, aký servis ponúkajú školám. V tejto chvíli je to tak, že je niekedy veľmi efektívny, niekedy naopak veľmi biedny. A nakoniec treba zmeniť jedno z najboľavejších miest školskej politiky a to je kontinuálne vzdelávanie, ktoré je v tejto chvíli veľmi zle nastavené.

Po testovaní deviatakov pribudne budúci rok aj testovanie piatakov, čo si od týchto noviniek sľubuje ministerstvo?

Je nutné testovať žiakov, aby sme jednak získali lepší prehľad, aké vedomosti majú a ako sa vyrovnávajú s určitým druhom úloh v danom ročníku. Potrebujeme tieto testovania aj na to, aby sme vedeli merať to, čomu sa hovorí pridaná hodnota. To znamená, ak máme vstup – testovanie deviatakov a výstup – napríklad monitor, vieme si odmerať čo vlastne škola dala za príslušné roky danému žiakovi. V tejto chvíli je meranie pridanej hodnoty v akejsi pilotnej fáze, budeme ho ďalej rozširovať. Do budúcna budeme chcieť aj hustejšie merania. To znamená nielen na úrovni piateho ročníka a deviateho ročníka a na úrovni maturít. Pokojne si viem predstaviť, že budeme pracovať s testami aj po dvoch rokoch, alebo dokonca každý rok. Jednoducho štát musí mať k dispozícii pomerne podrobné výsledky, musí vedieť či sa na školách učí efektívne, alebo nie. Všetky tieto zmeny, a to chcem zdôrazniť, musíme robiť tak, aby neboli príťažou samotným učiteľom. Testy musia byť administrované centrálne a podľa možností musí testovanie prebiehať online, tak aby to učitelia necítili ako záťaž.

Čiže aj maturita ako test?

Áno, nijako sa netajím tým, že podľa môjho názoru by mala klasická maturita v budúcnosti zaniknúť. Naozaj je potrebné testovanie na konci strednej školy predovšetkým na základe centralizovaného štandardizovaného testu. Zaručuje to objektivitu a tiež to významne odbremeňuje učiteľov na stredných školách, ktorým odpadne celý súbor úloh, ktoré v súčasnosti majú v súvislosti s prípravou a zabezpečovaním maturít.

Často diskutovanou témou medzi rodičmi je stravovanie v školských jedálňach. Je podľa vás situácia reálne zlá?

Pokračovanie na 7. strane

Mladí robotici zo Zvolena budú súťažiť v ďalekej Číne

Slovenskí žiaci zo základnej školy na Jilemnického ulici 2 vo Zvolene, ktorí sa stali víťazmi celoslovenskej súťaže v robotike, poletia do Číny na svetovú súťaž robotov RoboCup Junior 2015. Súťažiť budú s tímami z viac ako 45 krajín. Exkluzívnym partnerom žiakov je slovenská IT spoločnosť PosAm, ktorá zabezpečila pre žiakov aj celú účasť. Súťaž sa bude konať od 19. do 22. júla v čínskom meste Hefei. Žiaci zo základnej školy vo Zvolene budú súťažiť v kategórii Záchranca. Úlohou v záchranárskej kategórii je postaviť robota, ktorý je plne autonómny a ktorý musí po vyznačenej trati prejsť bludisko, obísť prekážky, prekonať prevýšenie, vymotať sa z križovatky a identifikovať a preniesť "obeť nešťastia" do evakuačnej zóny. Pri tom všetkom je potrebné nazbierať čo najvyšší počet bodov, ktoré sa udeľujú za prejdenú miestnosť, prejdený most, zvládnutie prerušenia trate, obídenie prekážky a nájdenú obeť.

"Pre nás je to dôležitá podpora od spoločnosti, ktorej filozofiou sú užitočné technológie. Aj my sa snažíme, aby vzdelávanie, ktoré dávame

Pokračovanie na 7. strane

Prijímačky na Ekonomickú univerzitu garantujú objektivitu

Základným predpokladom na úspešné absolvovanie prijímacích pohovorov na Ekonomickú univerzitu v Bratislave je ukončené úplné stredoškolské vzdelanie s maturitou. Na dosiahnutú úroveň maturity sa neberie ohľad, pretože všetci uchádzači o bakalárske štúdium musia prejsť prijímacím konaním a vykonaním prijímacej skúšky. Je preto nevyhnutné, aby bola zabezpečená ich maximálna objektivita a transparentnosť. Ekonomická univerzita v Bratislave už niekoľko rokov úspešne využíva systém prijímacích skúšok, ktorý odbúrava akékoľvek možnosti ovplyvňovania ich výsledkov.

Identifikácia unikátnym kódom

Najdôležitejším „bezpečnostným" mechanizmom je anonymizácia uchádzačov o štúdium. Každý z nichmá unikátny čiarový kód, ktorý si sám vyžrebuje po príchode na prijímacie pohovory po prezentácii. Čiarový kód slúži ako identifikátor až po vyhodnocovanie úspešnosti testov a následné rozhodovanie o prijatí či neprijatí uchádzača na štúdium. Ďalším dôležitým opatrením je výber testov žrebovaním v deň konania skúšok. Dovtedy sú jednotlivé sady v zapečatených obálkach bezpečne uložené v trezore rektora univerzity. Uchádzači správne odpovede uvádzajú na tzv. odpovedné hárky – špeciálne upravené papiere, ktoré je možné automatizovane vyhodnotiť cez skener. Nie je teda možné, aby sa pri ich vyhodnocovaní uprednostnil ktorýkoľvek uchádzač, alebo aby došlo k manipulovaniu s výsledkami ktoréhokoľvek testu. Vylúčením ľudského faktora z vyhodnocovania testov Ekonomická univerzita v Bratislave odbúrala výskyt neúmyselných chýb, ktoré vznikajú nedbanlivosťou či nepozornosťou. Výsledky zoskenovaných testov sa zároveň načítajú do Akademického informačného systému, v ktorom sa na základe čiarového kódu pridelia dosiahnuté body z testov jednotlivým uchádzačom. Zároveň sa využitím skenera celý proces vyhodnotenia skrátil a uchádzači sú o výsledkoch prijímacích pohovorov informovaní ešte v deň ich konania.

Pokračovanie na 7. strane

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ

UČITEĽSKÉ NOVINY

1/2015, 22. jún 2015

Prijímačky na Ekonomickú univerzitu garantujú objektivitu

Pokračovanie zo 6.. strany

„Povinné prijímacie konanie pre všetkýach, ktorí majú záujem študovať na Ekonomickej univerzite, vytvára rovnaké šance bez ohľadu na výsledky dosiahnuté na strednej škole. Je preto pre nás prioritou, aby sa odbúrali akékoľvek možnosti ovplyvniť ich výsledky a objektivita bola zachovaná až do konca celého procesu. Verím, že náš systém ju zaručuje," povedal rektor EU v Bratislave prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD.

Rozhoduje súčet bodov zo všetkých častí skúšok

Poradie úspešných záujemcov o štúdium sa stanovuje na základe súčtu dosiahnutých bodov zo všetkých častí prijímacích skúšok. O minimálnom počte bodov potrebnom na splnenie podmienok na prijatie rozhoduje dekan fakulty na základe Zásad pre prijímacie pohovory schválených akademickým senátom príslušnej fakulty. Do 14 dní dekan oznamuje uchádzačom oficiálne rozhodnutie o výsledku prijímacieho konania. Ak uchádzač z kapacitných dôvodov nebol prijatý na zvolený študijný program či formu štúdia, môže ho dekan prijať na iný študijný program fakulty, resp. na inú formu štúdia, v ktorých sú voľné kapacity. Uchádzač, ktorý nie je prijatý na štúdium, má možnosť o preskúmanie rozhodnutiu dekana o neprijatí na štúdium. Vzhľadom ku skutočnosti, že nie všetci študenti sa zapíšu do prvého ročníka, dekani jednotlivých fakúlt môžu takto vzniknuté voľné kapacity doplniť. Žiadosť je potrebné podať najneskôr do ôsmych dní od doručenia pôvodného rozhodnutia. Prijímacie skúšky na Národohospodárskej fakulte, Obchodnej fakulte, Fakulte hospodárskej informatiky, Fakulte podnikového manažmentu, Fakulte me-dzinárodných vzťahov, Podnikovohospodárskej fakulte so sídlo v Košiciach pozostávajú z písomných testov z matematiky.základov ekonómie ekonomiky a z cudzieho jazyka. Na Fakulte aplikovaných jazykov zo základov ekonómie ekonomiky a z dvoch cudzích jazykov.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Autor: Ekonomická univerzita v Bratislave

Podľa ministra Draxlera učiteľ nie je úradník, má v prvom rade učiť

Pokračovanie zo 6. strany

Na mnohých miestach zrejme naozaj áno. V tejto chvíli intenzívne komunikujem s ministrom zdravotníctva Viliamom Čislákom a ministrom pôdohospodárstva ĽubomíromJahnátkom a snažíme sa nájsť cesty ako zabezpečiť, aby bolo stravovanie na školách zdravšie, pestrejšie, aby sa mohli žiaci dostávať ku kvalitným, sezónnym a podľa možností k lokálnym potravinám.

Na druhej strane si musíme uvedomiť ako vlastne fungujú školské jedálne. Nesmieme zabúdať aj na nepedagogických pracovníkov, napríklad na kuchárky v školských jedálňach, ktoré často pracujú s veľkým nasadením, s radosťou varia pre žiakov. Musíme im aj rozumným zjednodušovaním predpisov uľahčovať život. A ešte raz zdôrazňujem, častejšie sa im musíme poďakovať za ich prácu.

Slovensko sa postupne zapája do duálneho systému vzdelávania, ktorý objektívne zlepšuje pripravenosť študentov na prax. Aké ďalšie programy by mohli podľa vás žiakov a študentov viac pripraviť na pracovný život?

Chcem podotknúť, že duálu naozaj v tejto chvíli predovšetkým otvárame dvierka. Nemôžeme predpokladať, že z jedného roka na druhý budeme mať taký obrovský duálny systém ako existuje v susednom Rakúsku či Nemecku, čiže v krajinách, ktoré sú považované za kolísku duálneho vzdelávania. Budeme sa ešte určitý čas učiť, ako so systémom aj reálne pracovať. Samozrejme sa dá oveľa intenzívnejšie diskutovať so zamestnávateľmi o tom,akých žiakov, s akými konkrétnymi kompetenciami potrebujú. Snažíme sa školy oveľa viac otvárať, aby sa študenti stretávali čo najviac so svojimi budúcimi zamestnávateľmi. Je potrebné, aby vedeli čo ich čaká v konkrétnych podnikoch, aby si mohli jednoducho utvoriť názor sami pre seba,kde vidia čo najlepšiu pracovnú perspektívu. Netýka sa to len stredných škôl, musíme určitým spôsobom búrať akademické múry pri vysokých školách, čo už teraz to robíme v rámci pilotných projektov. Tu dávame dokopy akademikov s ľuďmi z firiem a snažíme sa, aby študenti videli, čo sa vo firmách deje, pretože často to je najlepší spôsob ako ich navnadiť na ďalšiu prax.

Na poste ministra pôsobíte necelý rok, čo považujete za svoje doterajšie najväčšie úspechy?

Možno najväčší úspech, ak sa to tak dá povedať je, keď sa dnes stretávam s ľuďmi zo školskej praxe, či už sú to predstavitelia stavovských organizácií, odborov, alebo priamo riaditelia či učitelia škôl, a tí mi častozdôrazňujú, vy ste minister, ktorý nás počúva. O to sa naozaj snažím, chcem, aby sme mali čo najlepší dialóg so školským prostredím, aby so zmenami, ktoré tvoríme, školské prostredie súhlasilo, aby sme ich neprekvapovali s niečím, s čím by sa neskôr ťažko vyrovnávali. S tým súvisí aj ďalšia skupina snáh, ktoré vychádzajú z tohto ministerstva. Snažíme sa všemožne uľahčovať život učiteľom, riaditeľom - ale aj rodičom. Príkladom je aktuálna zmena v školskom zákone. Máme obrovské množstvo občanov Slovenskej republiky v zahraničí, ktorí odišli väčšinou za prácou. Ak majú deti, takýchto rodičovsme nútili, aby každý rok posielali svoje deti na postupové skúšky, čo bola pre nich tortúra. Zmenou v zákone im dávame na výber, či chcú aby ich deti robili tieto skúšky alebo nie. Tiež mám pocit, že školstvo, vysoké školy, veda a výskum sa stávajú v spoločnosti väčšou prioritou. Tým, že vedenie toto ministerstva intenzívnejšie komunikuje, že presadzujeme školské témy, hovoríme o vede a výskume, o vysokých školách, o ich kvalite.

Ak môžeme byť konkrétnejší, aké plány a úlohy máte na najbližšie obdobie?

V týchto týždňoch žijeme napríklad metodikou financovania vysokých škôl. Vysoké školy sa sťažovali, a oprávnene, že boli nútené ísť na začiatku každého roka do rozpočtového provizória, pretože metodika bola pripravovaná neskoro. Tomu sa chceme jednoznačne vyhnúť, pripravíme metodiku a podpíšeme zmluvy s vysokými školami v predstihu. Podobne intenzívne v týchto týždňoch žijeme prípravou projektov, ktoré budú hradené zo štrukturálnych prostriedkov Európskej únie. Tak ako v predošlom programovom období, aj v nadchádzajúcom je obrovská alokácia pre školstvo a podobne aj pre vedu a výskum. Je potrebné sa na čerpanie týchto prostriedkov naozaj zodpovedne pripraviť, aby sme nevyhadzovali peniaze von oknom. A samozrejme začíname už pripravovať aj koncepčnejšie materiály. Avizoval som, že už na jeseň chcem predložiť verejnosti prepracovanú správu o školstve, tak aby sme pripravili veľmi konkrétne kroky, ktoré majú v najbližších rokoch prebehnúť tak, aby sa školstvo zmenilo a dostalo sa kvalitatívne na vyššiu úroveň. Taktiež riešime veľké množstvo iných čiastkových problémov alebo výziev. Aby som trošku dal nazrieť do našej kuchyne, napríklad teraz prepracovávame systém školských súťaží, tak aby sme mali aj naozaj vysoko prestížne a dobre ohodnotené kategórie. Podobne prepracovávame aj systém vedeckých ocenení. Keď ako minister budem odovzdávať vedcovi ocenenie, malo by to byť bolo spojené s príslušnou mediálnou pozornosťou a aj so zaujímavým finančným ohodnotením našich najlepších vedeckých mozgov.

Ako vnímate súčasný stav školstva na Slovensku? Kde vidíte najväčšie rezervy systému?

Predovšetkým si myslím, že nie je také zlé, ako by sme si niekedy na základe napríklad novinových článkov mohli myslieť. Tým, že som žil v iných krajinách, tak mám možno v tomto lepšiu perspektívu. Kdekoľvek žijete, je vysoká pravdepodobnosť, že práve tá daná spoločnosť má pocit, že práve ich školstvo je na tom mimoriadne zle. Naozaj si myslím, že Slovensko na tom nie je tak katastrofálne. Ako príklad uvediem, že sa stretávam so žiakmi, ktorí sa dobre umiestňujú vo veľmi prestížnych medzinárodných súťažiach. Nedávno navštívili ministerstvo žiaci stredných škôl, ktorí sa dobre umiestnili v súťaži Intel ISEF. Bolo vidno, že sú mimoriadne dobre pripravení na veľmi náročnú vedeckú prácu. Zároveň to boli veľmi zdravo sebavedomí ľudia, ktorí veľmi presne vedia čo chcú v živote dosiahnuť. Keď takýchto ľudí vidíte, ste si istí, že naše školstvo vie vychovať aj naozajstnú kvalitu. Čo nám ale vo všeobecnosti naozaj chýba je trošku lepšia výchova k zodpovednosti, k sebavedomiu mladých ľudí. Aby vedeli čo presne chcú dosiahnuť jednak oni, ako osobnosti a jednak akým spôsobom chcú spoluformovať spoločnosť. Ak to poviem trošku takým klišé, chýba nám viac lídrov, ktorí by mali vychádzať z našich škôl a chýbajú nám tímy. Vieme produkovať veľmi dobre pripravených jednotlivcov, ale je potrebné, aby sme mali celé tímy ľudí, ktorí vedia pripraviť zaujímavý produkt, alebo prísť s niečím naozaj inovatívnym. Nechcem, aby sme produkovali napríklad len jednotlivých inžinierov, ktorí sa potom dobre zapoja do vedeckej práce v zahraničí, alebo práce v nadnárodnej firme, ale aby tu na Slovensku bol napríklad tím, ktorý navrhne skvelý moderný most, so špičkovým dizajnom, materiálovým aj inžinierskym riešením.Nie sme na tom zle, ale áno, čaká nás veľa upratovania, naozaj mimoriadne veľa.

V ostatnom čase sú pedagógovia pod zvýšeným tlakom zo strany rodičov či vedenia školy, verejne sa začalo hovoriť aj o mobbingu či bossingu na školách. Aké kroky v tomto smere plánuje podniknúť ministerstvo?

Na základe diskusií, ktoré mám s predstaviteľmi odborov a stavovských organizácií sa domnievam, že na mnohých školách s tým absolútne nie je problém, inde je školské prostredie vyslovene uboľavené. Plánujeme vytvoriť úrad, predbežne to nazvime školského ombudsmama, aj keď to nie je celkom presné pomenovanie. Vďaka nemu by sme získali komplexnejšie

pokračovanie na 8. strane

Mladí robotici zo Zvolena budú súťažiť v ďalekej Číne

Pokračovanie zo 6. strany

žiakom, bolo užitočné. Pre ich rozvoj, kariéru aj pre ich okolie,"

povedala riaditeľka Základnej školy Ľuboslava Bieliková.
Tím RoboGen vedie učiteľ informatiky Maroš Hudík. Jeho členmi sú Martin Katriňák, Dominik Radler, Andrej Slovák, Matúš Garaj a Tomáš Hitka. Názov tímu si chlapci zložili z oblasti svojho záujmu (Robotika) a z názvu špeciálneho programu pre nadané deti APROGEN (Alternatívny program edukácie nadaných), ktorého sú súčasťou. Tradícia podujatia RoboCup sa začala už v roku 1997. Jej cieľom je propagovať robotiku a pokrok v oblasti vývoja umelej inteligencie. Víziou je, že v budúcnosti tím plne autonómnych humanoidných robotov – futbalistov porazí skutočných futbalových šampiónov z mäsa a kostí. V ostatných rokoch sa robotického šampionátu zúčastňujú stovky tímov z desiatok krajín z celého sveta. V rámci podujatia dostávajú priestor aj tí najmladší. V juniorskej kategórii RoboCup Junior, ktorá nemá žiadne spodné vekové obmedzenie, sa bojuje v troch súťažných kategóriách: Futbal, Tanec a Záchranca.

Zdroj: TASR

Podľa ministra Draxlera učiteľ nie je úradník, má v prvom rade učiť

Pokračovanie zo 7. strany

informácie, čo sa presne na školách deje a dali by sme učiteľom a riaditeľom možnosť nájsť si akéhosi zástancu. Úrad bude zbierať informácie zo školského prostredia a chcem zdôrazniť, že nielen od učiteľov či riaditeľov, ale aj od rodičov. Bude mapovať problémy, ktoré v školstve máme, ktoré problémy musíme prioritne riešiť a vytvorí akési usmernenia či modelové situácie. Samozrejme, ja ako minister sa tiež snažím problémy riešiť, stretávam sa s učiteľmi tam kde je podozrenie, že naozaj existujú veľmi závažné porušenia či už morálky, alebo aj zákona. Podobne sa pozerám na príklady z minulosti. Pred časom sme tu mali veľmi medializovaný prípad Ota Žarnaya v Košiciach, ktorého situácia sa aktuálne zlepšila, ale vnímam, že tu máme akýsi dlh voči nemu z minulosti. Pri mojej najbližšej návšteve Košíc sa s ním chcem stretnúť a ešte raz sa o jeho situácii porozprávať. Vo všeobecnosti ale vnímam, že naše školstvo často je ubolené, mňa osobne to veľmi trápi. Učiteľov považujemza svoju veľkú rodinu a budem sa snažiť robiť všetko pre to, aby získali pre svoju prácu oveľa väčší komfort a mali reálny pocit, že majú svojho zástancu.

Veda a výskum na Slovensku sa v ostatnom období dostáva viac do povedomia verejnosti. Názory sú protichodné. Aký je váš názor na aktuálny stav v tomto odvetví?

Máme viaceré vyslovene špičkové pracoviská. Týka sa to niektorých klasických prírodovedných predmetov na našich veľkých výskumných univerzitách, podobne aj v Slovenskej akadémii vied máme vedcov, ktorí nemajú problém pracovať na projektoch pre NASA a podobne. Veľmi dobré tradície máme tiežv technike, v materiálových technológiách, ale napríklad aj v architektúre. Na druhej strane je naše prostredie nevyčistené. Popri špičkových vedcoch máme veľa ľudí, ktorí sú radi, že fungujú za tabuľkové platy, nemusia nič reálne tvoriť,čo samozrejme tú špičku demotivuje. Do budúcna musíme zvyšovať podiel súťažného financovania, aby tam, kde je kvalitný výskum putovali aj peniaze. Súťažné financovanie musí byť zároveň aj doplnené vhodnými rozvojovými projektmi, pretože nie všetko sa dá dobre vykryť klasickým grantovým systémom. Musíme tiež vytvoriť systém na podchytenie mladých vedcov. Na Slovensku, na rozdiel od iných krajín nemáme naozaj systematizovanú prácu s postdocmi. Toto musíme zmeniť jednak nastavením grantového systému, ale aj čiastkovo cez rôzne iné štátne programy. Spolu s ministrom financií prichádzame s programom návratových štipendií, aj toto je vhodná forma ako demonštrovať mladým vedcom a profesionálom, že Slovensko o nich má záujem.

Považujete aktuálny stav na vysokých školách z pohľadu vedeckého výskumu za dostačujúci? Môžu sa slovenské vysoké školy rovnať tým v zahraničí?

O vede a výskume sme práve hovorili, ale treba sa pozrieť aj na služby, ktoré dostávajú študenti. Ak sa rozprávate so študentmi, ktorí odišli študovať do zahraničia, často prvou odpoveďou na otázku, čo ich primälo k odchodu do zahraničia je,že sa k nim v Čechách, v Británii, či v Nemecku lepšie správajú. Chvália aj jednoduchší život, čo sa týka administratívy. Tiež sa treba pozrieť na samotný obsah vzdelávania. Pri mnohých študijných programoch sa študenti učia veľa zbytočností, príliš veľa definícií na úkor prípravy na riešenie komplexných situácií.

Poprednou inštitúciou v oblasti vedy je Slovenská akadémia vied a situácia okolo nej môže vďaka medializácii pôsobiť alarmujúco. Ako to vnímate vy? Je sa naozaj čoho báť?

Nikdy som nechcel ísť konfrontačne voči akadémii a dotklo sa ma, keď boli snahy aj na vládnej úrovni, do takejto konfrontácie ísť . Áno, SAV na jednej strane potrebuje prečistiť, to poviem celkom otvorene, na druhej strane treba rešpektovať samosprávny princíp akadémie. A predovšetkým rešpektovať množstvo veľmi kvalitného výskumu, ktorý tu je. S vedením akadémie spolupracujem, pripravili sme spolu zákon o verejných vedeckých inštitúciách, ktorý dúfam vláda v dohľadnej dobe schváli. Podobne sa snažím o zvýšenie podielu súťažného financovania, vďaka ktorému by si špičkové pracoviská mohli finančne významne polepšiť.

Podľa úspechov viacerých ocenení slovenských mladých ľudí a študentov na svetových súťažiach vyzerá budúcnosť slovenskej vedy nádejne. Máte plán ako v tomto trende pokračovať a ako týchto mladých vedcov udržať na Slovensku?

Ako som už načrtol, chceme cez vládny program mladým ľudom kompenzovať finančné náklady pri návrate na Slovensko. Tento rok somtiež dal pokyn, aby sme prispeli SAV na financovanie ich vlastného programu návratových grantov, program sa volá SASPRO. Aj toto je jedna z ciest, ale samozrejme najdôležitejšie je, aby sa vytvorilo kvalitné výskumné prostredie, aby kvalitní mladí akademici zo zahraničia vedeli, že ak sa vrátia, nemajú absolútne problém dobre sa zaradiť a pracovať na zaujímavých výskumných problémoch. Samozrejme netreba zatvárať oči pred tým, že mladí ľudia či už vedci, alebo iní, potrebujú tiež mať pocit, že na Slovensku sú v dobre fungujúcej spoločnosti. Uvediem osobný príklad. Mám dobrého kamaráta slovenského pôvodu, ktorý pôsobí v severskej krajine, má firmu s vysoko inovatívnymi softvérovými produktmi. Ak by založil pobočku firmy na Slovensku, vedel by vďaka oveľa nižšiemu zdaneniu na Slovensku ušetriť oveľa viac peňazí, on však aj napriek tomu ostáva tam. Má totiž pocit, že tam veci fungujú lepšie.Preto sa musíme snažiť, aby sme boli aj slušnejšia spoločnosť, a verím že v rezorte školstva v tomto aj urobíme v nasledujúcom období veľký pokrok. Celkovo som optimistom, myslím si, že Slovensko predsa len je atraktívne pre mladých ľudí, akademikov či mladých profesionálov. V našej spoločnosti často ľahšie presadíte zmenu ako v nejakej zabehanej, väčšej krajine, čo môže byť pre ambicióznych ľudí zaujímavé. A máme aj veľmi dobrý základ na vysokú kvalitu života. Keď si zoberiete len Bratislavu, v podstate je tu život veľmi príjemný. Už len topograficky ste tu z časti v kopcoch, na druhej strane mesta máte lužné lesy, máte tu blízko k nádherným horám. Často je tu mimoriadne spontánne kamarátske prostredie, s čím sa nie vždy na Západe stretávate. Musíme na sebe ešte popracovať, ale myslím si, že Slovensko sa môže stať veľmi príjemnou krajinou. Verím, že aj vďaka zmenám vo vzdelávacom systéme, vede a výskume k tej príjemnosti našej krajiny prispejeme.

Foto: TASR/Martin Baumann

Slovenský vzdelávací projekt výučby s tabletmi slávi úspech aj v Česku

Vyššia motivácia, aktivita, samostatnosť a tiež fakt, že na hodinách s tabletmi sa do výuky zapájajú viac aj slabší žiaci sú výsledkom pilotného projektu tabletovej výučby v Českej republike „Škola dotykem“. Ukázal to sociologický prieskum, ktorý sa uskutočnil po ukončení prvého roku realizácie projektu, na základe know-how a skúseností zo Slovenska, kde sa rovnaký projekt začal už o rok skôr.

„Pozitívne vnímanie prínosu technológií vo výučbe v Česku nás neprekvapil. Podobné výsledky sme predtým zaznamenali aj na Slovensku a svedčí to iba o tom, že potenciál tabletov vo vzdelávaní je obrovský, ak sa využívajú premyslene,“ povedal Ján Machaj, riaditeľ neziskovej organizácie EDULAB, ktorá projekt realizuje na Slovensku a prostredníctvom svojej pobočky aj v Českej republike.

Prieskum v Čechách, rovnako ako predtým na Slovensku tiež ukázal, že žiakov výučba s tabletmi baví, je zaujímavá a žiaci sa ich pomocou naučili množstvu nových zručností. 85% českých žiakov, v porovnaní s 97% na Slovensku, sa preto v prieskume vyjadrilo, že sa chce učiť pomocou tabletov aj naďalej. Väčšina českých žiakov by tiež želala pretransformovať učebnice do elektronickej podoby, používať tablety v škole na väčšom počte predmetov a nosiť si ich domov.

Podobne ako na Slovensku, prieskum v Čechách ukázal, že tablet výrazne napomáha inklúzii žiakov, a to či už ide o žiakov so špeciálnymi potrebami, problémovým správaním, poruchami pozornosti, či naopak talentovaných a nadaných žiakov. „Jednou z najväčších výhod tabletov je totiž možnosť práce individuálnym tempom.

Pokračovanie na 9. strane

Mladí trenčianski programátori triumfovali v projekte Bezpečné školy

Trojročné bezplatné pripojenie na internet, hardvérové vybavenie siete a kamerový systém získali pre svoju školu nadané deti zo 6. A triedy Základnej školy na Kubranskej ulici v Trenčíne. Stali sa víťazmi celoslovenského inovatívneho projektu spoločnosti Slovanet Bezpečné školy v kategórii programovanie.„Táto trieda mimoriadne nadaných detí sa veľmi orientuje na IT technológie a programovanie. Programovanie v tomto jazyku im nerobí problémy a väčšina z nich si spája svoju budúcnosť práve s oblasťou informačných technológií. Žiaci si hru naprogramovali, otestovali a vytvorili aplikáciu, ktorá je použiteľná a vie poučiť aj zabaviť, a to je zmyslom tohto projektu. Ak sú s tým spojené nejaké vecné ceny, o to viac to teší deti aj našu školu,“ uviedla učiteľka informatiky Eva Mareková. Za hru vysvetľujúcu nástrahy, s ktorými sa možno stretnúť na internete, odovzdala Trenčanom ceny riaditeľka ľudských zdrojov zo spoločnosti Slovanet Michaela Hercegová. „Teší ma, že prostredníctvom našich projektov vidíme, ako stále viac detí v čoraz mladšom veku inklinuje k informačným technológiám, a to dokonca

Pokračovanie na 9. strane

Slovenský vzdelávací projekt výučby s tabletmi slávi úspech aj v Česku

Pokračovanie z 8. strany

V prípade žiakov s poruchami pozornosti, či pri talentovaných žiakoch je možné veľmi jednoducho rozšíriť štandardné zadanie o ďalšie individuálne úlohy, takže nestrácajú pozornosť a nesmerujú svoju energiu do aktivít, ktoré by narúšali priebeh hodiny," vysvetľuje Ján Machaj.

Ako predtým slovenskí, aj českí učitelia vnímajú výučbu s tabletmi celkovo pozitívne, aj keď sa zhodli, že príprava na vyučovanie bola pre nich spočiatku časovo náročnejšia. Oceňujú však, že výučba pomocou moderných technológií prináša nadšenie a aj samotných učiteľov motivuje k ďalšej snahe zdokonaľovať proces učenia.

Projekt „Škola na dotyk" sa na Slovensku realizuje od školského roka 2013/2014, v spolupráci s 10 školami. Projekt „Škola dotykem" sa v Českej republike realizuje od školského roka 2014/2015, v spolupráci s 12 školami. V Čechách, rovnako ako na Slovensku sa realizuje s podporou spoločnosti Samsung Electronics Czech and Slovak.

Viac informácií o projekte v Českej republike je dostupných na www.skoladotykem.cz

Foto: TASR/Branislav Račko

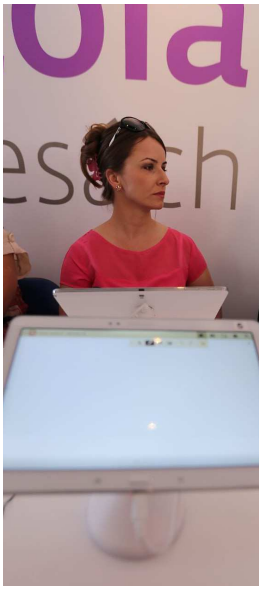

Zdroj: Škola dotykem

UPJŠ začína vydávať rozhodnutia z prijímacích skúšok elektronicky

Prepojenie umožňuje uchádzačovi o štúdium odoslať vyplnenú elektronickú prihlášku z AiS2, resp. portálu vysokej školy, prostredníctvom osobnej schránky na ÚPVS do schránky univerzity.

S elektronickým vydávaním rozhodnutí z prijímacích skúšok prichádza Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ), ktorá vyvíja a na 18 slovenských vysokých školách prevádzkuje Akademický informačný systém AiS2. Od 2. júna 2015 UPJŠ spustila prepojenie tohto systému a vydávania rozhodnutí v rámci prijímacieho konania na Ústredný portál verejnej správy (ÚPVS). Informovali o tom košická univerzita a Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby.

Prepojenie umožňuje uchádzačovi o štúdium odoslať vyplnenú elektronickú prihlášku z AiS2, resp. portálu vysokej školy, prostredníctvom osobnej schránky na ÚPVS do schránky univerzity. Riešenie je overované v rámci aktuálneho prijímacieho konania na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach. Po vyhodnotení pilotnej prevádzky bude toto prepojenie k dispozícii v rámci konzorcia AiS2, ktoré zahŕňa 13 verejných a päť súkromných vysokých škôl, a bude ponúknuté aj ďalším vysokým školám.

Fungovanie tejto novinky bližšie objasňuje dekan Prírodovedeckej fakulty UPJŠ Gabriel Semanišin: *"Uchádzač o štúdium vyplní formulár elektronickej prihlášky v Akademickom informačnom systéme univerzity, ktorá toto podanie uloží do osobnej schránky uchádzača na www.slovensko.sk. Po pripojení príloh sa podanie odošle do schránky fakulty, resp. univerzity. Po rozhodnutí prijímacej komisie nasleduje podpísanie rozhodnutia o prijatí elektronickým mandátnym certifikátom dekanom fakulty a zaslanie tohto rozhodnutia do schránky uchádzača."*

Prepojenie zahŕňa integráciu služieb portálu https://www.slovensko.sk/sk/slovnik/detail%5C_upvs do systému AiS2 (http://www.ais2.sk). Táto aktivita sa realizuje v rámci projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pod názvom Integrácia Akademického informačného systému 2 s rezortným informačným systémom a väzby na e-Government. Pri vývoji tejto služby UPJŠ úzko spolupracovala so spoločnosťou Disig.

ÚPVS ako platformu pre komunikáciu občanov s inštitúciami zriadila Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby, ktorá je príspevkovou organizáciou Úradu vlády SR. "Sme radi, že môžeme dobré nápady uviesť do reálneho fungovania. Implementované riešenie je jednou z elektronických služieb, ktoré zatiaľ majú občania Slovenska k dispozícii. Rozširovanie počtu takýchto služieb je aktuálne trendom v celom vyspelom svete," povedal Rastislav Janota z tejto agentúry.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Zdroj: TASR

Digiškola je srdcovkou Pellegriniho, deťom dáva rovnaké šance

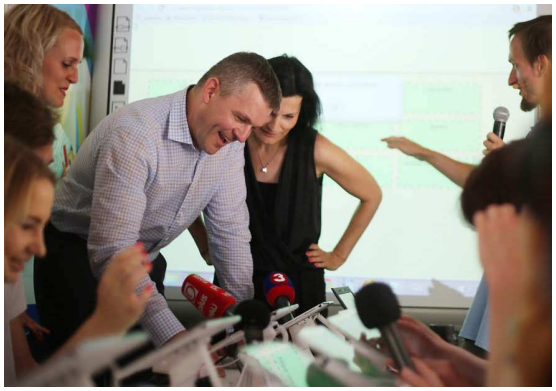

Je jedným z 18 miest na Slovensku, kde si školáci, učitelia i rodičia v putovnej digitálnej učebni, vybavenej tabletmi a interaktívnou tabuľou, mohli vyskúšať vzdelávanie najmodernejšou metódou. Ako môže vyzerať trieda v 21. storočí a digitálny vzdelávací obsah, Banskobystričanom ukázal predseda NR SR a digitálny líder Peter Pellegrini.

Kamión s ukážkovou učebňou križuje celé Slovensko a bude ešte niekoľko týždňov. Roadshow Digiškola je dnes v polovici, doteraz ju navštívilo vyše 200 škôl a zhruba 500 žiakov. Ako Pellegrini priznal, tento národný projekt Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, ktorý realizuje ministerstvo školstva a je spolufinancovaný zo štrukturálnych fondov, je jeho "srdcovou záležitosťou".

"Pred dvomi rokmi skrsla myšlienka, aby sme do našich tried priniesli najmodernejšiu technológiu, aby sme oživili vyučovanie. Čo je však pre nás najdôležitejšie, aby sme mladej generácii dali digitálne zručnosti, pretože nová doba si ich z roka na rok vyžaduje stále viac,"

konštatoval predseda NR SR v súvislosti s významom národného projektu. Ako tiež zdôraznil, digitálne technológie nesmú byť len výsadou detí pochádzajúcich zo silnejších sociálnych vrstiev, a preto je dôležité, aby štát v školách vytváral také podmienky, aby sa s nimi naučili robiť všetky deti bez ohľadu na to, aký je ich sociálny status a z akej sociálnej vrstvy pochádzajú.

Pellegrini tiež poznamenal, že spočiatku sa obával, ako zareagujú samotní pedagógovia

"Začať vyučovať s použitím moderných technológií nie je jednoduché, ale môžem potvrdiť, že naši učitelia sú skvelí. Absolvujú školenia a už dnes na mnohých školách reálne prebieha výučba na tabletoch".

V rámci projektu získali materské, základné (ZŠ) a stredné školy (SŠ) s výnimkou Bratislavského samosprávneho kraja doteraz 5680 digitálnych setov pozostávajúcich z interaktívnej tabule a notebookov. Tabletové učebne dnes fungujú na 1029 slovenských ZŠ a SŠ, vyučujú sa v nich viaceré predmety. Školy využívajú 20.000 tabletov.

Zdroj: TASR
Foto: TASR/Branislav Račko

Mladí trenčianski programátori triumfovali v projekte Bezpečné školy

Pokračovanie z 8. strany

v oblasti programovania. Myslím, že v dnešnej dobe aplikácií so svojimi skúsenosťami nebudú mať problém s uplatnením na trhu práce. Týmto veľmi oceňujem aj prácu učiteľov v tomto smere. Zároveň ma príjemne prekvapil počet dievčat, ktoré sa spolupodieľali na danom súťažnom projekte," doplnila. Spolu s trenčianskymi školákmi ocenila spoločnosť aj Základnú školu na Nábreží slobody v Nitre, ktorí triumfovali v kategórii výtvarná tvorba. Cieľom projektu Bezpečné školy je vzdelávať žiakov na oboch stupňoch základných škôl v oblasti informačných technológií a počítačovej gramotnosti a tiež motivovať najmladšiu generáciu k hlbšiemu záujmu o IT. Projekt má zároveň upozorniť žiakov základných škôl na nástrahy internetu, akými sú kyberšikana, chatovanie či zdieľanie osobných informácií cez internet. Práve pre žiakov základných škôl môže byť internet nielen výborným pomocníkom, ale aj veľkou hrozbou. Do projektu sa zapojilo celkovo 146 škôl so 126 projektmi.

Zdroj: TASR

Impresie na tému koncepcie školstva na Slovensku

Riešiť problémy v školstve predpokladá mať jasnú koncepciu, teóriu, paradigmu, na čom školský systém stavať, ako ho budovať. To je prvá vec. Druhá je, že budovanie tak zložitého systému, akým je školstvo, si vyžaduje dlhší čas. Nemôže to byť obmedzené funkčnosťou jedného ministra. Dokonca ani nie funkčnosťou jednej vlády. Tretie východisko budovania progresívneho školského systému znamená mať podporu múdrej politiky, vrátane finančného zabezpečenia školstva, múdreho riadenia školstva.

Sedemnásť ministrov školstva, ktorých sme mali po revolúcii, zaujímali rozličné stanoviská k smerovaniu školstva, často sa prístupy menili, prispôsobovali politicko-ekonomickým podmienkam. V účinných systémoch školstva vo svete je poznanie, že koncepciu školstva vypracujú odborníci (výskum + prax + vysoké školy) a jednotliví ministri rešpektujú túto koncepciu, dopĺňajú ju, rozširujú, inovujú. Len takto napríklad bolo možné vybudovať vyspelé školstvo vo Fínsku.

Na Slovensku boli vypracované pomerne progresívne koncepcie školstva (Duch školy, Konštantín, Milénium), časť z nich sa realizovala, ale chýba kontinuita v pokračovaní, chýbajú vyhodnotenia, poučenia, inovačné zásahy. Každoročné správy ministra školstva o stave školstva vo Vláde SR, parlamente. Opakovane sme kritizovaní Európskou úniou za nie dobré riešenie Rómskej otázky, stále sme nedokázali riešiť zaostávanie našich žiakov v meraniach PISA.

Zamyslieť sa nad koncepciou školstva znamená poznať svetové trendy v školských systémoch (napr. delenie teórií výchov od Y. Bertranda), poznať kritické úvahy našich autorov (napr. B. Kosová, B. Pupala a iní), mať dobrý prehľad o súčasnom stave nášho školstva – základná štatistika, trendy.

Predkladáme zamyslenie sa nad kľúčovými filozoficko – teoretickými otázkami výchovy a vzdelávania a návrhy na východiská a riešenia, ktoré sa dotýkajú nielen znevýhodnených, rómskych, marginalizovaných a rizikových skupín, ale všetkých detí a mladých ľudí. Základné protirečenia v jednoduchej štruktúre sa stretávajú v týchto opozitách:

Tradičný prístup versus humanistický prístup k výchove

Vzdelanie/Výchova
Učivo/Dieťa
Výkony/Prežívanie
Škola/Život
Obsah/Proces
Jednotnosť/Jedinečnosť
Tradície/Inovácie
Direktivita/Nondirektivita

Prežívanie a výkon

Základnou dilemou humanizácie výchovy, a pravdepodobne aj poľudštenia človeka, je deklarované protirečenie medzi výchovou k výkonom, učeniu, práci a pozitívnym prežívaním, vzťahom k vzdelávaniu, škole, poznaniu. Je potrebné preskúmať, či skutočne ide o základný rozpor, alebo, či sa táto dilema dá prekonať a nie je vo svojej podstate antagonistickým rozporom.

Výchova k výkonom je atribuovaná tradične s dôrazom na
- dril,
- opakovanie látky,
- pamäť,
- používanie donucovacích prostriedkov vo výchove,
- autoritu učiteľa,
- vonkajšiu motiváciu (extrinsic motiváciu),
- nezáujem zo strany učiteľa, čo žiak prežíva,
- prísnu disciplínu,
- naháňanie žiakov aj učiteľov osnovami, tematicko - časovými plánmi, nesplniteľnými cieľmi.

Obrazne a azda dosť presne je rozpor medzi tradičnou koncepciou edukácie a humanistickou vyjadrená v pojmoch „tlak“ a „ťah“ . Humanizmus ťahá možností žiaka; tradičná výchova tlačí žiaka k výkonom. Príkladom na tlakovú školu sú prísne direktívne školské systémy napr. Singapúru, Hong – Konga, Japonska a na druhej strane sú humanistické systémy napr. Fínska, Filipín, Nórska, Švajčiarska a množstva iných krajín. Zaujímavé je, že aj jeden aj druhý prístup produkuje také výkony žiakov, že napr. v meraniach PISA sa oba systémy umiestňujú na popredných miestach vo svetových rebríčkoch. Donucovací, direktívny a centralizovaný systém školstva smerujúci k výkonnosti, vytvára stres, ktorý vedie k tomu, že žiaci, študenti, neradi chodia do školy, neobľubujú učenie, nebaví ich poznávanie a vedenie.

Napriek povedanému, výkonnosť musí byť a má svoje miesto v živote človeka, spoločnosti. Nemusíme sa vzdať výkonnosti, ba bolo by to nefunkčné, katastrofálne. Znamená to len toľko, že sa meradlami výkonnosti, zásluhovosti, rýchlosti a cválania nemáme nechať ovládať vo fundamentálnych a elementárnych otázkach

života a spolužitia a že máme dbať na to, aby tieto neviedli do neľudských koncov. Z tohoto ospravedlnenia vyviera nádej pre všetkých chudobných a slabých, pre všetkých, ktorí už nestačia vysokým nárokom našej doby. Spoločnosť bez zmysluplných úloh a práce by sa ešte viac uzatvárala do zábavy, ničnerobenia, nudy a mrzutosti. Deti si chcú vyskúšať svoje schopnosti a nevadí im pritom ani rozbité koleno, slzy, či trápenie. Naučia sa plávať, alebo bicyklovať, či zložia skladačku a hneď zavolajú rodičov, babku, súrodencov, aby ich obdivovali a podelili sa s nimi o

Pokračovanie na 11. strane

Vynovené manželské internáty sú pripravené ubytovávať študentov

Vynovené manželské internáty Vysokoškolského mesta Ľudovíta Štúra - Mlyny UK v Bratislave začnú od júla ubytovávať prvých študentov. Pre TASR to uviedol riaditeľ vysokoškolského mestečka Róbert Gula, ktorý sa dnes spoločne s rektorom Univerzity Komenského Karolom Mičietom zúčastnili na slávnostnom otvorení zrekonštruovaných priestorov. Rekonštrukcia z vlastnej iniciatívy. Ako priblížil Mičieta, rekonštrukciu uskutočnili z vlastnej iniciatívy, zdrojov a síl. “V čase rôznych externých vstupov, zahraničnej a inej pomoci, sme aspoň sčasti dokázali zlepšiť kvalitu akademického prostredia a umožniť väčšiemu počtu študentov bývať v primeraných a dostupných podmienkach,” uviedol pred prestrihnutím pásky. Zároveň poďakoval vedeniu vysokoškolského mestečka, že na seba prevzalo celú prípravu a realizáciu renovácie

Pokračovanie na 11. strane

“manželákov” na seba. Práce trvali od júna minulého roka do februára 2015. Samotná rekonštrukcia stála takmer 3,4 milióna eur, ďalších 950.000 eur nábytok a vnútorné vybavenie. Potrebnú sumu sa im podarilo dať dokopy za tri-štyri roky. “Peniaze pochádzajú z

Dobrých učiteľov angličtiny je na Slovensku ako šafránu

Základnou filozofiou reforiem v oblasti jazykovej politiky Slovenskej republiky je podporovať vznik multikultúrnej európskej spoločnosti. Kľúčové dokumenty Rady Európy vedú Slovensko k dosiahnutiu komunikačných kompetencií minimálne v dvoch cudzích jazykoch. Skúsenosti a výsledky prieskumov z posledného obdobia nám ukazujú, že známa formulka „ materinský jazyk + 2 “ sa prirodenou cestou zmenila na „ materinský jazyk, anglický jazyk + 1 cudzí jazyk “.

V slovenských základných školách a stredných školách si žiaci do septembra 2011 mohli v oblasti výučby cudzích jazykov vyberať zo 6 cudzích jazykov. Novelou školského zákona (37/2011) sa stal anglický jazyk povinným cudzím jazykom a žiaci si môžu druhý cudzí jazyk vyberať z piatich cudzích jazykov : nemecký, ruský, francúzsky, španielsky a taliansky jazyk. S výučbou povinného ANJ sa na základných školách začína spravidla v treťom ročníku, avšak je čoraz viacej základných škôl, ktoré zavádzajú výučbu anglického jazyka od prvého ročníka.

Na Slovensku je zhruba 6500 učiteľov anglického jazyka. Avšak nie všetci majú dostatočnú kvalifikáciu na výučbu tohto jazyka. Základnou podmienkou však zostáva, aby cudzojazyčné vzdelávanie mladších žiakov prebiehalo pod odborným dohľadom kvalifikovaného učiteľa a vo všestranne motivujúcej atmosfére. Zabezpečenie takéhoto jazykového prostredia je problematické nielen na Slovensku, ale aj v ostatných stredoeurópskych krajinách – aj preto je v školách potrebné navodzovať čo najviac prirodzených komunikačných situácií namiesto simulovaných. Ministerstvo školstva preto hľadá spôsoby, ako zvýšiť kvalitu učenia tých, ktorí angličtinu učia. Jednou z nich je spustenie Národného programu : Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách, financovaný z Operačného fondu Vzdelávanie a spolufinancovaný aj Európskym sociálnym fondom. Jeho trvanie je však časovo obmedzené. Trvá len 13 mesiacov od 1. novembra 2014 do 30. novembra 2015.

Autor: Viera Machálková, trénerka metódy Jolly Phonics
Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Každý žiak potrebuje mať pocit úspechu

Cieľom je, aby mal každý žiak pri plnení akejkoľvek úlohy pocit úspechu. Odborní zamestnanci, špeciálni pedagógovia a sociálni psychológovia pôsobia nielen v škole, ale aj priamo v teréne.

S národným projektom PRINED, ktorý implementuje Metodicko-pedagogické centrum, majú v základnej škole v obci Rakúsy len tie najlepšie skúsenosti. Už vidia aj výsledky. Rovnako ako v ostatných školách zapojených do projektu, aj tu pracuje inkluzívny tím a kolektív zamestnancov školy sa rozšíril o dvoch asistentov pedagóga a štyroch odborných zamestnancov. Ich pôsobenie školy uvítali a prvé pozitívne výsledky prišli veľmi skoro. Informoval o tom portál ministerstva školstva.

„Sme všade tam, kde sme potrební. Spolupracujeme s učiteľmi, zúčastňujeme sa na vyučovaní, venujeme sa individuálne žiakom, ktorí majú nedostatky v písaní, čítaní, pomáhame pri príprave pomôcok na vyučovanie, pri krúžkovej činnosti, doučovaní. Navštevujeme aj rodiny, kde informujeme o zdravotnom stave, zisťujeme, v akých sociálnych podmienkach dieťa vyrastá,“ hovorí pedagogická asistentka Anna Ferancová.

Cieľom je, aby mal každý žiak pri plnení akejkoľvek úlohy pocit úspechu. Odborní zamestnanci, špeciálni pedagógovia a sociálni psychológovia pôsobia nielen v škole, ale aj priamo v teréne.

„Chodili do osady, zorganizovali stretnutia a dokázali prelomiť komunikačnú bariéru. Urobili veľký kus práce,“ hodnotí manažér projektu Peter Dolíhal. Rodičom žiakov vysvetlili význam depistážnej diagnostiky, ktorá odhaľuje oblasti zaostávania detí, aby nezlyhávali v škole a neboli zbytočne preradení do špeciálnych škôl, len preto, že nepoznajú geometrické tvary, farby, nevedia používať štetec či nožnice, alebo pre jazykovú či rečovú bariéru nerozumejú požiadavkám učiteľov.

Na základe depistážnych vyšetrení potom pripravili špeciálni pedagógovia stimulačné programy, individuálne pre každého žiaka a učiteľky v materskej škole mohli tak konkrétne posilňovať oblasti, v ktorých zlyhávali.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Impresie na tému koncepcie školstva na Slovensku

Pokračovanie z 10. strany

radosť: Ja to viem, viem sa bicyklovať, viem plávať ! Z takýchto zážitkov rastie sebavedomie, ktoré potrebujeme pre našu cestu do budúcnosti. Charakter, osobnosť, hodnotný život sa rozvíjajú iba s úlohami, ktoré si stanovíme. Škola zabúda učiť deti, aby si stanovovali vlastné úlohy, aby si vytvorili mentálnu kapacitu pre svoje privátne úlohy. Sloboda sa tým neodsúva nabok, nájde si iba správne uplatnenie. Získava svoju váhu v zodpovednosti, ktorú prevezme voľbou úloh.

V škole, vo výchove je dôležité neodizolovať výkon a povinnosť od úloh a cieľov. Edukačný systém sa stáva chorým, keď od povinnosti ako takej dôjde k zvratu a protirečeniu proti sebarealizácii ako takej. Oba javy sú chybnými formami krízy identity moderného človeka, vedúce ku sklamaniu alebo dokonca k sebazničeniu. Filozof Sören Kierkegaard ich v minulom storočí označil ako “chorobu, vedúcu k smrti”. V jednom prípade je to zúfalstvo, nechcieť byť sebou samým, keď sa skrývame za zodpovednosť, povinnosť, výkon. V druhom je to zúfala snaha byť sebou samým, naháňajúcim sa za svojimi možnosťami bez toho, aby vôbec niekedy dosiahol nejaký cieľ.

Humanistická výchova akcentuje:
- vnútornú motiváciu (intrinsic) – vyvolanie záujmu žiakov o učenie,
- skôr vzťah spolupráce a partnerstva medzi učiteľom a žiakom,
- radosť, potešenie z naučeného a poznaného,
- chuť objavovať a riešiť problémy,
- radosť, potešenie zo spoločnej práce,
- zážitok zmysluplnosti z učenia a objavovania ako nepodmienenej hodnoty

Humanistická výchova snaží sa prepojiť výkon (učenie sa niečomu, práca, napĺňanie povinností, v extréme workoholizmus) s pozitívnym prežívaním, spokojnosťou, pohodou, šťastím. Čo ale vyvoláva, ako vzniká potešenie z učenia a poznávania ?

Radosť z poznávania, tvorenia

Filozofia humanistickej výchovy je aj preto označovaná za filozofiu, lebo pôvodne slovo “filozofia” znamenalo “lásku k múdrosti”. I keď dnes pod pojmom filozofia máme iné denotáty, ostáva poznanie, že učenie sa spája s citovým prežívaním. Škála obsahu prežívania sa pohybuje od nepriateľstva, nenávisti, nutného zla k ľahostajnosti, nude, nepríjemnej povinnosti či námahe až k spokojnosti, pohode, radosti, šťastiu. Problémom je, čo treba urobiť, aby sa nepríjemné prežívanie učenia a poznávania transformovalo na pozitívne, príjemné a povzbudzujúce prežívanie. Argumentom pre vyvolanie a uplatnenie pozitívneho prežívania je predpoklad, že takéto prežívanie, na základe princípov posilňovania, podmieňovania, bude mať tendenciu opakovať sa, teda, že sa vybuduje vnútorná motivácia k učeniu, rastu, sebazdokonaľovaniu. Keď skúmame, ako dospeli k svojej motivácii poznávania a objavovania vedci, tak môžeme tvrdiť, že pokiaľ “normálnych” vedcov v ich práci motivujú intelektové hádanky, ktoré im práca poskytuje, potom “revoluční” vedci, tí, ktorí prekračujú hranice existujúcich paradigiem, sú ešte viac poháňaní pocitom radosti. Príkladom môže byť Subrahmanyan Chandrasekhar, astrofyzik, ktorého život mal skoro mystické rozmery.

V roku 1933 odišiel z Indie a za pomalej plavby z Kalkaty do Anglie spísal model evolúcie hviezd, ktorý sa neskoršie stal základom pre teóriu čiernych dier. Vedci jeho myšlienky nechceli prijať, lebo boli veľmi zvláštne. Nakoniec ho zamestnala Chicagska univerzita. Známy bol svojim zaujatím za prácu. V päťdesiatich rokoch býval vo Williams Bay vo Wisconsine, kde je hlavné univerzitné observatórium, asi sto dvadsať kilometrov od Univerzity. Tu zimu mal učiť v zimnom semestri seminár z astrofyziky. Zapísali sa však len dvaja študenti a tak sa očakávalo, že Chandrasekhar seminár zruší pre zlé, namáhavé cestovanie. On to však neurobil a namiesto toho dvakrát týždenne chodil autom do Chicaga, aby svoje hodiny odučil. O niekoľko rokov neskoršie jeden z týchto dvoch študentov získal Nobelovú cenu za fyziku. V roku 1983 Nobelovu cenu za fyziku získal aj Chandrasekhar.

Objavy sa často uskutočnia v skromných podmienkach a to vďaka ľuďom, ktorí sú zaujatí hrať sa s myšlienkami, koncepciami, teóriami. Jeden z najvýznamnejších objavov posledných rokov sa týka supervodivosti. Dvaja jeho autori, K. Alex Muller a J. George Bednorz vypracovali princípy tejto teórie a urobili prvé pokusy v laboratóriu IBM v Zürichu. Toto pracovisko nepatrí medzi špičkové svetové pracoviská. Dlho svoje objavy nezverejňovali, lebo sa báli výsmechu vedcov. V roku 1987 získali Nobelovú cenu za fyziku. Mnoho vedcov v minulosti robili objavy ako svojho koníčka, popri svojich zamestnaniach a to preto, lebo ich bavilo objavovať, premýšľať, tvoriť. Mikuláš Koperník vypracoval svoju teóriu planetárnych pohybov, keď bol farárom (kanovníkom) v katedrále vo Frauenburgu vo východnom Prusku (dnešné Poľsko).

Jednoduchou odmenou za vynálezy mu bol estetický a intelektový zážitok z jednoduchej krásy systému. Galileo bol vzdelaným lekár, a to, čo ho hnalo do stále nebezpečnejších pokusov, bolo potešenie, ktoré mal z riešenia takých problémov, ako je výpočet ťažiska rozličných pevných predmetov. Isaac Newton formuloval svoje veľké objavy skoro potom, čo získal titul bakalára v Cambridgi v roku 1665, keď bola Univerzita uzatvorená kvôli moru. Newton musel stráviť dva roky v bezpečí a nude dedinského sídla a krátil si čas tým, že sa pohrával s myšlienkami na témy univerzálnej teórie gravitácie. Antoine Laurent Lavoisier, považovaný za zakladateľa modernej chémie, bol štátnym zamestnancom a pracoval v predrevolučnom Francúzsku pre Ferme Generale, čo je niečo ako daňový úrad. Luigi Galvani, ktorý sa zaoberal skúmaním toho, ako svaly a nervy vedú elektrinu, čo sa neskoršie stalo základom pre vynález elektrickej batérie, bol až do konca života praktickým lekárom. Gregor Mendel bol rovnako kňazom a pokusy, ktorými položil základy genetiky, súviseli s jeho koníčkom – záhradkárstvom. Keď sa na sklonku života opýtali Alberta A. Michelsona, prvého američana, ktorý získal Nobelovú cenu za prírodné vedy, prečo venoval toľko času meraniu rýchlosti svetla, vraj odpovedal: “ Bola to veľká zábava” A nesmieme zabudnúť na Alberta Einsteina, ktorý napísal svoje najvýznamnejšie práce, keď pracoval ako úradník vo švajčiarskom patentovom úrade. Títo veľkí vedci a mnoho iných, sa nenechali nijak obmedzovať v myslení len preto, že ...

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Autor: Prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc.

Vynovené manželské internáty sú pripravené ubytovávať študentov

Pokračovanie z 10. strany

čisto našej činnosti, ako sú reklamné aktivity, ubytovávanie v letných mesiacoch, kedy priestory slúžia ako hostel, ďalej ubytovávanie iných ľudí ako študentov a prenajímanie priestorov,” vysvetlil Gula. Bez balkónov, pribudli nové bloky Obnovilo sa kompletne všetko, zostal len skelet budovy. Internáty už nemajú balkóny, ale zväčšili sa ubytovacie priestory a vytvorilo sa ďalších 32 jednolôžkových izieb. “Takže fakticky máme nové štyri bloky,” priblížil Gula s tým, že ubytovacia kapacita je 560 študentov. Napriek svojmu názvu - manželské internáty, tam v súčasnosti až na jeden pár, nebývali žiadni manželia. Na rozdiel od 80. rokov, kedy boli postavené predovšetkým kvôli študentom - manželom. Izby sú však podľa Gulu pripravené a prispôsobené aj pre manželské páry. Neočakáva však nárast takýchto žiadostí. Ide o priestory s tromi izbami po dvoch alebo jednej posteli, so spoločnou kúpeľňou, záchodom a kuchynkou. “Takže päť alebo šesť ľudí zdieľa jeden

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Zdroj: TASR

Alexander Jakubčo si na svoju životnú cestu obliekol „učiteľské montérky“

Alexander Jakubčo (27) je učiteľom pomerne krátko. Ale aj napriek tomu, dokázal toho skutočne veľa. Do povedomia Slovákov sa mohol dostať aj vďaka projektu Teach for Slovakia, ktorého je súčasťou. Vďaka programu sa o ňom písalo v médiách, do svojej relácie si ho pozvala i moderátorka Adela Banášová, potriasol si ruku s prezidentom Andrejom Kiskom, jeho triedu navštívil aj predseda parlamentu Peter Pellegrini. Pokračuje však stále ďalej. My sme si ho všimli tiež.

Ako učiteľ začínal v Škole pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave. Jeho kroky viedli nakoniec až pod Tatry. Tu je triednym učiteľom, mentorom detí, ich vzorom a v neposlednom rade aj ich priateľom. Deťom sa snaží byť oporou a vštepovať im hodnoty, ktoré sú pre život dôležité. Jeho prioritou je, aby žiaci pochopili, že práve vzdelanie je cestou k lepšiemu a kvalitnejšiemu životu.

Ako ste sa dostali k povolaniu učiteľ? Bol to Váš detský sen alebo zhoda okolností?

Počas štúdia na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v odbore oznamovacia technika som sníval o tom, že budem ďalej pokračovať v príbuznom odbore na Technickej univerzite v Košiciach. Dlho som rozmýšľal nad rozhodnutím kam ísť po skončení školy. Moja mama Ľudmila je učiteľka a už ako malý chlapec som si všímal s akou láskou a pokorou pristupuje k svojej práci a deťom. Nebyť jej nadšenia pre túto prácu a lásky, s ktorou pristupovala k tejto vznešenej profesii, azda by som sa nikdy nestal učiteľom. Videl som na nej ako ju tá práca napĺňa a obohacuje jej život. Tajomstvom, prečo som sa rozhodol pre učiteľský chlebík, je preskočenie učiteľskej iskry z mamy na syna ☺ V živote sú veľmi dôležité cesty, na ktoré sa vydáme. Každý z nás má svoju cestu života. Ja som si na svoju životnú cestu obliekol „učiteľské montérky“. Je pre mňa veľkou cťou, že môžem slúžiť ako učiteľ. Som na to nesmierne hrdý. Učiteľom nedokáže byť hocikto, na schopnosť vyučovať nepostačuje byť múdrym, mať mimoriadne IQ alebo EQ. Musí to byť človek, ktorý dáva do tejto práce svoje srdce, nie ruky a chrbát. Som presvedčený, že slúžiť ako učiteľ, je výsada pre najlepších a najschopnejších jedincov v spoločnosti.

Učili ste aj na škole pre mimoriadne nadané deti a aj napriek vynikajúcim podmienkam, ktoré ste v Bratislave mali, rozhodli ste sa odísť učiť deti do rómskej osady . Čo rozhodlo?

Máte pravdu v tom, že podmienky v Škole pre mimoriadne nadané deti sú oveľa lepšie ako na iných školách. Myslím si, že pre učiteľov je veľmi lukratívne učiť na takej škole. Len samotný výber je veľmi prísny. Uchádzači musia absolvovať napríklad náročné psychologické IQ testy. Nedostane sa tam každý. Musím však úprimne povedať, že učitelia na Slovensku vôbec nemajú vytvorené adekvátne podmienky na svoju službu. Zapojil som sa preto do programu s názvom Teach for Slovakia, ktorého víziou je, aby každé dieťa malo možnosť získať vzdelanie, ktoré mu umožní v živote uspieť z dvoch dôvodov. Jeden je osobný. Nie mojou zásluhou mi rodičia vštepovali hodnoty, akými sú vzdelanie, úcta k životu, pomoc iným. Cítim zodpovednosť za dary, ktoré som od života dostal. Preto som sa rozhodol zo seba odovzdať viac a venovať dva roky svojho života deťom, ktoré sú podľa majoritnej spoločnosti už pri narodení takpovediac odsúdené na neúspech v živote. Som presvedčený, že niet lepšej univerzity pre formovanie môjho srdca, charakteru a líderských schopností, ako miesto, na ktorom sa práve nachádzam. Druhým dôvodom je profesionálna angažovanosť za zlepšenie vzdelávania na Slovensku.

Necítite niekedy ľútosť nad Vaším rozhodnutím? Rozhodli by ste sa rovnako aj teraz?

Ľútosť nie, ale v takých ťažkých podmienkach aké sú v Stráňach pod Tatrami, kde slúžim v dvojzmennej prevádzke, v škole bez jedálne, telocvične, kde každá stolička v „minizborovni“ má dvoch „majiteľov“, si siaham na dno svojich psychických a fyzických síl. Sú to pre mňa majstrovstvá sveta. V tejto službe som o sebe zistil, kde mám limity a srdce nemá limit! Ak by som mohol vrátiť čas, určite by som to urobil znova. Ako učiteľ robím všetko preto, aby som ukázal deťom cestu, že len cez vzdelanie môžu mať šancu na kvalitnejší život. Ak im ako spoločnosť dáme zdravý a pevný základ, vyrastú z nich poctiví a čestní ľudia. V takej krajine chceme všetci žiť. Každý deň sa snažím v škole odovzdať deťom základy slušnosti, tolerancie a dobra medzi nami. Verím, že to má zmysel.

Pamätáte si svoju prvú hodinu, prvý deň v rómskej škole ako učiteľ? Prijali Vás deti okamžite alebo ste si k sebe cestu museli hľadať?

Prvé dni v Stráňach pod Tatrami boli pre mňa silným zážitkom. Do môjho života vstúpilo s veľkou dôverou približne štyridsať detí, ktoré sú už pri narodení podľa väčšiny spoločnosti odsúdené na neúspech. V takýchto situáciách si človek uvedomí, že nie každý má rovnakú šancu na plnohodnotný život. S deťmi som sa rozprával o tom, čím by chceli byť, keď budú veľké. Odznelo mnoho odpovedí, prostredníctvom ktorých som zistil, že v triede mám žiakov, ktorí by chceli byť právnikmi, učiteľmi, doktormi, no boli aj takí, ktorí sa videli skôr ako kaderníci, murári či traktoristi. Tieto odpovede som si poznačil a začal som od prvého dňa pracovať na tom, aby nikdy nestratili svoje sny. Uvedomujem si totiž, že ovplyvňujem jedno z najdôležitejších období ich života

Čo všetko musí absolvovať človek, ktorý sa zapojí do programu Teach for Slovakia? Mali ste špeciálny tréning, školenia?

Uchádzač, ktorí sa chce dostať do programu Teach for Slovakia (TFS) musí prejsť mimoriadne náročným výberovým procesom, ktorý sa skladá z niekoľkých kôl. TFS hľadá ľudí, ktorí si stanovujú ambiciózne ciele, veria v potenciál každého dieťaťa, sú schopní inšpirovať iných a majú líderský potenciál. Pred začatím školského roku sme mali päťtýždňový intenzívny kurz vo Vysokých Tatrách, kde nás sprevádzal šesťčlenný tím skúsených mentorov z An-

Pokračovanie na 13. strane

Na dejepise trochu inak

Pokračovanie na 13. strane

Na dejepise trochu inak Dejepis ako vyučovací predmet žiaci radia medzi tie najťažšie. Na hodinách sa stretávajú s množstvom informácií a historickými udalosťami, javmi a procesmi v priestore a čase , ktoré výrazne ovplyvnili svetové, národné i regionálne dejiny. Formuje sa tu historické vedomie žiaka, hrdosť k vlastnému národu a tolerancia k iným národom a etnikám. Učiteľ hľadá vhodné metódy a formy, aby podnietil žiaka aktívne sa učiť, samostatne hľadať, objavovať poznatky na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii so spolužiakmi. Pripravuje rôzne zážitkové hodiny, kde platí to známe Komenského „ škola hrou.“ Aj šiestaci zo ZŠ na Ul. 1. mája v Snine sa učia o minulosti prostredníctvom zážitkových hodín. Naposledy to bol Deň v stredoveku. Sami si pozháňali kostýmy, vyrobili rekvizity, napísali dialógy, zostavili scenár. Zrazu sme sa ocitli na stredovekom

Moderné didaktické prostriedky pre angličtinárov už mieria do škôl

Až 3000 angličtinárov bude od septembra na hodinách používať moderné didaktické prostriedky. V týchto dňoch ich distribuuje do škôlMetodicko-pedagogické centrumvďaka projektu Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách – EnglishOne. Žiakom prinesie interaktívne a pútavejšie hodiny, učitelia si vďaka projektu zvýšia profesionálne kompetencie a za projektové výstupy dostanú aj odmenu.

Učitelia dostanú kompletnú sadu metodík pre každý ročník, pracovné zošity pre žiakov v tlačenej aj v elektronickej podobe. Súčasťou didaktických balíčkov sú prihlasovacie údaje k online digitálnemu vzdelávaciemu obsahu, ktorý môžu učitelia využívať okamžite. Bude interaktívny a obohatený o vzdelávacie animácie, súhrnné testy, videá alebo hry nahovorené rodenými „nativespeakers“.

Jednotlivé časti balíčka tvoria funkčný vzdelávací celok, ktorý je v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Materiály budú spárované s najčastejšie používanými učebnicami anglického jazyka na základných školách, preto ich budú učitelia na hodinách používať bez ohľadu na to, z akých učebníc vyučujú.

Na to, aby učitelia vedeli vzdelávať novými metódami, využívajú od začiatku mája školenia. Na nich si precvičujú praktické ukážky z vyučovacích hodín a zároveň si vymieňajú cenné skúsenosti a rady. Školenia organizuje Metodicko-pedagogické centrum vo svojich regionálnych a detašovaných pracoviskách po celom Slovensku.

Národný projekt Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách – EnglishOne je realizovaný v súlade s dlhodobým cieľom vlády SR dosiahnuť v anglickom jazyku komunikačnú úroveň B1/B2 u žiakov po ukončení strednej školy a zároveň podporuje vládnu koncepciu informatizácie a digitalizácie rezortu školstva.

Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.englishone.sk
Zdroj: MŠVVaŠ SR

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ

UČITEĽSKÉ NOVINY

1/2015, 22. jún 2015

Ak má dieťa pomalšie psychomotorické tempo, učiteľ to musí zohľadňovať

Ak dieťa v škole nestačí rýchlo reagovať na otázky učiteľa, alebo pri testoch potrebuje viac času ako ostatní, môže mať pomalšie psychomotorické tempo. Psychologička Denisa Maderová upozorňuje na to, že takéto dieťa má právo na individuálny prístup zo strany učiteľa.

Ako Maderová zdôraznila, pomalšie psychomotorické tempo nesúvisí s nižším intelektom, nešikovnosťou alebo nedostatočnou prípravou na vyučovanie. *"Je to disproporcia medzi myslením a schopnosťou reagovať,"* vysvetlila. *"Znamená to, že dieťa bez problémov rozumie výkladu alebo otázkam v teste, no trvá mu dlhší čas, kým tento výklad zachytí v poznámkach, alebo na otázky vypracuje odpovede,"* spresnila. Dodala taktiež, že tento problém sa nestráca s vekom, ťažkosti s pomalším psychomotorickým tempom môžu mať prváčikovia, ale aj žiaci na druhom stupni ZŠ.

Rodičia takéhoto žiaka by s ním mali zájsť k psychológovi. Ak sa na základe diagnostiky preukáže pomalšie psychomotorické tempo dieťaťa, psychológ vypracuje správu, ktorá skonštatuje, že dieťa si vyžaduje individuálny prístup učiteľa. V správe psychológ takisto odporučí, ako k žiakovi pristupovať. *"Väčšinou ide o odporúčanie dať dieťaťu väčší čas pri písomkách, prípadne môže to byť odporúčanie, aby dieťa mohlo namiesto písomnej formy odpovedať ústne či naopak,"* ozrejmila Maderová.

Správa je pre školu a učiteľov záväzná. *"Pokiaľ by ju pedagógovia nerešpektovali, rodič by mal na to upozorniť vedenie školy. Prípadne by sa mal pýtať aj na to, aké má škola možnosti individuálneho prístupu k žiakovi s pomalším pracovným tempom,"* uviedla psychologička.

Zdroj: TASR

Alexander Jakubčo si na svoju životnú cestu obliekol „učiteľské montérky"

Pokračovanie z 12. strany

glicka, Indie, USA a Talianska. Školenie pozostávalo z celodenného tréningu často až do neskorých nočných hodín. Dôležitou súčasťou bola aj letná škola, ktorá trvala tri týždne, v rámci ktorej sme učili a dostávali sme spätnú väzbu od skúsených mentorov.

Momentálne ste už dlhší čas „izolovaný" od Vašich blízkych, pravdepodobne sa s nimi nestretávate tak často ako predtým. Ako sa na Vaše rozhodnutie pozerala rodina, priatelia, známi? Stretli ste sa aj s odmietavými postojmi voči Vášmu rozhodnutiu?

Zo začiatku moji najbližší nerozumeli, prečo som sa rozhodoval venovať dva roky svojho života a odísť z Bratislavy na miesto, kde sa za lepším neodchádza. Často sme sa o tom rozprávali a začali chápať zmysel tejto služby a veľmi ma v tom teraz podporujú. Som im za to vďačný, pretože je to pre mňa veľmi dôležité.

Aký najsilnejší zážitok ste v Stráňach pod Tatrami zažili? Nájdu sa určite dni, kedy Vás žiaci prekvapia. Čo bolo pre Vás doteraz najsilnejším momentom v rómskej škole?

Učím v škole, kde mnoho mojich žiakov nemalo na začiatku školského roka tašku, chodia takmer stále v tom istom, nemajú dokonca ani jednu vlastnú knihu a mne, ako ich učiteľovi, to veľmi trhalo srdce. Veľmi som sa preto trápil a rozmýšľal nad tým, ako im môžem pomôcť. Veľa ľudí ma odhováralo s tým, že ak im dám niečo bez ich pričinenia, nebudú si to vážiť a nakoniec sa budem trápiť ešte viac. Takúto možnosť si však nepripúšťam. Nemôžem predsa učiť deti, keď im sám nebudem dôverovať.

V Bratislave som učil dva roky deti, ktoré boli už pri narodení s láskou očakávané, ich rodičia mali predstavu, že im poskytnú to najlepšie možné vzdelanie. Záleží mi na mojich deťoch, a preto som sa rozhodol zorganizovať zbierku žiakov v Bratislave, aby im poskytli školské tašky, knihy, časopisy. Viete, aké to bolo krásne, keď som dal niektorým žiakom ich prvé školské tašky, zošity, knihy? Bratislavské deti, ktoré majú materiálny dostatok, sa samé dobrovoľne rozhodli darovať svoje tašky, zošity, knihy.

Neboli to len veci, chudobným rovesníkom dali šancu na život. Viete, byť učiteľom je podobné, ako byť kováčom. Len na rozdiel od neho - vo svojej vyhni kujete a formujete srdcia. Počas môjho pôsobenia v Stráňach pod Tatrami som sa stretol s úsmevnými príhodami a aj s menej šťastnými chvíľami. S tými úsmevnými momentmi som sa vyrovnal veľmi rýchlo. Sú olejom pre môj „učiteľský motor" Oveľa ťažšie to býva v kritických situáciách.

Vtedy to býva zlomovým bodom, buď vás to zocelí, alebo odrovná. Je veľmi jednoduché milovať ľudí, ktorí vás milujú a zahrňujú vás svojou pozornosťou. Ak sú k tomu ešte krásni a veselí, je to priam dokonalé. Čo však s tými, ktorých spoločnosť už pri narodení takpovediac odpíše na neúspech v živote ? Poďme spoločne nájsť v sebe odvahu a pomôcť týmto deťom. Deti, ktoré teraz učím, potrebujú dôveru, a nie odsudzovanie. Toho si užili dosť. Ak stokrát spadnú, musíte im stokrát pomôcť vstať. Ony netušia, že môže existovať aj iný život ako ten v osade.

Ocitli ste sa aj vo finále celoslovenskej súťaže Zlatý Amos o najobľúbenejšieho učiteľa. Boli ste z výsledku prekvapený. Čakali ste, že sa dostanete tak vysoko?

Na Slovensku máme veľa učiteľov, ktorí si zaslúžia byť Zlatým Amosom . Žiaľ, nie každý učiteľ slúži v rovnakých podmienkach a nie všade sú ich žiaci tak angažovaní vo vzťahu k učiteľovi, aby ho nominovali do celoslovenskej súťaže. V mojom živote existuje zopár výnimočných chvíľ, pri ktorých sa mi tisnú slzy do očí. Jednou z týchto chvíľ bola aj nominácia do tejto celoslovenskej ankety. Už len to, že mi deti dali dôveru a nominovali ma do súťaže pre mňa znamená obrovskú vďaku z ich strany. Nevnímam to ako úspech. Vnímam to cez tie deti, ako sa mi každý deň v škole dívali do očí a sledovali to, čo vravím.

Ste ešte v kontakte so svojou „bývalou" triedou zo Školy pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium?

Áno som a viem, že všetci pokračujú na osemročnom gymnáziu, som na nich hrdý. Často som v kontakte aj s niektorými rodičmi, ktorí mi naposledy pomohli s tým, že mi poslali detské časopisy pre deti.

Počas učiteľskej praxe ste pravdepodobne prišli do kontaktu nielen so žiakmi. Mali ste možnosť získať kontakty alebo sa stretnúť s vplyvnými osobnosťami?

Keď som mal to privilégium učiť nadané deti uvedomil som si, že som zodpovedný za strategické bohatstvo tejto krajiny. Všade som čítal a počúval , že absolventi škôl sú slabo pripravení na reálny život. Niektorí si napríklad nevedia napísať štruktúrovaný životopis, iní nevedia, čo je to motivačný list a tí, ktorí sú v týchto veciach zbehlí, nemajú napríklad žiadnu prax. Ja som rozmýšľam, ako z toho von a ako našim mladým pomôcť, pretože ako učiteľ nesiem zodpovednosť za vzdelanie budúcej generácie.

Okrem toho, že som učil, tak som založil aj krúžok Prepojenia školy s vonkajším svetom, pretože si uvedomujem, ako nedostatočne sú naši študenti pripravovaní na život za múrmi školy. Niekto na sebe začína pracovať v štvrtom alebo piatom ročníku na vysokej škole, iný už na prvom stupni. Som presvedčený, že ak im ako učiteľ otvorím bránu k poznaniu sveta už v takomto veku, určite sa nestratia a budú úspešní. Vo svete vládne medzi mladými obrovská nezamestnanosť a aj toto je jedna z možností, ako ich pripraviť na trh práce. Je nesmierne dôležité, aby naše slovenské deti boli "rozkukané" čím skôr, aby vedeli konkurovať v budúcnosti konkurentom z ostatných krajín. Oslovil som špičkových odborníkov z rôznych oblastí a títo nás poctili svojou návštevou v krúžku. Umožnil som deväťročným deťom nahliadnuť do tém, akými sú headhunting, príprava na pracovný pohovor, finančná gramotnosť, fungovanie nadnárodnej spoločnosti, etiketa a vplyv oblečenia na človeka, dôvera v biznise/škole, zdravý životný štýl, marketing verzus PR, dobrovoľníctvo, architektúra. Počas krúžku som sa stretol s 14 lídrami v rôznych spoločenských oblastiach. V súčasnosti mám od života veľký dar a to stretávať sa s ľuďmi, ktorí ma veľmi inšpirujú. Spomeniem tých najvzácnejších pre mňa a to Marián Kolník a Anton Zajac. V mnohom sú pre mňa vzorom. Program Teach for Slovakia podporujú viaceré renomované firmy, prezident Andrej Kiska a aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Viac sa dočítate na www.ucn.sk
Autor: Martina Miksová
Foto: Miro Nôta, Alexander Jakubčo, MŠVVaŠ SR

Na dejepise trochu inak

Pokračovanie z 12. strany

hrade, kde sa chystala zásnubná hostina. Mladá šľachtičná sa proti svojej vôli mala vydať za staršieho šľachtica, ktorého jej vybral otec. Zo žiaľu sa so svojím sluhom tajne vybrala do mesta pod hradom. Na trhu ochutnala chutné koláče u známeho cukrára, skúšala kožuch u kožušníka, objednala si nové šaty u známeho krajčíra. Videla turnaj mladých rytierov, zúčastnila sa na verejnej poprave , venovala almužnu žobrákovi. Na spiatočnej ceste videla na poli otrhaných roľníkov, ktorí robotujú pod dozorom drábov a plieskajúcich korbáčov... Na otázku, či by chceli žiť v stredoveku, jednoznačne odpovedali nie. Prečo? Skúsiť jeden deň možno áno, ale len ako šľachtic alebo bohatý mešťan. Nie preto, lebo by sa báli chudoby, hladu, chorôb, špiny a neprávosti, ktoré sprevádzali každodenný život chudobných ľudí.

Autorka: Mgr. J. Kostovčáková

Ťažké chvíle slovenských učiteľov v odboji a SNP

Je piatok 12. júna, hodinky ukazujú pár minút pred jednou hodinou poobede. Lepšie načasovanie sme si nemohli ani naplánovať. Vonku je niečo cez tridsať stupňov Celzia a my sme v bratislavskej Petržalke. Stojíme pred Múzeom školstva a pedagogiky, ktoré sa nachádza v prístavbe Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej, a pohľad zvonka nás môže trochu odrádzať. Horúčava nás však núti, aby sme sa rýchlo skryli v priestoroch školy.

Privítala nás kurátorka múzea Michaela Gallusová, ktorá nám na úvod povedala zopár slov o múzeu a pustili sme sa rovno do „práce“. Kurátorka nám predstavila výstavu, ktorá je momentálne v múzeu k dispozícii. Výstava Slovenskí učitelia v odboji a Slovenskom národnom povstaní sa nachádza v suteréne budovy. Schádzame dolu schodmi, stále si nie sme istí, čo nás tam dole čaká. Veľké plechové dvere sa otvárajú a my sme skutočne prekvapení. Okrem príjemnej teploty, ktorú sme naozaj potrebovali, nás milo prekvapil aj samotný priestor. Výstavu tvoria štyri celky, pričom každý celok má svoju vlastnú miestnosť, niektoré sú zároveň vybavené modernými technologickými pomôckami.

Úvod výstavy v prvej miestnosti je zobrazený na stene pomocou časovej osi, ktorá má návštevníkom priblížiť priebeh udalostí v rokoch 1939 – 1945. Nad časovou osou sú umiestnené učebnice z daného obdobia, pričom všetky predmety sú autentické. Okrem časovej osi je v miestnosti vystavený aj talár Emanuela Filu, ktorý bol dekanom Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v rokoch 1939 – 1940. Ako protiklad je k taláru vystavená dôstojnícka uniforma vojaka slovenskej armády zo štyridsiatych rokov. Rovnakú uniformu nosil napríklad aj Ján Nálepka, ktorý bol okrem iného aj učiteľom.

V triede, kde zastal čas

Prechádzame do druhej miestnosti cez chodbu, v ktorej sú vystavené vývesné štíty. Tie boli kedysi súčasťou fasád škôl. V druhej miestnosti sa nachádza rekonštrukcia triedy zo Slovenského štátu. Po vstupe do triedy budete mať pravdepodobne zimomriavky. Katedra, tabuľa, školské lavice, mnoho pomôcok rozložených tak, akoby len teraz odišli žiaci z triedy. Na tomto mieste zastal čas. Prázdna stolička za katedrou, lavice a perá na stoloch čakajú na svojho majiteľa, v pootvorených knihách len pred chvíľou listovala detská ruka. V triede cítiť históriu a miestami máte chuť si sadnúť do lavice a „nasať“ atmosféru. Každú chvíľu striehnete, kedy zazvoní zvonec a žiaci s učiteľom sa vrátia späť do triedy.

Židovský učiteľ v pracovnom tábore

Prechádzame do tretej miestnosti, je tmavá a pochmúrna. O pár sekúnd pochopíme prečo. Kurátorka vypína svetlo a spúšťa video. Autentické zábery, ostnatý drôt – aj to je súčasťou tejto časti výstavy.

Alexander Bachnár, muž na videu, bol židovským učiteľom v židovskom pracovnom tábore v Novákoch. Do kamery rozpráva o tom, ako učil deti rodičov pracujúcich v dielňach. Tí čakali na deportáciu do vyhladzovacích táborov. Ako učiteľ sa snažil o to, aby vyučovanie nebolo jednostranné a deti sa naučili viac o situácii, v ktorej sa nachádzali. Mimoriadne emotívne video zobrazuje momenty, ktoré sa v tom čase diali v pracovnom tábore.

Pán Bachnár vypovedá o svojej rodine, ktorá bola odvedená do vyhladzovacieho tábora v Osvienčime. „Boli to najstrašnejšie chvíle, ktoré som v tomto období prežil,“ spomína a dodáva, že v tom čase netušil, že jeho rodina ide na istú smrť. Ďalej bývalý učiteľ rozpráva o tom, ako v každú nedeľu doobeda prichádzali k nemu do zborovne, ktorá bola zároveň aj jeho bytom, deti a tu im vysvetľoval hudbu, ktorú ich naučil počúvať.

V tejto časti si návštevníci môžu prečítať aj listy žiakov, ktoré posielali učiteľovi Bachnárovi. Táto časť výstavy patrí právom k najemotívnejším a nepochybne každý bude mať po skončení videa zmiešané pocity.

Školstvo na konci vojny a školstvo v SNP

Mlčky prechádzame do poslednej miestnosti, keď v tom sa spustí zvučka Slobodného vysielača, v ktorom bolo oznámené, že vypuklo Slovenské národné povstanie. V miestnosti sa nachádza inštalácia bunkra, ďalej je tu tabuľa, ktorá obsahuje výber mien učiteľov, ktorí sa zapojili do SNP. Okrem toho tu nechýba torzo lavíc, pretože školy často slúžili ako ubytovne pri prechode vojsk a neskôr zostali školy spustošené a vyrabované. Na lavici je položených zopár školských kroník. V rohu miestnosti je dobový bicykel a nad ním na stenách vojenské helmy.Nechýba tu ani Mobilizačná vyhláška, knižný Návrh na reformu školského systému, skriptá Vývoj sovietskeho školstva a pedagogiky so zreteľom na školu povinnú.

Návštevníci majú v tejto časti k dispozícii tablet, vďaka ktorému si môžu pozrieť viac materiálov v digitálnej podobe, ktoré sú touto formou k nahliadnutiu. Materiály sú zoradené podľa jednotlivých kategórii kvôli jednoduchšej manipulácii.

Chronologicky sme sa dostali na koniec výstavy a zároveň aj na koniec vojny. Štyri miestnosti, ktoré sú plné spomienok, vnímame inak ako na začiatku. Ťažké chvíle, ktoré v tom čase prežívali naši predkovia, nás ťažia na srdci. Posledný pohľad na veľkú čiernobielu fotografiu, dvere za nami sa zatvárajú a my cítime ich ťažobu a osudy ľudí, ktoré sa za nimi skrývajú.

Viac o celej výstave a múzeu sa dozviete na stránke www.msap.sk.
Autor článku, foto: Martina Miksová

Zopár faktov o múzeu a výstave

Múzeum školstva a pedagogiky je špecializované múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou. Múzeum vzniklo v roku 1970 a jeho zriaďovateľom je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Organizačne patrí pod Centrum vedecko-technických informácií SR. Múzeum okrem výstav poskytuje aj vzdelávacie programy, ktoré sú určené žiakom a študentom základných a stredných škôl. Okrem toho je múzeum určené aj pre širokú verejnosť. Vo svojich priestoroch exponuje vlastné autorské výstavy, ktoré po ukončení zapožičiava aj pre iné kultúrne inštitúcie a ako sme sa dozvedeli, je o ne veľký záujem.

Výstava Slovenskí učitelia v odboji a Slovenskom národnom povstaní vypovedá o osudoch slovenských učiteľov v protifašistickom odboji a zároveň prináša pohľad na školstvo v rokoch 1939 – 1945.

Je to vôbec prvýkrát, čo sa takýmto výstavným spôsobom prezentuje spomínaná téma prostredníctvom hmotných predmetov.Viaceré vystavované exponáty sú z vlastného fondu múzea, ale niektoré exponáty zapožičal Vojenský historický ústav, múzejné pracovisko Piešťany a Svidník, Múzeum telesnej kultúry a športu Bratislava, KVH Slovakia, Alexander Bachnár, Zoltán Szabó. Výstavu otvorili 26. augusta 2014, v rámci letných prázdnin je však múzeum zatvorené a spomínaná výstava bude k dispozícii už len do konca septembra 2015. Počas výstavy sa konali aj sprievodné podujatia Noc múzeí a galérií, Premietnime si minulosť a Ako učiť o holokauste na slovenských školách.

Viac o celej výstave a múzeu sa dozviete na stránke www.msap.sk.

Vynovené manželské internáty sú pripravené ubytovávať študentov

Pokračovanie na 15. strane

Jediné dve stredné odborné školy (SOŠ) v Bánovciach nad Bebravou, ktorých zriaďovateľom je Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), nakoniec čaká spájanie. SOŠ Juraja Ribaya na Partizánskej ceste a SOŠ na Farskej ulici sa zlúčia k 31. augustu 2016, pričom sídlo novej školy pod názvom Stredná priemyselná škola strojnícka bude v budove SOŠ Juraja Ribaya. Túto optimalizáciu siete škôl schválili trenčianski krajskí poslanci na svojom 18. mája 2015.

“Zlúčenie odsúhlasili poslanci na základe aktuálnych potrieb trhu práce, ale aj požiadaviek žiackej a rodičovskej verejnosti v okrese Bánovce nad Bebravou. Hlavným cieľom tohto kroku je zvýšenie kvality vzdelávania,” informovala vedúca oddelenia komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK Jana Paulínyová.
Zo siete škôl bude vyradená Stredná odborná škola Juraja Ribaya, pričom jej študijné a učebné odbory prejdú na právneho

Vynované manželské internáty sú pripravené

Pokračovanie zo 14. strany

nástupcu Strednú priemyselnú školu strojnícku. "TSK má ambíciu vybudovať v Bánovciach nad Bebravou novú modernú strednú priemyselnú školu, t. j. uvažuje s významnou investíciou do odborného vzdelávania pre tento región," poznamenala pred časom pre TASR Paulínyová. Budovy školy na Partizánskej ceste má kraj v pláne aj zmodernizovať.
SOŠ Juraja Ribaya poskytuje štúdium v oblasti elektrotechniky, mechaniky, automobilového priemyslu i služieb, SOŠ na Farskej ulici v odboroch zameraných na strojárstvo, mechatroniku, elektrotechniku, obchod a podnikanie či odevný priemysel.

Zdroj: TASR

Olympiáda? Obrovský vzdelávací projekt

Tisíce športovcov, miliardy divákov, státisíce zástupcov médií, desiatky krajín. Olympijské hry sú oslavou pohybu, súťaživosti i kolektívneho ducha a udalosťou roka pre aktívnych športovcov, ale aj pre tých, čo zápolenia sledujú len z pohodlia vlastného gauča.

Len málokto však vie, že každá olympiáda je aj obrovským vzdelávacím projektom. Desaťtisíce dobrovoľníkov, ktoré každé dva roky vymieňajú svoju pomoc za účasť na podujatí, treba zaškoliť, preskúšať a zabezpečiť im prístup k najaktuálnejším informáciám.

„Na každé miesto bolo osem prihlášok," popisuje výzvu pri školení dobrovoľníkov šéf Organizačného výboru posledných Hier v Soči Dimitrij Černyšenko. *„Podobne ako na prestížnu univerzitu!"*

Olympiáde v Rusku chcelo bezplatne pomáhať viac ako 200-tisíc dobrovoľníkov. V Brazílii, ktorá v Riu de Janeiro organizuje olympiádu budúce leto, sa očakáva ešte väčší záujem. Pre desaťtisíce šťastlivcov sa tak už o pár mesiacov začne netradičný nový školský rok v netradičnej škole.

A ako zabezpečiť rovnaké podmienky pre takmer 70-tisícdobrovoľníkov, rozptýlených po celej krajine a s rôznou úrovňou vzdelania?

Olympijské hry sa čoraz viac spoliehajú na najmodernejšie technológie. Olympiáda v Riu bude už ôsma, pre ktorú zabezpečuje IT infraštruktúru spoločnosť Atos a prvá, na ktorej budú kľúčové časti technológie umiestnené v cloude – čiže na vzdialených serveroch, ku ktorým bude možný prístup cez internet z akéhokoľvek zariadenia.

Atos pripravil aj e-learningový program pre dobrovoľníkov, ktorý sa osvedčil už v Soči. *„Mne ako dobrovoľníčke veľmi pomohlo, že všetky procesy prebiehali on-line,"* citovali médiá Octaviu Koltovú, ktorá ako dobrovoľníčka fotografovala pre denník olympijskej dediny.
Všetci dobrovoľníci majú prístup k digitálnemu obsahu cez jediný portál, kde sa dozvedia všetko potrebné o svojej úlohe. Neustále vzdelávanie sa však netýka len dobrovoľníkov, ale aj odborníkov, ktorí sami majú technológiu za piatimi kruhmi zabezpečovať. Veď olympiáda je ako firma s 200-tisíc zamestnancami a štyrmi miliardami zákazníkov, ktorá nepretržite pracuje a navyše každé dva roky mení pôsobisko.

Aby všetko išlo hladko a bez problémov, musia mať technológovia kvalitné školenie a zároveň možnosť navzájom komunikovať. Niektorí navyše začínajú so školeniami tri roky pred konaním olympiády, iní len tri dni predtým, ako olympijská pochodeň dorazí do dejiska.

Potrebné vedomosti opäť môžu získať prostredníctvom e-learningového programu od spoločnosti Atos. V rámci portálu majú napríklad prístup k takzvaným „tabletop" cvičeniam, ktoré simulujú reálne situácie a dokážu ich pripraviť takmer na všetky okolnosti.

Zdroj: ATOS

Školy budú od septembra vyučovať podľa inovovaných štátnych vzdelávacích programov

Zavedenie inovovaných ŠVP do praxe

Inovované štátne vzdelávacie programy pre 1. a 2. stupeň základnej školy, inovovaný Štátny vzdelávací program pre gymnáziá a Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy sú platné od 1. 9. 2015. Do školskej praxe sa zavádzajú postupne

- v 1. ročníku základnej školy,
- v 5. ročníku základnej školy,
- v 1. ročníku gymnázií so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom,
- v 1. a 5. ročníku gymnázií s osemročným vzdelávacím programom,
- v 1. – 4. ročníku prvej časti a v 1. – 4. ročníku druhej časti 1. stupňa základného štúdia.

Žiaci, ktorí budú v školskom roku 2015/2016 v

- 2. až 4. ročníku základnej školy,
- 6. až 9. ročníku základnej školy,
- v 2. až 4. ročníku gymnázií so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom,
- v 2. až 4. ročníku gymnázií s osemročným vzdelávacím programom,
- v 6. až 8. ročníku gymnázií s osemročným vzdelávacím programom sa naďalej vzdelávajú podľa súčasne platných štátnych vzdelávacích programov.

Žiaci základnej umeleckej školy, ktorí budú v školskom roku 2015/2016 v

- 1. – 4. ročníku 2. stupňa základného štúdia ale bo štúdia pre dospelých v hudobnom, výtvarnom, tanečnom alebo literárno-dramatickom odbore budú postupovať podľa učebných plánov pre základné umelecké školy z 22. decembra 2003,
- 3. a 4. ročníku 2. stupňa základného štúdia a v štúdiu pre dospelých v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby budú postupovať podľa rámcových učebných plánov a učebných osnov z 11. novembra 2009.

Materské školy budú od 1. 9. 2015 zavádzať inovovaný Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách do praxe dobrovoľne. Pôjde o pilotnú fázu, v rámci ktorej budú materské školy overovať potenciál a spôsob zavádzania štátneho vzdelávacieho programu do školskej praxe. Počas tohto obdobia si budú môcť učitelia vymieňať nadobudnuté skúsenosti s implementáciou ŠVP počas jednotlivých školení zameraných na túto problematiku. Okrem školení získajú aj komplexný súbor metodík, ktoré budú môcť počas pilotu pripomienkovať. Štátny pedagogický ústav tak získa spätnú väzbu priamo z praxe a na jej základe bude môcť lepšie pomôcť školám pri celoplošnom zavádzaní Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie.

Materské školy, ktoré prejavia záujem, sa môžu do 15. júna 2015 písomne prihlásiť do pilotnej fázy zavedenia inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách do praxe. **List musí byť podpísaný riaditeľom** materskej školy a odoslaný na adresu: Štátny pedagogický ústav, P. O. Box 26, Pluhová 8, 830 00 Bratislava.

Všetky informácie súvisiace s pilotnou fázou sú postupne zverejňované na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu www.statpedu.sk.

Čo priniesla inovácia ŠVP

Inovácia štátnych vzdelávacích programov sa niesla v myšlienke vytvorenia dokumentov, ktoré uľahčia prácu učiteľom. Inovované štátne vzdelávacie programy pre 1. stupeň a 2. stupeň základnej školy sú prehľadnejšie a stručnejšie. Vzdelávací obsah je rozdelený do jednotlivých ročníkov. Škola, ktorá si chce zvoliť iný systém vzdelávania, ako je vyučovanie predmetov po ročníkoch s určenou dotáciou podľa rámcového učebného plánu, môže tak urobiť za predpokladu, že splní vzdelávací štandard. Pri tvorbe učebného plánu sa škola musí rozhodnúť, ktorý postup zvolí. Zásadná zmena, ktorú inovácia priniesla, sa týka školských vzdelávacích programov. Základné školy budú po novom učebné osnovy vypracovávať k rozširujúcemu obsahu učiva z povinných vyučovacích predmetov ŠVP a k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne.

Rámcový učebný plán pre základné školy je rozdelený na ročníky. Inováciou sa zvýšili minimálne hodinové dotácie pre vyučovacie predmety ako slovenský jazyk a literatúra a matematika. V rámcovom učebnom pláne sa na prvom stupni základnej školy opäť zavádza prvouka a do vyšších ročníkov sa vrátili napríklad hudobná výchova a výtvarná výchova. V oblasti jazykového vzdelávania sa na žiadosť profesijných združení stal druhý cudzí jazyk voliteľným predmetom. Škola ho povinne ponúka žiakom v rámci voliteľných hodín. Anglický jazyk zostáva povinným prvým cudzím jazykom od 3. ročníka základnej školy.

Inovácia štátnych vzdelávacích programov pre gymnáziá tiež priniesla stručnejšie, prehľadnejšie a logicky lepšie usporiadané dokumenty. Aj tu sa zásadná zmena týka úpravy tvorby učebných osnov. Školy budú po novom učebné osnovy vypracovávať k rozširujúcemu učivu z povinných vyučovacích predmetov a k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne. Učebné osnovy k povinnému vyučovaciemu predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje, nesmú byť nad rámec obsahového štandardu stanoveného ŠVP. Škola môže nahradiť učebné osnovy povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časovú dotáciu v učebnom pláne nezvyšuje, platným vzdelávacím štandardom pre príslušný vyučovací predmet.

Súčasťou štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá sú dva druhy vzdelávacích štandardov, a to vzdelávacie štandardy pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom a vzdelávacie štandardy pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom. Rámcový učebný plán spolu so vzdelávacím obsahom je v ŠVP stanovený na celé štúdium, resp. v rámci gymnázia s osemročným vzdelávacím programom na časové obdobie 1. – 4. ročník a 5. – 8. ročník.

Pokračovanie článku nájdete na www.ucn.sk
Autor: ŠPÚ
Foto: TASR/Martin Baumann

Na špeciálne materské školy pôjde pol milióna

Nové spálne, triedy či dokonca jedáleň – vďaka sume 500 000 eur, vyčlenenej vládou, rozšíri svoje kapacity päť špeciálnych materských škôl. Nie len v „bežných“ škôlkach sa totiž rodičia stretávajú s odmietnutím. Informovala o tom hovorkyňa ministerstva školstva Beáta Dupaľová Ksenzsighová.

Nedostatočné možnosti majú aj materské školy, ktoré navštevujú autistické deti, či deti so závažným telesným postihnutím. *„Pre ne je pritom predškolská starostlivosť nevyhnutným predpokladom následného zaškolenia a vzdelávania počas plnenia povinnej školskej dochádzky,“* povedal minister Juraj Draxler.

V špeciálnej materskej škole pre deti s telesným postihnutím v Bratislave na Mokrohájskej ulici budú vytvorené dve nové triedy s jednou spálňou pre deväť detí. Nová trieda s ďalšími účelovými priestormi vznikne pre 6 detí s viacnásobným zdravotným postihnutím v špeciálnej materskej škole internátnej v Liptovskom Jáne. Pre Špeciálnu materskú školu na Partizánskej ul. v Poprade budú formou rekonštrukcie spojenou s nadstavbou vybudované dve triedy vrátane jedálne. Špeciálna materská škola v Ždani (Košice-okolie) umožní rekonštrukciou budovy a vybudovaním jedálne v elokovanom pracovisku Bukovec prijať 16 detí so zdravotným postihnutím a to do dvoch vytvorených tried.

No a vznikne aj úplne nová, špecializovaná škôlka pre autistické deti. Fungovať bude na Vojenskej ulici v Košiciach, po vybudovaní štyroch tried so štyrmi spálňami, jednou cvičebňou a jednou bezpodnetovou miestnosťou.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Zdroj: TASR

Študentom nie sú ľahostajné problémy rozvojového sveta

To, že mladým ľuďom záleží na druhých a obzvlášť, ak sú v mimoriadne ťažkej životnej situácii, dokazujú študenti Obchodnej akadémie v Leviciach zapojení do eTwinningového projektu Europe4Development, na ktorom spolupracujú so svojimi projektovými partnermi z Colegiul National Pedagogic Constantin Bratescu v rumunskej Constante. Zaslaním darcovských SMS pre trpiacich v Nepále, ktorí akútne potrebujú podporu a pomoc po masívnom zemetrasení, ukázali študenti nielen dobrú vôľu pomáhať, ale sú i príkladom pre iných. Partneri z Rumunska urobili to isté a podporili tak ľudí v Nepále, ktorí stratili svoje obydlia a potrebujú pomoc. Práca na projekte neprináša len teoretické vedomosti z oblasti rozvojového sveta, ale sa tiež premieta do praktického života študentov, ktorí na tomto projekte pracujú. Študenti oboch partnerských krajín podporili svojou prácou na tomto projekte 58 miliónov detí v rozvojových krajinách, ktorým chýba základné vzdelanie. V jesenných debatách s europoslancami sa venovali tejto problematike, v súčasnosti natočili i motivačné video o tom, aké je dôležité pre mladého človeka mať príležitosť vzdelávať sa. V ich filme zaznievajú myšlienky, že vzdelanie nie je len príprava na život, ale život samotný, je to najdôležitejšia zbraň, ktorú môžme využiť na to, aby sme zmenili svet...

Pokračovanie článku nájdete na www.ucn.sk
Autor: Zuzana Mészárosová

Právo na Paneurópskej vysokej škole dostalo stopku

Minister Juraj Draxler pozastavil Paneurópskej vysokej škole právo udeľovať absolventom študijného programu „právo“ akademický titul (zjednodušene pozastavil akreditáciu) v dennej, aj v externej forme štúdia a to v prípade bakalárskych študijných programov, ako aj magisterských študijných programov.

Fakulta preto v súčasnosti nesmie prijímať nových študentov. Študenti, ktorí boli prijatí pred pozastavením akreditácie, však môžu zatiaľ riadne dokončiť štúdium. Informovala o tom riaditeľka komunikačného odboru a hovorkyňa ministerstva školstva Beáta Dupaľová Ksenzsighová.

Akreditačná komisia na základe opakovaných podnetov iniciovala akreditáciu uvedených študijných programov a zistila, že fakulta uskutočňuje študijný program za iných podmienok, za akých jej bol študijný program akreditovaný. Konkrétne, študijný program bol poskytovaný na miestach, ktoré neboli predmetom akreditácie, obsah študijného programu bol pozmenený a uskutočňuje sa inak ako bol akreditovaný (mimo sídla školy a fakulty – predovšetkým v ČR).

Vysoká škola je povinná prijať opatrenia, pre ktoré jej bolo toto právo pozastavené a do jedného roka predložiť správu o výsledkoch prijatých opatrení. Predmetnú správu posúdi Akreditačná komisia a minister následne práva opäť obnoví alebo odníme. V praxi to znamená, že ak škola situáciu napraví, ešte v lete môže teoreticky obnoviť prijímacie konania a začať semester v štandardnom režime. Prijímanie študentov v tejto chvíli by však bolo protizákonné.

K absolventom Paneurópskej vysokej školy mala výhrady aj Česká advokátska komora, ktorá ich nebrala za koncipientov a nechcela pustiť k advokátskym skúškam. „Nechceme študentom vytvárať prekážky v uplatnení, ale u niektorých škôl máme pochybnosti o kvalite výučby, vadí nám tiež, že pobočky nemajú akreditáciu k výučbe českého práva,“ upozorňuje Iva Chaloupková, hovorkyňa České advokátskej komory.

Viac informácií tu:
http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7281

Zdroj: TASR

Po štvrťstoročí transformácií?

Vzdelávanie ako systémová entita ma zaujíma možno už od doby kedy som bol sám účastníkom vzdelávacích procesov na strane vzdelávaného, tj. študenta. Ten bazálny pocit prečo je to tak, je zrejme zvedavosť a chuť túto zvedavosť uspokojiť. Ďalším aspektom je možno pocit, že zdieľané skúsenosti sú tým najefektívnejším spôsobom ako sa cielene a s primeranou energiou dopracovať k znalostiam naplňujúcim onú zvedavosť.

Dnes mám pocit, že veľká časť mladej generácie netúži toľko po znalostiach (možno preto, že sú všade vôkol nás a stačí sa len načiahnuť – nemusíme preto mnoho urobiť a asi je to tak, že vzťah k práci sa vytvára prácou a potrebou, tj. zažitou skúsenosťou). Bohužiaľ od polovice minulého storočia sa u nás traduje, že rodičia v obecnom entuziazme rôznych revolúcií (industriálnej, technickej, etnickej, sociálnej apod.) akosi nadobudli dojem, že mať sa lepšie je funkciou času a len času (to znamená pretavené do minulej reality akési Gottwaldovské: „Pracujme aby sa mali naše deti lepšie“ a rodičia sa začali o svoje deti „starať“ aj v čase kedy deti už neboli deťmi a kedy už bolo treba nechať „dospelé deti“ zbierať skúsenosti v pracovnom kolotoči spolu s každodennými starosťami, ktoré utužujú charakter a hromadia znalosti, osobne overené „slávou víťazov“ a „smútkom porazených“).

To viedlo k zbavovaniu sa zodpovednosti, deti takýchto „starostlivých“ rodičov sa „obzerajú späť“ s nevyslovenou otázkou k rodičom – AKO STE NÁM ZAISTILI NAŠU BUDÚCNOSŤ? Tento stav pre dnešnú generáciu tridsiatnikov a štyridsiatnikov, spolu s mediálnym tlakom na materiálnu spotrebu vlastne znamená absolútnu koncentráciu na materiálne zlepšovanie „podmienok bytia“ rodiny, jej pohodlia či luxusu aj za cenu CITOVÉHO ZANEDBANIA VZŤAHOV S DEŤMI (ten je totiž funkciou spolu stráveného času a aktivít) a absencie pozitívnych príkladov vlastného bytia, kontrastu dobra a zla, vzťahu k prírode, starým rodičom apod. Deti však často vidia praktické príklady materiálnej zištnosti a vecného bohatstva pominuteľných predmetov. Takýto rodiča s bohorovnou samozrejmosťou predpokladajú, že vzdelávanie je služba podobná reštauračným – zaplatím a spravia mi kávu, či obchodným službám – objednám si a domov dostanem pekne zabalený výrobok a jediné o čo sa musím postarať sú peniaze na zaplatenie. MÁM ČASTO POCIT, ŽE NIEKTORÍ RODIČIA VOZIA SVOJE DETI DO MATERSKEJ A ZÁKLADNEJ ŠKOLY aby škola zhodnocovala ich „majetok – deti“. Som presvedčený, že takýto spoločenský status je nie len neudržateľný a chybný, ale predovšetkým zhubný. Toto však nevyrieši žiadna škola samotná, ku zmene musíme prispieť všetci, teda pokiaľ je to len možné tak celé spoločenstvo a začať musia elity (v širokom zmysle tohto slova), aby bolo príkladov ktorých je hodno nasledovať a ctiť.

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2015/2016

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		28. október 2015 *(streda)*	29. október – 30. október 2015	2. november 2015 *(pondelok)*
vianočné		22. december 2015 *(utorok)*	23. december 2015 – 7. január 2016	8. január 2016 *(piatok)*
polročné		29. január 2016 *(piatok)*	1. február 2016 *(pondelok)*	2. február 2016 *(utorok)*
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	12. február 2016 *(piatok)*	15. február – 19. február 2016	22. február 2016 *(pondelok)*
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	19. február 2016 *(piatok)*	22. február – 26. február 2016	29. február 2016 *(pondelok)*
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	26. február 2016 *(piatok)*	29. február – 4. marec 2016	7. marec 2016 *(pondelok)*
veľkonočné		23. marec 2016 *(streda)*	24. marec – 29. marec 2016	30. marec 2016 *(streda)*
letné		30. jún 2016 *(štvrtok)*	1. júl – 2. september 2016	5. september 2016 *(pondelok)*

Národný systém vzdelávania

Spomínam si na moje prvé stretnutie s pani Redingovou, vtedy komisárkou EU pre oblasť školstva a vedy z ktorého mi nezmazateľne utkvela v pamäti jej veta o kritickom zhodnocovaní „cudzích/európskych“ skúseností v oblasti vzdelávania a potrebe kritickej analýzy v tejto veci. Obaja sme sa zhodli, že je nesmierne dôležité zachovanie najlepších praktík našej vzdelávacej praxe. Pani Vivien Redingová sama zdôrazňovala, že v porovnaní s európskym priemerom, je u nás vynikajúce „povinné“ a stredoškolské odborné (profesijné) vzdelávanie a dobre sa mi počúval jej skoro naliehavý apel na to aby sme si takýto stav aspoň zachovali – „písal“ sa rok 2002. Zrejme v Európskej komisii mali kvalitne spracovanú vývojovú predikciu kvality slovenského vzdelávania.

Dnešným základným boľavým miestom nášho školstva je, že sa z našej koncepčne ucelenej vzdelávacej sústavy stal za necelé štvrťstoročie akýsi „Brownfield“, kde síce ostali budovy a cesty ale akosi zmizol ich obsah a často aj ľudia a tí ktorý tam zostali sa cítia opustený, bezcenný a bezmocný rovnako ako zborenisko, ktoré ešte obývajú. Tu som presvedčený, že najvýznamnejším devastačným mechanizmom bola neustále opakovaná snaha rôznych politických reprezentácií o reformovanie vzdelávacieho systému ako celku a prenášanie týchto často nezmyselných snáh na všetky články riadenia až na školy a školské zariadenia samotné.

Politické a tým pádom vždy zištné zásahy do riadiacich štruktúr na všetkých úrovniach zdevastovali kvalitu a odbornosť ich riadenia (som presvedčený, že aj v súčasnom modeli má byť jediným politickým reprezentantom v štruktúrach vzdelávania a vedy výhradne minister školstva – prosím sami si zhodnoťte realitu). Kedy sa skončí rozdávanie „TRAFÍK“ politickým trafikantom (v čom sme prosím lepší pomerov 1. Československej republiky, klérofašistického Slovenského štátu, či socialistickej straníckej mašinérie?). Teda základom zmeny k lepšiemu musí byť v prvom rade znovuobjavenie prirodzených autorít a požiadanie ich o spoluzodpovednosť na nutných zmenách v celej šírke slovenského vzdelávacieho a výskumného „priestoru“ bez politického autoritárstva nekompetentných.

Národný systém vzdelávania je treba znovu vybudovať, pretože len jeho obnovenie v akejsi minulej podobe by bolo zrejme krokom späť. To však nevylučuje využitie tej najlepšej „školskej, vedeckej a riadiacej“ praxe z minulosti. Systém vzdelávania a vedy (zahrnujem do toho i vedu, lebo na úrovni vysokých škôl je nedeliteľnou súčasťou ich kľúčových činností) musí mať vlastnosti a prvky systémových entít, teda najmä zavedenú a fungujúcu sieť väzieb v súbore definovaných a merateľných prepojení, fungujúcich v jednotlivých entitách/inštitúciách, ale rovnako efektívne fungujúcich v systéme ako celku. Takýto, pokiaľ možno spoľahlivo identifikovateľný model by mal mať čo najmenej reštrikčných „filtrov“, ale zaiste čo najviac podnetných stimulov a zdrojov (predstavme si systém ako balón a jeho entity ako molekuly v ňom uzatvoreného vzduchu, nemôžeme balón donekonečna nafukovať [praskne] ani vyfukovať [spľasne] a pod vonkajším tlakom sa deformuje a prispôsobuje sa mu...

Viac sa dočítate na www.ucn.sk

Autor: Peter PONICKÝ, exminister školstva SR a vysokoškolský učiteľ

Foto: TASR/Radovan Stoklasa

Digiškola – láska na prvý pohľad

Hneď ich to zaujalo, boli radi, milo prekvapení a ich nadšenie chytilo aj mňa. V kútiku duše som dúfala, že ešte veľa vody pretečie, kým sa projekt rozbehne – ale opak bol pravdou.
Potom to už nabralo rýchlosť šinkansenu. V júni 2014 došla interaktívna tabuľa, dataprojektor, notebook a – 20 novučkých tabletov. V septembri prvý šok - na prvom stretnutí s mojimi žiakmi po otázke, kedy budeme robiť s tabletmi.

Uvedomila som si, že ich záujem je prirodzený. Nemožno zatvárať oči pred tým, že prienik IKT do všetkých oblastí života zahŕňa aj prostredie, kde sa vzdeláva. V škole čoraz viac platí: učiteľ musí byť aj digitálne gramotný, aby bol lepším učiteľom. Vyučovanie s tabletmi umožňuje chápať žiaka nie ako objekt záujmu, t. j. cieľ učiteľovho pôsobenia, ale ako vzdelávajúci sa subjekt, ako činného aktéra vyučovacieho procesu – inými slovami povedané: na hodine sa narobí študent, nie učiteľ. Ten sa narobil doma, kým si všetko pripravil

Projekt Digiškola výrazne napomáha snahe zmeniť školu v ére počítačov na miesto bohaté na informačné a komunikačné technológie, na miesto, ktoré žiaci vnímajú a užívajú ako príležitosť pre učenie sa objavovaním a skúmaním, pre zdieľanie svojich veľkých myšlienok a výtvorov.

Čoraz intenzívnejšie na sebe pociťujem posun z pozície mentora, vševediaceho a „najmúdrejšieho“ v triede na tiež učiaceho sa, t. j. dostávam sa do pozície žiaka. Sama sa veľa učím – aj od svojich žiakov, pričom moja úloha vo vyučovacom procese dostáva iný obsah: sprevádzam žiaka svetom nových informácií, pomáham mu pri učení sa, určujem hranice a - používam digitálne technológie.

Netajím, že je veľa argumentov z radov učiteľov, že používanie tabletov v školách prináša negatívne zdravotné riziká (málo pohybu, nesprávne držanie tela, bolesť očí...) i možné psychické ohrozenia detí a mládeže (závislosti, len virtuálne priateľstvá...). Tento problém už hraničí aj s priestorom mimo školy a je úzko spojený s rodinou, vplyvom okolia, kde deti pôsobia a vyrastajú. Aj tu platí – všetko s mierou.

Nuž čo, v 21. storočí nás obklopuje digitalizácia doma, v práci, aj na ulici. Je to kľúčový fenomén, ktorý ovplyvňuje vzdelávanie, nedá sa tomu vyhnúť, treba tento fakt prijať, využiť jeho pozitíva a potláčať negatíva, ktoré prináša.

V našej škole využívame tablety ako nástroj na skúmanie javov, simulácie, učíme sa aj prostredníctvom tohto nástroja. Ruka v ruke sa tým meníme formy učenia a učenia sa, pretože tabletové vyučovanie podporuje: samostatné štúdium a čítanie, učenie sa vo dvojici, tímovú spoluprácu, projektové vyučovanie, mobilné učenie sa v teréne, prezentáciu žiackeho projektu, divadlo, emocionálne zážitky, umeleckú tvorbu, rozprávanie, hru a zábavu. Interaktívnu tabuľu a tablet využívame vo všetkých fázach vyučovacieho procesu – vo fáze evokácie a uvedomenia prezentujeme žiakom učivo novým, dynamickým spôsobom. Tabuľa aj tablet umožňujú sprístupniť žiakom rozsiahle zdroje výučbového materiálu (texty, obrázky, video, krátke zvukové nahrávky...) v súvislostiach a vzájomných väzbách s rešpektovaním didaktických zásad. Vo fáze reflexie ich prostredníctvom žiaci riešia úlohy efektívne a hľadajú správne riešenia. A čo je bonus: rozvíjajú svoje kompetencie oveľa dynamickejšie.

Prostredníctvom tabletov máme okamžite spätnú väzbu, ako žiaci učivu porozumeli (vytváranie kvízov, ankiet). Vyučovanie s tabletom umožňuje ešte viacej vnímať každého žiaka ako osobitého jedinca s individuálnym prístupom a individuálnymi schopnosťami. Reakcia žiakov na prácu s interaktívnou tabuľou a tabletmi je pozitívna.

Ďalšie čaro projektu je v jeho flexibilite a kreativite. Stačí si pozrieť Digiškolu na kolesách – vnímame ju ako modernú a atraktívnu formu prezentácie projektu. Počula som na vlastné uši povzdych školáka: *prečo aj my v škole nemáme tablety?* A v tejto súvislosti mi napadol príspevok nášho absolventa na chate školského internetového časopisu: *Íha, tak to vy už na tabletoch? Aj by som sa rád do školy vrátil!*

Škola má už od čias Márie Terézie neodmysliteľné miesto v životnom rytme každého jednotlivca. A aj presne už od čias Márie Terézie je školstvo príliš konzervatívna inštitúcia, ktorá len pomaly prijíma zmeny. Preto je už hádam načase, aby škola nezatvárala oči pred takými významnými fenoménmi posledných desaťročí, ako súosobný počítač, tablet, skener, projektor, internet. Už dávno nie sú to pojmy len pre učiteľov informatiky a informatizácie. Ovládanie a používanie týchto nástrojov už dávno nie je len súčasťou všeobecného vzdelania, ale stáva sa čoraz naliehavejšie jeho samozrejmosťou.

Na záver - čerešnička na torte: osobný záujem, ochota, povzbudenie a inšpirácia od projektového tímu, spolupráca s Mgr. Art. Erikou Niepelovou (dokelu, toto vyzerá ako brutálna fráza, ale je to fakt zo srdca) – to sú garancie úspechu projektu Digiškoly. Prijímame všetkými desiatimi projekt Digiškola, jeho filozofiu – je zmysluplná, efektívna a baví nás to!

Autori: I. Janotková, A. Červenková, Stredná odborná škola stavebná Dušana Samuela Jurkoviča, Trnava
Foto: autor, SOŠ stavebná Dušana Sauela Jurkoviča, Trnava

Výtvarná, fotografická a grafická súťaž pre mladých!
Centrum vedecko-technických informácií SR vyhlasuje tento rok témy troch súťaží, ktoré sa uskutočnia v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2015.

Podrobnejšie informácie o jednotlivých súťažiach nájdete na web stránke www.tyzdenvedy.sk.

Hosťovanie zahraničných účastníkov projektu Comenius 3R

V súvislosti s medzinárodným projektom Comenius 3R, ktorý na našej škole prebieha už druhý rok, sa Pruské a jeho okolie v dňoch 26. apríla až 2. mája 2015 stalo prechodným domovom študentov a učiteľov z Nórska, Francúzska, Španielska a Maďarska. Po minuloročných návštevách našich žiakov v spomínaných krajinách prišiel počas uplynulého týždňa rad aj na našu krajinu, aby zorganizovala hosťovanie. A keďže sme našej škole v zahraničí robili dobré meno, celkovo sa nás rozhodlo navštíviť až 46 žiakov/študentov a 11 učiteľov. Zatiaľ čo učitelia boli ubytovaní v hoteloch, ubytovanie a stravu zahraničným študentom poskytli rodiny našich najlepších žiakov zo siedmeho, ôsmeho a deviateho ročníka, ako aj našich bývalých žiakov, teraz už študentov Gymnázia v Dubnici nad Váhom či OA v Ilave.
Prví návštevníci z ďalekého Nórska dorazili do Pruského už v nedeľu 26. apríla večer. Po príchode ostatných delegácií v pondelok napoludnie všetkých slávnostne privítali riaditeľka školy PaedDr. Adela Jureníková a starosta obce Pruské MUDr. Viliam Cíbik. Naše žiačky pod vedením p. učiteľky Češkovej a Mgr. Maschtovskej všetkých prítomných v kultúrnom dome naštartovali tanečnými kreáciami pod názvom Jabĺčko a School Movie Dance. Naša tradičná slovenská pohostinnosť sa odzrkadlila v podobe skutočne bohatých švédskych stolov, o ktoré sa postarali rodičia hosťujúcich žiakov a učitelia ZŠ. A keďže náš projekt je najmä o recyklovaní, popoludní sme do tvorivej recyklácie zapojili návštevníkov i domácich. V priebehu nasledujúcich troch hodín sa na viacerých stanoviskách postupne striedali do skupín zorganizovaní žiaci tak, aby všetci mali možnosť pracovať s použitým textilom, novinovým papierom, vyradenými stoličkami či starými kalendármi. Pod rukami žiakov i zahraničných učiteľov zakrátko vyrástli nevšedné stoličky odeté do nových šiat, textilné šály či náramky, vzdušné motýle, strom priateľstva i jeho obyvatelia – sovy. Tvorivú prácu v skupinách usmerňovali naši žiaci pod vedením Mgr. Cíbikovej, pani učiteľky Češkovej, Mgr. Hlaváčovej a Mgr. Dohňanskej.

pokračovanie na 19. strane

Hosťovanie zahraničných účastníkov projektu Comenius 3R

Pokračovanie z 18. strany

Druhý deň sme v spolupráci s RNDr. Katarínou Rajcovou a jej kolegyňou Zuzkou Ištvánovouzo Správy CHKO Biele Karpaty pripravili návštevníkom pochod z Vršatského Podhradia na Biely vrch. Pracovníčky CHKO poskytli účastníkom v angličtine zaujímavé informácie o jedinečnej flóre, faune a geológii Vršatských bradiel, ktoré žiaci neskôr dopĺňali do pripravených slepých máp.

V utorok popoludní sme návštevníkov zobrali na krátku prehliadku mesta Trenčína, kde sa nám dokonca na chvíľu v daždi stratili dve španielske študentky. Niet divu, s domácimi žiakmi nás bolo až 95!

V stredu ráno sme sa vybrali na dvojdňový výlet za krásami Slovenska. Po niekdajšej skúsenosti s Angličanmi sme znovu stavili na jedinečnosť Demänovskej jaskyne slobody, ktorá ani teraz nesklamala. Najviac asi bodovala u francúzskych študentov, z ktorých mnohí nikdy v žiadnej jaskyni ešte neboli. Nasledoval obed v Kolibe Bystrina v Demänovskej doline, kde domáci i hostia mali možnosť zakúsiť pravé nefalšované halušky. Popoludní sme sa presunuli do lokality Hrabovo. Ani sme nemali čas sa pokochať výhľadmi z priestranných a pohodlných izieb, už nás pri priehrade čakali akční chlapíci a devy ktorí pre nás pripravili skoro trojhodinový koktail adrenalínového raftingu, lukostreľby, streľby zo vzduchoviek a rozličných hier na utužovanie kolektívu.

Vo štvrtok naše dva plné autobusy smerovali do Levoče a na Spišský hrad, ktoré právom patria na zoznam pamiatok UNESCO. Počasie nám prialo, a tak mali naši hostia mnoho príležitostí na krásne zábery nášho malebného Slovenska.

Na štvrtkové popoludnie sme mali pripravený zlatý kliniec – návštevu aquaparku Bešeňová – ktorý nakoniec popri jaskyni zožal najväčšie ohlasy. Aspoň tie termálne kúpaliská a rýchle tobogany nám v Európe môžu závidieť!
V piatok ráno sme však dávali prvé zbohom študentom a učiteľom zo španielskeho Madridu, ktorí už dopoludnia odlietali domov z Bratislavy. Pre ostatných sviatočný Prvý máj pokračoval na pôde ZŠ, kde po krátkej prehliadke priestorov školy dostali zahraniční hostia dotazník na zhodnotenie jednotlivých aktivít ich návštevy. Študenti boli tiež oboznámení s postupom kolaboratívnej tvorby internetového webmagazínu, ktorý bude po dokončení patriť ku výsledným produktom Comenius 3R projektu, a ktorým sa zároveň budeme pokúšať o získanie cenného miesta v medzinárodnej súťaži e-Twinningových projektov. Piatok predpoludním naše kroky smerovali do Pastoračného centra Jonatán, kde už svojou pestrou paletou tanečných vystúpení mladších i starších žiakov hostí načisto zanechal v nemom údive folklórny súbor Kolíska z Dubnice nad Váhom. Po tanečných číslach, ktoré nám môže závidieť aj Lúčnica, nasledovalo vystúpenie mažoretiek z radov našich žiačok z piateho, šiesteho a siedmeho ročníka pod vedením pani Šubovej. Pruské sa chcelo pochváliť aj iným zvykom: kvôli návštevníkom pán starosta MUDr. Cíbik presunul...

Pokračovanie článku nájdete na www.ucn.sk
Autorka: Mgr. Gabriela Hlaváčová, ZŠ s MŠ H. Gavloviča Pruské

„Školenie mi dodalo sebavedomie použiť tablet na vyučovaní pred žiakmi“

Školenia „Manažment tabletovej učebne“,realizované vďaka spolupráci národných projektov Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva (Digiškola) a Aktivizujúce metódy vo výchove (AMV), absolvovali už stovky slovenských škôl so zriadenými tabletovými učebňami. Jednou z nich je aj základná škola v Borskom Mikuláši, ktorú v súčasnosti navštevuje 308 žiakov. Modernú technikuna hodinách aktívne využívajú najmä siedmaci a ôsmaci.

„Na používanie tabletovv škole boli len pozitívne ohlasy. Naši žiaci sú novým spôsobom výučby nadšení, nakoľko sa pri práci s tabletmi zdokonaľujú nielen v zručnostiach, ale získavajú aj vedomosti. Naviac je to pre nich úplne prirodzené.“hovorí Martina Hasáková, riaditeľka ZŠ Borský Mikuláš.

Sama má k moderných technológiám blízko a chce aby škola držala krok s dobou. V súčasnosti je vybavená samostatnou triedou s interaktívnou tabuľou, učebňou na využívanie ozvučovacej techniky a v neposlednom rade tabletovou učebňou.Na to aby ju mohli učitelia naplno využívať v praxi, absolvovali nedávno 2. stupeň školení AMV„Manažment tabletovej učebne“.

„Vyučujúcich, ktorí sa zúčastnili školenia sme vyberali na základe ich záujmu o prácu na tabletochi na základe ich aprobácie. Zapojil sa pán učiteľ s prírodovedným zameraním a pani učiteľky s humanitným a výchovným zameraním. V praxi sa však tento spôsob výučby dá realizovať na každej vyučovacej hodine.“ dodáva Martina Hasáková, riaditeľka ZŠ Borský Mikuláš.

Školenia sú zamerané na využívanie riešenia manažmentu tabletov Samsung School a osvojenie si zručností ako viesť vyučovanie v tabletovej učebni. Praktikantia lektori najskôr učiteľov technicky zaškolilia oboznámili ich so všetkými funkcionalitami riešenia.Následne si mohli vyskúšať ako funguje v reálnych podmienkach – v triede plnej žiakov.

„Celkový priebeh a obsah školenia bol na veľmi dobrej úrovni. Školenie prebiehalo v príjemnej atmosfére a veľmi kladne hodnotím aj prístup školiteľa. Nakoľko som predtým nepracovala s tabletom na vyučovaní, tak mi toto školenie pomohlo naučiť sa ako pripraviť dobrú vyučovaciu hodinu a dodalo mi aj sebavedomie použiť tablet na vyučovaní pred žiakmi“povedala bezprostredne po školení jeho účastníčka - Ľudmila Rothackerová, učiteľka ZŠ Borský Mikuláš.

Metodiku školeniapripraviloMetodicko-pedagogické centrum. V rámci školení sa pedagógovia naučili vytvárať rôzne pracovné materiály či kolektívne úlohy, ale tiež ovládať žiacke tablety podľa potrieb – napr. v prípade ak chceli triedu upriamiť navýkladučiva či inú činnosť. Pedagógovia ocenili viaceré možnosti riešenia, ktoré im umožňujú viesť vyučovanie jednoduchšie a zároveň pútavo. „Najviac oceňujem možnosť prípravy na vyučovanie a kontrolu práce jednotlivých žiakov prostredníctvom tabletu. Z funkcionalít budem využívať najmä tvorbu kvízov, testov a ich hodnotenie. Taktiež budem žiakom takto zadávať aj samostatnú prácu. Poznatky využijem na hodinách Regionálnej výchovy a Dejepisu – pri výklade nového učiva i opakovaní tematických celkov” hovorí účastníčka školenia Alena Vaňková, učiteľka ZŠ Borský Mikuláš.

„Veľmi zaujímavá je tvorba kvízov, ankiet, ktoré sú okamžite na vyučovaní vyhodnotené. Žiakov tak môžem ohodnotiť hneď na hodine, čo mi uľahčí prácu. Určite vytvorím niekoľko kvízov a budem sa snažiť obohatiť vyučovanie môjho predmetu.“dodáva na záver Ľudmila Rothackerová, učiteľkaZŠ Borský Mikuláš.
Dosiaľ sa 2. stupňa školení zúčastnilo takmer 500 škôl z rôznych krajov Slovenska. Ich realizáciu umožnilo Memorandum o porozumení, ktoré v decembri 2014 podpísal minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Juraj Draxler so spoločnosťami DATALAN, a.s. a Samsung ElectronicsCzech and Slovak, s.r.o.. Obe spoločnosti sa v ňom zaviazali dodať Samsung School, riešenie manažmentu tabletovej učebne, ako i wifiroutre, ktoré budú slúžiť k nasadzovaniu, využívaniu a manažovaniu tabletov v procese výučby.

„Školení, organizovaných projektom AMV, sa môžu zúčastniť základné a stredné školy, ktoré sa zapojili do partnerského projektu Digiškola, vybavili svoju digitálnu učebňu tabletmi a zaregistrovali sa pre riešenie Samsung School cez webovú stránku projektu www.digiškola.sk. Tieto školy budú následne kontaktované pracovníkmi projektu AMV, od ktorých dostanú presné pokyny k samotnému priebehu školenia priamo na škole,“ hovorí Petronela Kolevská, manažérka projektu AMV.

Školy, ktoré prihlásia svojich pedagógov na školenie, postupne navštívi vo vopred dohodnutých termínochnajskôr kouč/praktikant a následne lektor/školiteľ.

Popis foto: Fotografia z reálneho priebehu školenia na tablety / 2. stupeň zo ZŠ Borský Mikuláš.
Viac informácií o ich obsahu a priebehu nájdete na webovej stránke projektu AMV www.amvprojekt.sk/tablety.

Prečo je zriadenie úradu učiteľského ombudsmana veľmi zlým nápadom

Hranica medzi vážnym problémom a „trápnym nedorozumením“ je niekedy veľmi tenká. Toto je aj prípad ochrany a obrany bezbranných a všestranne utláčaných učiteľov. Učitelia sú (údajne) vystavení bossingu a mobbingu viac, než iné profesie, sú bezbrannejší než iní zamestnanci a sami si pomôcť nedokážu. Okrem šikanovania zo strany nadriadeného a skupín kolegov, sú pritom ešte vystavovaní aj šikanovaniu zo strany žiakov a ich zákonných zástupcov.

Bezbranní a zúfalí učitelia sa preto dožadujú ochrany zo strany vlastných profesijných, či odborových organizácií, s prosbou o pomoc sa obracajú na zriaďovateľa, či dokonca samotného ministra školstva. Dožadujú sa prijatia novej účinnejšej legislatívy a všetko by malo byť zastrešené zriadením inštitútu školského (učiteľského) ombudsmana, ktorý by bol zárukou zabezpečenia ochrany šikanovaných pedagógov. Je to všetko smutné a trápne zároveň.

Bez toho, že by sme problém bagatelizovali, musíme trvať na tom, že všetky jeho základné východiská a predpoklady sú pochybné.

Tak ako vo všetkých zásadných otázkach školstva ani v prípade šikanovania učiteľov neexistujú žiadne relevantné údaje a každý, kto o ňom hovorí „varí z vody“. Nikto nevie nič ani o hĺbke a ani o šírke tohto javu, lebo nikto mieru šikanovania na školách objektívne nezmeral a nezmeral ju ani v iných profesiách. (Firmy, ktoré takéto údaje o svojich zamestnancoch zberajú, ich z pochopiteľných dôvodov nezverejňujú.) Takže akékoľvek porovnávanie je výlučne subjektívnou záležitosťou veľmi úzko súvisiacou s mierou hrdosti, ktorou sa vyznačujú tí, ktorí sa pomoci dožadujú. Aj keby sme mali výsledky prieskumu dokazujúce, že na šikanovanie sa sťažuje viac učiteľov ako napríklad lekárov, vôbec by to neznamenalo, že je miera šikanovania na školách väčšia než v zdravotníckych zariadeniach. Argument o vyššej miere šikanovania na školách v porovnaní s inými profesiami je teda nepodložený a treba ho jednoznačne odmietnuť aj so všetkými dôsledkami, ktoré by jeho eventuálna pravdivosť so sebou prinášala.

Odmietnutie vyššej miery šikanovania neznamená odmietnutie šikanovania vôbec. Učitelia sú nepochybne (tak ako aj iní zamestnanci) vystavení na pracovisku bossingu a možno aj mobbingu (s prvým som sa stretol viackrát, s tým druhým nikdy), respektíve agresívnemu, či inak nevhodnému a neprijateľnému správaniu zo strany iných osôb či inštitúcií. Nie je však pravdou, že v boji proti šikanovaniu sú bezmocní.

Najväčšie možnosti útočiť na učiteľa a strpčovať mu život má pochopiteľne jeho bezprostredný nadriadený a tým je riaditeľ školy. (Nič na tom nemení ani to, že v organizačnej štruktúre je ním zástupca riaditeľa. Rozhodujúce slovo má riaditeľ.) Vzhľadom na špecifiká práce v škole, hlavne v dôsledku veľmi ťažkého objektívneho merania kvality práce a vysokej miery subjektivizmu v hodnotení čohokoľvek, čo s prácou učiteľa súvisí, je veľmi ťažké rozlíšiť čo je vlastne šikanovanie a čo je len oprávnený tlak zo strany riaditeľa vyžadujúceho od svojho podriadeného riadne plnenie si svojich povinností.

Šikanovaný učiteľ sa v nezávideniahodnej situácii ocitá obyčajne z dvojakých dôvodov. Vo väčšine prípadov platí daň za svoje chyby, ktoré vyvolali neprimeranú reakciu vedenia školy (len patologická osobnosť vo funkcii riaditeľa školy si bezdôvodne komplikuje život bojom na pracovisku). V niektorých prípadoch sa pedagóg ocitol v nesprávny čas na nesprávnom mieste. Buď je príliš schopný a preto nebezpečný alebo o jeho miesto má záujem niekto kto je riaditeľovi viac sympatický.

Toto konštatovanie pochopiteľne neznamená ospravedlňovanie či dokonca schvaľovanie šikanovania. Len konštatujeme, že za každým prípadom šikanovania stojí nejaký konkrétny dôvod. Poznať ho je v konkrétnych prípadoch dôležitejšie než čokoľvek iné.

V ďalšom vývoji konfliktu je toto: l. Ak je riaditeľ školy čo i len priemerne inteligentný a dokáže sa ovládať, nič mu nezabráni, aby učiteľa úplne zničil a nikto mu nič nedokáže. 2. Ak je učiteľ aspoň tak silná osobnosť ako riaditeľ, môže využitím antidiskriminačného zákona a zákona o slobodnom prístupe k informáciám zničiť riaditeľa školy. (Najsilnejšiu zbraň neobmedzených možností mu dáva formalizácia komunikácie.) 3. Stret silnej osobnosti so slabšou musí končiť porážkou slabšej, bez ohľadu na funkcie. 4. Body 1. – 3. platia len v prípade, že nie je v spore zainteresovaný iný, silnejší subjekt (miestna mafia, politické špičky, orgány činné v trestnom konaní a podobne). 5. Len vyslovený dobrodruh sa bude dobrovoľne angažovať v takýchto sporoch.

Plač učiteľov nad vlastnou biedou teda nemá opodstatnenie. Sú to dospelí, svojprávni a (vo väčšine prípadov) vzdelaní občania (z časti) právneho a demokratického štátu, disponujúci okrem iného aj právom domáhať sa svojich ústavou a zákonmi zaručovaných práv. Ich možnosti brániť sa sú vysoko nadpriemerné a ich šance v boji šikanovaniu sú priamo úmerné ich pripravenosti a ochote tieto šance využiť. Nemajú preto právo správať sa tak, ako sa správajú a strácať tak posledné zostatky sebaúcty.

Zriadenie školského ombudsmana je veľmi zlý nápad hlavne preto, že neexistuje ani najmenší dôvod na jeho zriadenie. Navyše je to pre učiteľov dehonestujúce (uráža to dokonca aj tých, ktorí si to neuvedomujú) a znižuje to ich dnes už aj tak veľmi nízky spoločenský kredit. Teda nielen zbytočné, ale dokonca kontraproduktívne.

Nech už dopadne kauza „učiteľský ombudsman“ akokoľvek, učitelia budú porazení. S ombudsmanom alebo bez neho. Ak sa nezmyselná debata o učiteľoch ako obetiach rýchlo nezastaví, nezostane nikto, kto by si ich vážil. Možno ich budú ľutovať, ale vážiť si ich nebude nikto a rešpektovať málokto. Porazený bude každý, kto na túto hru o chudákoch učiteľoch pristúpi.

Tri poznámky na záver:

Čo sa týka mobbingu, platí preň všetko zásadné ako pri bossingu s niekoľkými výhradami. Nie je tak častý v rámci pracovných kolektívov. Ak sa časť pracovníkov odmieta správať k niekomu ako ku kolegovi, tak bez ohľadu na dôvody, ktoré ich k tomu vedú, v spore zvíťazia aj keď nemajú pravdu.

Každé, aj keď len parciálne vylepšenie legislatívy, môže obom stranám pomôcť. Aj učiteľovi, ktorý sa bráni šikanovaniu, aj riaditeľovi školy brániacemu sa proti falošnému obvineniu zo šikanovania.

Pozoruhodné je, že tí istí, ktorí tvrdia, že riaditelia škôl zneužívajú svoju moc tvrdia, že tento spôsob výberu riaditeľov je dobrý a netreba ho meniť. Skutočne pozoruhodný logický kotrmelec, ale čo už čakať v prostredí bez logiky.

Autor: Vladimír Urban, pedagóg
Foto: TASR/Branislav Račko

Rodičia zapísali do základných škôl takmer 61-tisíc detí

pokračovanie na 21. strane

Celkovo 60 980 detí priviedli tento rok rodičia k zápisu do prvého ročníka základnej školy, pričom 28 618 z nich bolo dievčat a 32 362 chlapcov. Začiatok plnenia povinnej školskej dochádzky bol odložený spolu 5 033 deťom, ďalších 3 259 budúcich školákov zaradia do nultého ročníka ZŠ.

Ministerský šlabikár

Mesačník Rodina a škola už od januára 2014 prináša pravidelne na titulnej strane svojho časopisu fotografie ponovembrových ministrov školstva s tým, že vo vnútri časopisu nachádzajú čitatelia skrátenú verziu rozhovorov s týmito osobnosťami, ktoré stáli na čele školského rezortu. V júnovom čísle prináša redakcia fotografiu a rozhovor s Petrom Pellegrinim a v septembrovom čísle je na rade ostatný minister školstva Juraj Draxler.

Redakcia sa rozhodla pre slovenskú pedagogickú i nepedagogickú verejnosť pripraviť knihu rozhovorov so sedemnástimi ponovembrovými ministrami školstva. Ide o unikátnu knihu, lebo doteraz sa nikomu nepodarilo takýmto spôsobom dostať u nás, ale zrejme ani nikde vo svete pred mikrofón či diktafón, takýto počet ministrov školstva. a cez ich rozprávanie predstaviť vývoj školstva a aj ich pohľady na význam a miesto vzdelania a výchovy v spoločnosti, rodine i živote jednotlivca. Táto kniha je prvou z trilógie „rozhovorov o výchove a vzdelávaní“. Po nej by mali v krátkom čase nasledovať Rozhovory s učiteľmi a Rozhovory s osobnosťami.

Sú konštantné a sú premenné. V škole k stálym prvkom patrí učiteľ, žiak, trieda, škola, premennými sú učivo, metódy práce, čas, učebnice... a ministri. Zastavme sa pri tých posledne menovaných – ministroch. Kto sú ministri? V našom prípade kto sú a kto boli ministri slovenského školstva?

Ak by sme chceli byť nad vecou, asi by sme povedali, že ministri sú hromozvody i míľniky vzdelávania súčasne. Lovci i lovení, ako jeden objekt. Pestovatelia i ničitelia, Kolumbovia i Nerovia v jednom poste...Kto nebol v ich koži, ťažko porozumie.

Ministri sú rôzni. Jedni sú šprintéri, iní maratónci. Jedni sa snažia urobiť rýchlo čo najviac, aby národ rástol v duchovnej i mravnej sfére, iní rozložia svoje úsilie na 42 125 metrov, teda na štyri ministerské roky, ktoré odratúvajú ich životnosť. Niektorým, ale skôr máloktorým sa ich maratón podarilo dobehnúť do cieľa, na Slovensku je skôr bežnejšie, že vás niekto z okruhu „stiahne“ a niekedy odstúpite sám pred časovým limitom...
Chcete sa dozvedieť, či prvý ponovembrový minister Ladislav Kováč naozaj povedal, že

pokračovanie na 21. strane

pokračovanie z 20. strany

„učitelia sú mäkkýše“? Viete, aká je priemerná doba jedného ponovembrového ministra školstva vo funkcii, kto bol na ministerskej stoličke najdlhšia a kto najkratšie? Viete, že nášho prezidenta Michala Kováča pri rozhovoroch s Matúšom Kučerom o jeho abdikácii takmer zasiahol padajúci luster na bratislavskom hrade a my sme takmer prišli o svojho prvého prezidenta? V knihe nájde čitateľ veľa ďalších zaujímavostí, ktoré mu priblížia spolu s fotodokumentáciou zo striedania ministrov a ich života silný čitateľský zážitok.

Každý z ministrov mal a má svoj cieľ. Veríme, že slovenskí ministri školstva tak ako ich autor tejto knihy rozhovorov Ľubomír Pajtinka za viac ako 25 rokov mohol aj osobne pozorovať a poznať, mali naozaj úprimné a dobré úmysly. Ale klasik povedal, že cesta do pekla je dláždená práve dobrými úmyslami. Ministri musia mať nielen dobré úmysly, ale aj veľa trpezlivosti, prezieravosti, diplomatického taktu a najmä múdrosti. Veď, kde už by mali byť múdri ľudia, ak nie v školstve, na tom najsvätejšom Olympe Sofie?

Unikátnu takmer 300 stranovú plnofarebnú knihu ROZHOVORY S MINISTRAMI so zľavou a darčekom k nákupu pre prvých 100 záujemcov si možno objednať za uvádzaciu cenu 12, 90 €.

Kniha vyjde v najbližšom období. Záväznú objednávku zašlite e-mailom na adresu: uciteliazneba@gmail.com, alebo poštou na adresu: Rodina a škola, P. O. Box 17, 902 01 Pezinok. Výnos z predaja knihy je určený na vydávanie časopisu Rodina a škola (možno si ho taktiež objednať na uvedených adresách) a podporu projektu Poznaj svoju minulosť, alebo Pátranie po predkoch.

Autor: František Šípkovský

Najkrajšia, najväčšia, najmodernejšia matica

Uplynulo už takmer 44 rokov od chvíle, kedy som po prvýkrát prekročila brány Základnej deväťročnej školy na ulici Matice slovenskej v Prešove a zasadla do lavice 1. F triedy. Uplynulo iba pár týždňov od chvíle, kedy som si vo svojej e-mailovej schránke našla úchvatnú pozvánku s nesmierne milým textom: „Príďte 9. júna 2015 o 16.30 hod. do Základnej školy, Matice slovenskej 13, Prešov a pozrite sa ako sme do malého priestoru vložili množstvo farieb a krásy zakliatej do detskej kreativity v pestrom kultúrnom programe. Spevom a tancom pozdravíme naše mamky, deti a 45. ročnú krásavicu – našu Maticu.“

V utorok, 9. júna 2015 som k základnej škole, kde som sa učila čítať, písať a počítať, vykročila s rovnakým vytržením ako bezmála pred 44 rokmi. Vtedy mala škola iba niečo vyše roka. Jej brány

sa po prvýkrát otvorili 4. februára 1970 a do novučičkých lavíc v sprievode 38 učiteľov zasadlo 380 žiakov. Vo svojich začiatkoch bola táto škola najkrajšia, najväčšia, najmodernejšia a mnohí si ju takto dodnes pamätajú. Ako vyzerá škola dnes? Akí sú jej dnešní žiaci a pedagógovia? Akým aktivitám sa venujú? Aké úspechy dosahujú? Aký program pre všetkých pozvaných pripravili? To boli otázky, ktoré mi cestou vírili v hlave.

Na oblohe svietilo nádherne slniečko a školský dvor hýril pestrými farbami, opojnou vôňou, invenčnou výzdobou, príjemnými tónmi a usmievavými ľuďmi. Tí sa na ňom zišli, aby s láskou oprášili zabudnuté historky, zaspomínali na staré príhody a milé šibalstvá, ale najmä, aby sa spoločne potešili. Nielen z dosiahnutých úspechov školy, ale i z opätovného stretnutia bývalých i súčasných pedagógov a žiakov.

Už úvodná skladba Dieťa z dobrej rodiny zo znamenitého televízneho muzikálu Neberte nám princeznú, počas ktorej sa trávnatý, zelený koberec nádvoria zaplnil radostným davom deťúreniec s obručami, bicyklami, kolobežkami, fit loptami a ďalším športovým náčiním naznačovala, že sa máme na čo tešiť. Slávnosť svojím príhovorom otvorila pani riaditeľka, PaedDr. Renáta Rodáková, ktorá všetkých hostí srdečne privítala. Celým programom nás potom sprevádzali sympatickí moderátori, Lili Girgošková a Václav Guman, ktorí prezradili rôzne pikošky, pripomenuli veselé historky, vtipne oživili reálie rokov 70-tych, 80-tych, 90-tych a ďalších po nich až dodnes nasledujúcich.

Čím prekvapil moderátor Vašo?

Deti nezriedka vyzradia kadečo. Ani moderátor Vašo netajil, že sa v pivnici hrabal v maminých starých škatuliach. Zistil, že keď jeho mama chodila v 70-tych rokoch do tejto školy, hrávala basketbal. Doposiaľ vôbec netušil, že v basketbalovom drese sa dá vyzerať tak sexi :-) Dozvedel sa, že akonáhle sa po otvorení školy rozprúdil jej život, začal sa tu formovať basketbalový oddiel žiačok. Pod odborným vedením manželov Daňových zaznamenával významné úspechy. Basketbal žiačok mal na tejto škole dlhú a úspešnú tradíciu. Spolužiačkami jeho mamy boli neskoršie reprezentantky Slovenska v basketbale – Anna Jurčenková, Erika Dobrovičová, Kamila Kažimírová, Eva Mačeková-Antalecová. Žiaci boli úspešní aj v cyklistike.

Úspechy však nezaznamenávali iba na športovom poli. V 80-tych rokoch mnohí úspešne reprezentovali školu na krajských kolách rôznych olympiád – matematickej, biologickej, fyzikálnej. Veľmi populárny bol na škole aj šach. Pamätáte sa ešte, čo patrilo medzi najväčšie televízne trháky tej doby? Bolo to 30 prípadov majora Zemana a Nemocnica na okraji mesta. Vašovi sa podarilo vypátrať, že žiaci vtedy nosili oblečené zvonové nohavice z tesilu a košele s dlhými goliermi. V móde boli nielen vypchávky na pleciach, ale i biele ponožky v sandáloch a mokasíny. Najväčším hitom boli biele čínske tenisky, tzv. číňany. Tie vtedy chcel mať každý.

Spomínate si, čo pozerali mladší v televízii? Samozrejme, nezabudnuteľného Matelka, ktorý rozvíjal osobnosť detí, Filmárika a Filmušku a Raťafáka Plachtu. Starší nedokázali odolať Sandokanovi. Učitelia nielen z tejto školy neodtrhli oči od seriálu My všichni školou povinní, či Sanitka. Veľkým hitom bola skupina Abba a Bee Gees so svojou Horúčkou sobotňajšej noci. Miláčikom dievčat a žien bol John Travolta z muzikálu Pomáda. Jeho autiak pripomenuli úžasnou tanečnou choreografiou roztomilí prváci. S druhákmi si pre zmenu všetci hostia zaspomínali na najväčšie hity kráľa vtedajších diskoték – Michala Dávida.

Kto by si zaslúžil medaily za obetavosť?

V ďalšej časti programu vyjadrili moderátori svoju vďaku a obdiv všetkým učiteľom a vychovávateľom, ktorí sa delia so žiakmi o svoje vedomosti a postoje, povzbudzujú ich, podporujú, dávajú im krídla. Žiaci si vážia ich múdrosť, rozhľadenosť, trpezlivosť a obetavosť. Medailu za obetavosť by si podľa nich zaslúžil každý jeden riaditeľ, pod ktorého rukami sa táto škola rozvíjala – Pavol Šimčík, Štefan Macko, Ľudmila Dziaková, Monika Balúnová, Mária Javorská a Renáta Borščová-Rodáková. A metál by patril aj pani učiteľke Alenke Sopkovej, ktorá na škole odučila neuveriteľných 32 rokov. Ja osobne by som udelila medailu pani učiteľke Čandovej, ktorá ma počas mojej vysokoškolskej pedagogickej praxe zasväcovala do krásnych tajov učiteľského povolania. Obdivovala som jej obrovský entuziazmus, trpezlivosť, invenciu. Mala som preto prenesmiernu radosť, keď som sa s ňou na oslave opäť stretla.

Dobré meno robia škole aj po rokoch jej bývalé žiačky, ktoré na škole stále pôsobia – pani školníčka Danka Štefániková, panie učiteľky – Andrea Kašprišinová, Katarína Oriňáková a Mária Kľučárová.

Pokračovanie článku nájdete na www.ucn.sk

Autor:PaedDr. Erika Petrašková, PhD.

Rodičia zapísali do základných škôl takmer 61-tisíc detí

pokračovanie na 20. strany

Najviac detí prišlo k zápisu v Prešovskom (9 880) a Košickom kraji (8 829), najmenej v Trnavskom (5 971) a Trenčianskom kraji (5 992 detí). Najvyšší počet detí prišiel k zápisu v okrese Prešov (2 071), najmenej ich naopak rodičia k zápisu priviedli v okrese Medzilaborce (84). Informovala o tom hovorkyňa ministerstva školstva Beáta Dupaľová Ksenzsighová. Na základe týchto údajov by základné školy mali v septembri 2015 otvoriť v prvom ročníku 2 852 samostatných a 578 spojených tried. Materskú školu navštevovalo 91,9 % budúcich prvákov. Prevažná väčšina detí bola zapísaná do škôl a tried s vyučovacím jazykom (VJ) slovenským - 93,62 % a s VJ maďarským - 6,12 %. Školy a triedy s VJ ukrajinským zaevidovali pri zápisoch 32 detí. Rodičia mohli budúcich prvákov zapisovať v termíne od 15. januára do 15. februára 2015. Od budúceho roka by sa však termín zápisov mal posunúť až na apríl, čo by vytvorilo pre deti väčší priestor na dosiahnutie školskej zrelosti.

Zdroj: TASR
Foto: TASR/Oliver Ondráš

Hľadáme mladé športové talenty s Nadáciou TV JOJ

Viete, čo spája našu plaveckú legendu Martinu Moravcovú, bývalého reprezentačného trénera Jána Filca, či nášho historicky najúspešnejšieho zápasníka Jozefa Lohyňu? Aj oni veľkou mierou prispeli k výberu športovo talentovaných detí z rôznych kútov Slovenska, ktoré s podporou známej televíznej Nadácie TV JOJ úspešne reprezentovali svoj klub, mesto, či krajinu na medzinárodných súťažiach.

A dnes sú už viacerí z nich v reprezentačných, či olympijských výberoch! Sledujte vysielanie TV JOJ a už čoskoro sa dozviete prvé informácie o aktuálnom ročníku tohto projektu, nad ktorým prevzal oficiálnu záštitu bývalý minister školstva a dnes predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini. O finančné prémie na šk. rok 2015/16 sa môžu uchádzať žiaci vo veku 10-15 rokov, jednotlivci, ale aj športové tímy. V úlohe superporotcov sa v tomto roku predstavia Michal Hudák, René Štúr a Vlado Voštinár.

Každý nielen so svojským šarmom a zmyslom pre humor, ale aj s neodškriepiteľným nadšením pre šport. Podrobnosti nájdete na facebooku, či twitteri Nadácie TV JOJ.

Zdroj: Nadácia TV JOJ, Pomáhame tým, ktorí sa snažia. Foto: Viktor Zamborský

NADÁCIA TELEVÍZIE JOJ

Nákupný portál šitý priamo pre potreby škôl - www.nakupypreskoly.sk

Keď sme v Datalane začali uvažovať o spustení špecializovaného portálu pre potreby slovenských škôl, predchádzalo tomu množstvo rozhovorov so zástupcami rôznych typov škôl po celom Slovensku. Dá sa povedať, že požiadavky na pripravovaný nákupný portál boli rôzne, no dominovala v nich jedna požiadavka – jednoduchosť obsluhy a jednoduchosť nákupného procesu. Toto sa skutočne stalo aj nosným motívom novej platformy určenej pre realizáciu menších nákupov IT technológií pre školy s príznačným názvom – www.nakupypreskoly.sk.

Ako prebieha nákup prostredníctvom www.nakupypreskoly.sk ?

Najprv si treba uvedomiť pre koho je nákupný portál určený. Z užívateľského hľadiska sa jednoznačne jedná o platformu určenú pre všetky typy slovenských škôl. Od predškolských zariadení, cez základné školy, všetky typy stredných škôl až po vysoké školy všetkých typov. Obmedzením nie sú ani rôzni zriaďovatelia škôl. Na všetky tieto špecifiká sa pamätalo. Úvodným krokom je registrácia, ktorá zohľadňuje práve tieto špecifiká. Samozrejmosťou je aj prispôsobenie procesu registrácie a následného nákupu so slovenskou legislatívou. Po zvládnutí úvodnej registrácie sa jedná o klasický proces „internetového nakupovania" s par klikmi a finálnym potvrdením objednávky.

Čo sa dá prostredníctvom portálu kúpiť?

Jadrom každého e-shopu je jeho samotný obsah. Preto aj pri tvorbe portálu sme si dali za hlavnú požiadavku (okrem technických špecifík portálu) jeho exkluzívny obsah a exkluzívna cenová hladina všetkých položiek.
Obsah portálu možno rozdeliť do 3 hlavných kategórií:

Tovarové položky:
- drobné HW a SW komponenty
- spotrebný materiál, doplnky k tabletom, nabíjačky, nabíjacie vozíky atď.
- manažovací SW k obsluhe interaktívnych tabúľ a tabletov
- špecializovaný edukačný SW pre mobilné zariadenia a pod.

Služby:
- implementačné služby pre rôzne typy zariadení (notebooky, tablety, interaktívne tabule a pod.)
- školenia (technické školenia o používaní tabletov a interaktívnych tabúľ a tabletov, metodické školenia o využití digitálnych vzdelávacích pomôcok)
- konzultácie

Digitálny vzdelávací obsah

- digitálny výučbový obsah (textový, video obsah, infogrfiky a pod)
- špecializované aplikácie pre digitálne vzdelávacie pomôcky

V čom je portál špecifický?

Najvýznamnejším špecifikom je samotný obsah. Exkluzívne pripravený pre potreby vzdelávacieho procesu naprieč všetkými typmi škôl. Datalan, ako tvorca portálu, sa dohodol s rôznymi dodávateľmi hardvérových a softvérových produktov a služieb na exkluzívnej forme predaja prostredníctvom portálu. Zároveň sám pripravil špecifický obsah z vlastnej produkcie tak, aby v maximálnej možnej miere vyhovoval potrebám škôl. Nákupný obsah bude na pravidelnej báze upravovaný tak, aby zohľadňoval aktuálne požiadavky a trendy.

Mimoriadne priaznivá cenová hladina všetkých ponúkaných produktov/služieb špeciálne pripravený pre špecifické prostredie škôl

Použitie je zjednodušené na maximálnu možnú mieru.

Dostupnosť portálu na všetkých dostupných platformách či už klasických desktopových (MS Win, Linux, OS X), alebo mobilných (iOS, Android, MS Mobile).

Veríme, že budete s nákupmi spokojní.

Róbert Šimek. Autor je senior konzultant pre oblasť rozvojových projektov v spoločnosti DATALAN

Stredné odborné školy v Bánovciach sa budú spájať

Jediné dve stredné odborné školy (SOŠ) v Bánovciach nad Bebravou, ktorých zriaďovateľom je Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), nakoniec čaká spájanie. SOŠ Juraja Ribaya na Partizánskej ceste a SOŠ na Farskej ulici sa zlúčia k 31. augustu 2016, pričom sídlo novej školy pod názvom Stredná priemyselná škola strojnícka bude v budove SOŠ Juraja Ribaya. Túto optimalizáciu siete škôl schválili trenčianski krajskí poslanci na svojom 18. mája 2015. "Zlúčenie odsúhlasili poslanci na základe aktuálnych potrieb trhu práce, ale aj požiadaviek žiackej a rodičovskej verejnosti v okrese Bánovce nad Bebravou. Hlavným cieľom tohto kroku je zvýšenie kvality vzdelávania," informovala vedúca oddelenia komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK Jana Paulínyová. Zo siete škôl bude vyradená Stredná odborná škola Juraja Ribaya, pričom jej študijné a učebné odbory prejdú na právneho nástupcu Strednú priemyselnú školu strojnícku. "TSK má ambíciu vybudovať v Bánovciach nad Bebravou novú modernú strednú priemyselnú školu, t. j. uvažuje s významnou investíciou do odborného vzdelávania pre tento región," poznamenala pred časom pre TASR Paulínyová. Budovy školy na Partizánskej ceste má kraj v pláne aj zmodernizovať. SOŠ Juraja Ribaya poskytuje štúdium v oblasti elektrotechniky, mechaniky, automobilového priemyslu i služieb, SOŠ na Farskej ulici v odboroch zameraných na strojárstvo, mechatroniku, elektrotechniku, obchod a podnikanie či odevný priemysel.

Zdroj: TASR

Aj tento rok prináša DATALAN všetkým deťom možnosť študovať online!

Získať diplom absolventa Detskej Univerzity Komenského môžu deti z celého Slovenska vo veku od 9 do 14 rokov.
Štúdium je bezplatné, stačí mať chuť učiť sa a dobré pripojenie na internet.
Nezmeškajte jedinečnú príležitosť pre vaše deti, vďaka ktorej sa dozvedia mnoho zaujímavých faktov
z rôznych vedných disciplín a zoznámia sa s najlepšími slovenskými profesormi jednoducho cez počítač.

Špičkoví profesori | Zaujímavé témy | Interaktívne testy | Bezplatné štúdium | Jednoduchý prístup

Združenie Maxa Reinhardta
DIVADLO ARÉNA
COMMERCIUM Reklamná agentúra

MYSLÍME O KROK VPRED
infokomunikácie | softvér | outsourcing | cloud
DATALAN

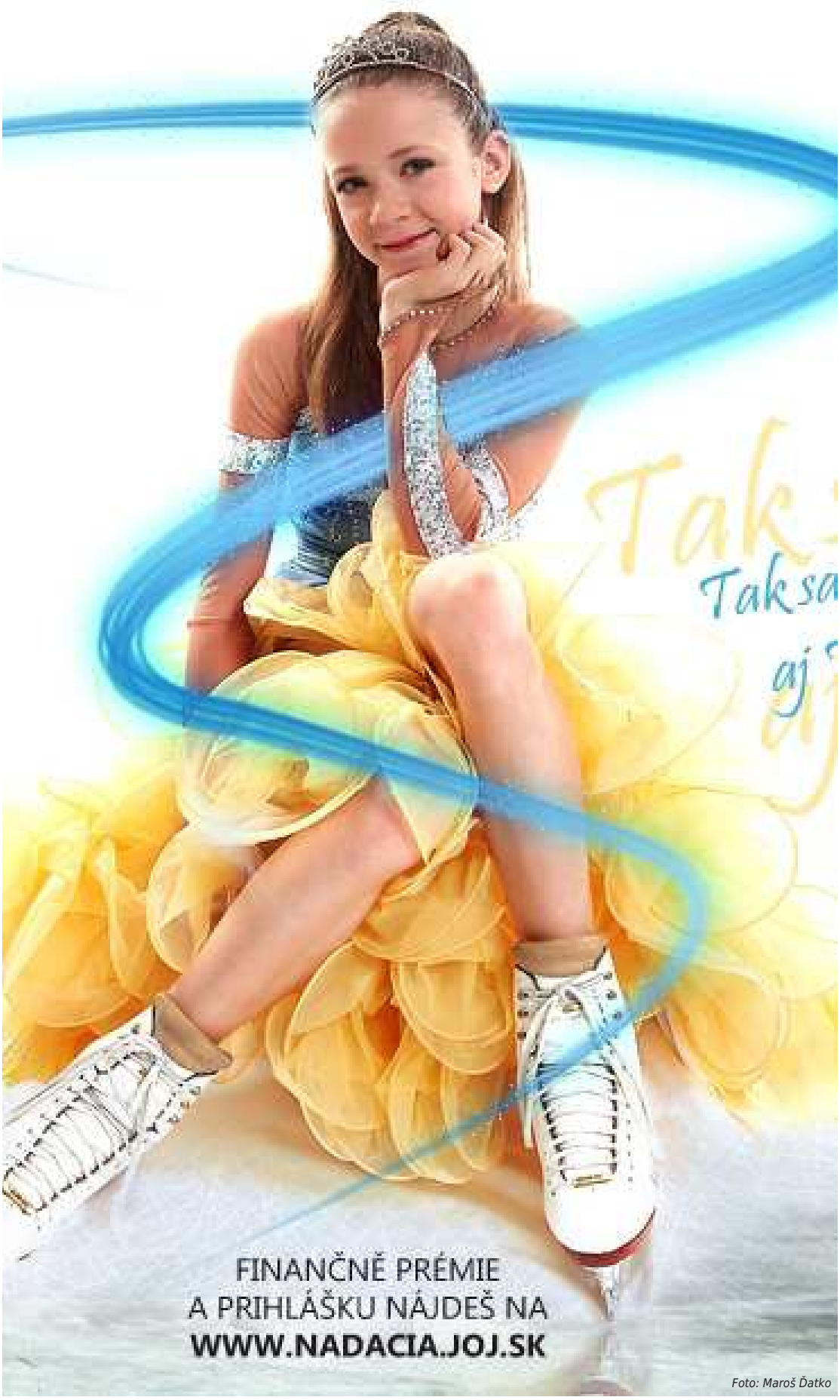

Foto: Maroš Ďatko